

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

“สำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และ
ทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 8

โดย อ.ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์ อ.ดร.วรัทยา ชินกรรม และคณะ

มิถุนายน 2560

รายงานฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการ “สำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และ
ทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 8

คณะผู้วิจัย สังกัด

1. อ.ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. อ.ดร.วรัทยา ชินกรรม	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. รศ.ดร.เริงชัย ต้นสุชาติ	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. น.ส.พิมพ์ิกา ชวลิต	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชุด “โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)”

Research Coordination for SDGs

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร

หัวข้อวิจัย	“สำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 8
ผู้ดำเนินการวิจัย	1. อ.ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์ 2. อ.ดร.วรัทยา ชินกรรม 3. รศ.ดร.เริงชัย ต้นสุชาติ 4. น.ส.พิมพิกา ขวลิต
หน่วยงาน	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปี พ.ศ.	2560

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นกรอบการพัฒนาของโลกภายหลังปี ค.ศ. 2015 ริเริ่มโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ซึ่งเป็นการดำเนินการต่อเนื่องมาจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในประเทศต่าง ๆ โดยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย (Goals) 169 เป้าประสงค์ (Targets) สำหรับเป้าหมายที่ 8 ได้แก่ การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all) มีเป้าประสงค์ของการพัฒนาทั้งหมด 12 เป้าประสงค์ (Targets) และมีตัวชี้วัดที่ใช้ประเมินผลการดำเนินงานทั้งหมด 17 ตัวชี้วัด (Indicators) ซึ่งครอบคลุมในหลายประเด็น เช่น ประเด็นด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แรงงาน การท่องเที่ยวและบริการ รวมไปถึงประเด็นด้านความช่วยเหลือเพื่อการค้าและการผลักดันการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) เป็นต้น

สำหรับสถานการณ์ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทยที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 8 นั้น พบว่ายังมีปัญหาในหลายประเด็น เช่น ประเด็นด้านความสามารถในการแข่งขัน และประเด็นด้านโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปซึ่งส่งผลต่อกำลังแรงงานและผลิตภาพแรงงานในระยะยาว เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจของไทยมีทิศทางเดียวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ คณะวิจัยจึงได้มีการศึกษาสำรวจสถานะการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 8 ในบริบทของประเทศไทย รวมไปถึงการพิจารณาการใช้มาตรการต่าง ๆ ทางเศรษฐศาสตร์ สังคม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่ 8 และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทย คณะวิจัยได้มีศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนิยามและความหมายของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดแต่ละข้อให้ชัดเจน โดยเป็นนิยามและความหมายจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ได้มีการระบุการคำนวณตัวชี้วัดที่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขได้ ซึ่งได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 8.1.1 ผลผลิตถันท์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร (Annual growth rate of real GDP per capita)

$$\text{ผลผลิตถันท์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร} = \frac{\text{ผลผลิตถันท์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง}}{\text{จำนวนประชากร}}$$

ตัวชี้วัด 8.2.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลผลิตถันท์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ (Annual growth rate of real GDP per employed person)

$$\frac{\text{ผลผลิตถันท์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง}}{\text{ต่อประชากรผู้มีงานทำ}} = \frac{\text{ผลผลิตถันท์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง}}{\text{จำนวนผู้มีงานทำ}}$$

ตัวชี้วัด 8.5.1 รายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำชายและหญิงแบ่งเป็นอาชีพ (ค่าจ้าง/ความต่างของค่าจ้างตามเพศ)

$$\text{อัตราช่องว่างค่าจ้างชาย-หญิง} = \frac{\text{ค่าจ้างแรงงานชาย} - \text{ค่าจ้างแรงงานหญิง}}{\text{ค่าจ้างแรงงาน}} \times 100$$

ตัวชี้วัด 8.5.2 อัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และความพิการ

$$\text{อัตราการว่างงาน} = \frac{\text{ผู้ว่างงาน}}{\text{กำลังแรงงานรวม}} \times 100$$

ตัวชี้วัด 8.9.2 จำนวนงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละของงาน และอัตราการเติบโตทั้งหมดของงาน แยกตามเพศ)

$$\text{ร้อยละของงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว} = \frac{\text{งานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว}}{\text{จำนวนงานทั้งหมด}} \times 100$$

ตัวชี้วัด 8.10.1 จำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน

จำนวนตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน = $\frac{\text{จำนวนตู้เอทีเอ็ม}}{\text{จำนวนประชากรผู้ใหญ่}} \times 100$
จำนวนสาขานาการพาณิชย์ ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน = $\frac{\text{จำนวนสถาบัน} + \text{จำนวนสาขา}}{\text{จำนวนประชากรผู้ใหญ่}} \times 100$

สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 8 ในบริบทประเทศไทย เป็นการศึกษาเพื่อให้เห็นถึงสถานะปัจจุบันของแต่ละเป้าประสงค์ซึ่งจะทำให้เห็นช่องว่างของการพัฒนาระหว่างสถานะปัจจุบันกับเป้าหมายของแต่ละเป้าประสงค์ โดยพบว่า ประเทศไทยยังมีช่องว่างของการพัฒนาในหลายประเด็น เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มั่งคั่ง ซึ่งพบว่ายังมีการเติบโตที่ผันผวนและเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย พบว่า ผลผลิตภาพแรงงานของไทยยังต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซีย เป็นต้น ในประเด็นเป้าประสงค์ที่ 8.3 ที่พิจารณาถึงสัดส่วนการจ้างงานนอกระบบนอกภาคการเกษตร ในบริบทของประเทศไทยพบว่า แรงงานนอกระบบของไทยกว่าร้อยละ 55 ทำงานในภาคการเกษตร ดังนั้นการใช้ตัวชี้วัดดังกล่าวอาจยังไม่เหมาะสมในบริบทของประเทศไทย สำหรับเป้าประสงค์ที่ 8.4 ซึ่งพิจารณาถึงประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร ซึ่งถือเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญที่จะสะท้อนถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ในประเทศไทยยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดโดยตรง นอกจากนี้ในประเด็นเป้าประสงค์ที่ 8.6 กล่าวถึงการลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มั่งคั่ง ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม แต่ในบริบทของประเทศไทย พบว่า มีเยาวชนกว่าร้อยละ 13.7 ที่อยู่ในภาวะดังกล่าว และพบว่าเป็นจำนวนที่มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงถึงผลผลิตภาพของแรงงานที่ลดลง หรือเป้าประสงค์ที่ 8.10 กล่าวถึงการสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ ซึ่งพบว่ามีแม้ตัวชี้วัดด้านการเข้าถึงบริการทางการเงินด้านธนาคารจะแสดงให้เห็นถึงการเข้าถึงที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ตัวชี้วัดดังกล่าวอาจยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากไม่ได้พิจารณาถึงบริการด้านการเงินอื่น ๆ เช่น ประกันภัย การบริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในช่วงระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา เป็นต้น

การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 8 ในบริบทประเทศไทย ได้มีการสำรวจกิจกรรม โครงการ แผนงาน กฎหมาย ที่หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและองค์กรระหว่างประเทศที่ได้ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย โดยหน่วยงานรัฐหลักที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 8 นี้ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กระทรวงแรงงาน (รง.) กระทรวงการคลัง (กค.) และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) รวมไปถึงหน่วยงานที่จะช่วยขับเคลื่อนให้เป้าประสงค์เฉพาะสามารถบรรลุได้ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(พม.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงกีฬาและการท่องเที่ยว (กก.) กระทรวงต่างประเทศ (กต.) และ ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (MTEC) ดังตาราง

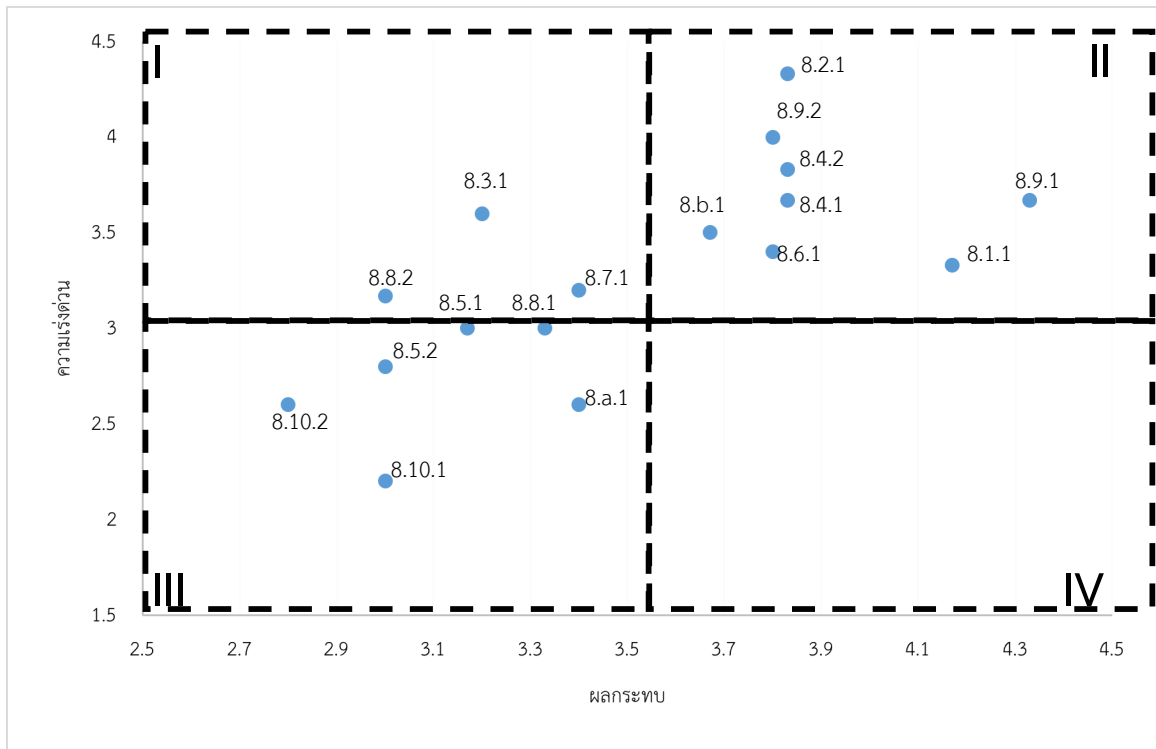
Target	รพท	สศช	สสช	พม.			สธ.	รง.	กก.	กค.	กต.	MTEC
				สป.พม	ดย.	พก.	สป.ส	สป.รง		สศค.		
8.1		8.1.1										
8.2		8.2.1	8.2.1					8.2.1				
8.3		8.3.1	8.3.1					8.3.1				
8.4		8.4.1										8.4.1
		8.4.2										8.4.2
8.5			8.5.1			8.5.1						
			8.5.2			8.5.2						
8.6			8.6.1		8.6.1			8.6.1				
8.7				8.7.1				8.7.1				
8.8			8.8.1				8.8.1	8.8.1				
								8.8.2				
8.9									8.9.1			
									8.9.2			
8.10	8.10.1									8.10.1		
	8.10.2									8.10.2		
8.a											8.a.1	
8.b				8.b.1								

ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการกำหนดแผนงานเพื่อรองรับการพัฒนาในแต่ละเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน เช่น ในเป้าประสงค์ที่ 8.1 มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 8.2 มีกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพมนุษย์ของประเทศไทยในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เป้าประสงค์ที่ 8.3 มีแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560 – 2564 ของกระทรวงแรงงาน เป้าประสงค์ที่ 8.4 มีแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560 – 2564 ที่เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณค่าและยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 8.5 มียุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แผนพัฒนาฝีมือแรงงาน และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนระยะ 20 ปี เป้าประสงค์ที่ 8.6 มีแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 ที่มุ่งส่งเสริมและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชน เป้าประสงค์

ที่ 8.7 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก เป้าประสงค์ที่ 8.8 มีพระราชบัญญัติความปลอดภัย ชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 โดยครอบคลุมการทำงาน 8 หมวด เพื่อเป็นการคุ้มครองแรงงานให้มีความปลอดภัย เป้าประสงค์ที่ 8.9 เป็นด้านการท่องเที่ยว มีแผนงานรองรับได้แก่ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ เป้าประสงค์ที่ 8.10 ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน มีแผนพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาศักยภาพของการเข้าถึงบริการทางการเงินและโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน เป้าประสงค์ที่ 8.a กรอบความร่วมมือ ACMECS และกรอบความร่วมมือ GMS และสำหรับเป้าประสงค์ที่ 8.b มีอนุสัญญาด้านแรงงานกับองค์กรแรงงานระหว่างประเทศจำนวน 16 ฉบับ

ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 8 ในการพิจารณาถึงความพร้อมในการบรรลุเป้าหมายบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 8 มีการประเมินแบ่งเป็น 3 มิติ ได้แก่ ด้านข้อมูลสถิติ ด้านกฎหมาย และด้านทรัพยากร โดยพบว่าเป้าประสงค์ส่วนมากมีความพร้อมใน 3 มิติ สามารถดำเนินการได้ ในขณะที่ เป้าประสงค์ที่ 8.4 พบว่ายังขาดการจัดเก็บข้อมูลทางสถิติ แต่ยังถือว่ามีความพร้อมในด้านทรัพยากร รวมไปถึงการมีแผนงานรองรับ

การจัดลำดับความสำคัญ จากการศึกษาทำการพิจารณาความสำคัญของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดใน 2 มิติ ได้แก่ มิติด้านความเร่งด่วน (พิจารณาว่าเป้าประสงค์ใดที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อแก้ปัญหา ก่อน โดยพิจารณาจากขนาดประชากร ระดับความรุนแรง และความเป็นไปได้) และมิติด้านผลกระทบ (พิจารณาว่าเป้าประสงค์ใดที่หากบรรลุแล้วจะเป็นพื้นฐานให้การบรรลุเป้าหมายอื่น หรือเป้าประสงค์ดังกล่าวกระทบต่อเป้าประสงค์อื่นหรือไม่) ซึ่งเมื่อพิจารณาผ่านกราฟสองมิติ พบว่าเป้าประสงค์ที่ 8.1 คือการทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับสถานการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี และเป้าประสงค์ที่ 8.4 ได้แก่ ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573 ยังคงเป็นเป้าประสงค์ที่ควรดำเนินการก่อนให้บรรลุผลเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นเป้าประสงค์ที่มีความเร่งด่วนอยู่ในระดับสูง หากดำเนินการล่าช้าอาจก่อให้เกิดผลเสียอย่างร้ายแรง รวมไปถึงการมีผลกระทบอยู่ในระดับสูง เป็นเป้าประสงค์และตัวชี้วัดที่จะเชื่อมโยงผลไปสู่เป้าประสงค์อื่น ๆ รวมถึงเป้าหมายอื่น ๆ ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อีกด้วย

การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 8 สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และธนาคารแห่งประเทศไทย มีการวางโครงการ “โมเดลใหม่” ในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย ซึ่งให้เห็นถึงถึง 3 ปัจจัยที่จะก่อให้เกิดความเจริญเติบโตควบคู่ไปกับการลดความเหลื่อมล้ำ หรือเกิดการเจริญเติบโตแบบครอบคลุม (Inclusive Growth) ได้แก่ นโยบายสินเชื่อที่คนจนเข้าถึง การนำเข้าแรงงานเข้าในระบบ การปรับความสมดุลของการพัฒนาเมืองและชนบท เป็นต้น นอกจากนี้ได้มีการนำเสนอแนวคิดธรรมาภิบาลเพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GEG) ซึ่งพัฒนาต่อเนื่องจากแนวคิด Market-Enhancing Government (MEG) หรือ Washington Consensus (GEG) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนที่จะช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศที่รายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้สูง

บทคัดย่อ

โครงการ	โครงการ “สำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 8
หัวหน้าโครงการ	อ.ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์ และ อ.ดร.วรัทยา ชินกรรม
ระยะเวลาการดำเนินงาน	20 มกราคม 2560 – 20 มิถุนายน 2560

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ โดยมีขอบเขตของการศึกษาได้แก่ (1) กำหนดนิยามความหมาย คำจำกัดความของเป้าประสงค์และตัวชี้วัด (2) ศึกษาความสอดคล้องระหว่างเป้าประสงค์และตัวชี้วัดดังกล่าวกับบริบทของประเทศไทย (3) สำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดรวมถึงช่องว่างระหว่างสถานะปัจจุบันกับเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด (4) ศึกษาแผนงาน โครงการที่ได้ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย (5) ประเมินความพร้อมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (6) จัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ต่าง ๆ และ (7) สำรวจมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย (หรือเชิงสถาบัน) ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ โดยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ดังกล่าวในการพัฒนาเป้าหมายที่ 8

ในการสำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ต่าง ๆ จากการศึกษายังพบช่องว่างของการพัฒนาในหลายประเด็น เช่น เป้าประสงค์ที่ 8.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ ซึ่งพบว่ายังมีการเติบโตที่ผันผวน เป้าประสงค์ที่ 8.3 ที่พิจารณาถึงสัดส่วนการจ้างงานนอกระบบนอกภาคการเกษตร แต่ในบริบทของประเทศไทยพบว่า แรงงานนอกระบบของไทยส่วนใหญ่ไม่สามารถแยกได้อย่างชัดเจนว่าทำงานในภาคการเกษตรหรือนอกภาคเกษตร ดังนั้นการใช้ตัวชี้วัดดังกล่าวอาจยังไม่เหมาะสมในบริบทของประเทศไทย เป้าประสงค์ที่ 8.10 กล่าวถึงการสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ ซึ่งพบว่า ถึงแม้ตัวชี้วัดด้านการเข้าถึงบริการทางการเงินด้านธนาคารจะแสดงให้เห็นถึงการเข้าถึงที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ตัวชี้วัดดังกล่าวอาจยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากไม่ได้พิจารณาถึงบริการด้านการเงินอื่น ๆ

นอกจากนี้ในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา จากการศึกษาทำการพิจารณาความสำคัญของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดใน 2 มิติ ได้แก่ มิติด้านความเร่งด่วน และมิติด้านผลกระทบ พบว่าเป้าประสงค์ที่ 8.1 และเป้าประสงค์ที่ 8.4 ยังคงเป็นเป้าประสงค์ที่ควรดำเนินการก่อนให้บรรลุผลเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นเป้าประสงค์ที่มีความเร่งด่วนอยู่ในระดับสูง หากดำเนินการล่าช้าอาจก่อให้เกิดผลเสียอย่างร้ายแรง รวมไปถึงการมีผลกระทบอยู่ในระดับสูง เป็นเป้าประสงค์และตัวชี้วัดที่จะเชื่อมโยงผลไปสู่เป้าประสงค์อื่น ๆ รวมถึงเป้าหมายอื่น ๆ ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Abstract

Project	Research Project to Support the Sustainable Development Goals (SDGs) – Goal 8
Head of Project	Pairach Piboonrungrroj, Ph.D. Warattaya Chinnakum, Ph.D.
Duration	20 January 2017 – 20 June 2017

This study aims to (1) defines the definition of targets and indicators (2) evaluates study the consistency between targets and indicators in the case of Thailand (3) review the current status of targets and indicators, including the gaps between current status and goals (4) review current project plan in Thailand (5) evaluate the readiness to achieve SDGs (6) priorities the goals and indicators (7) explore socio-economic, laws from Thailand and international level. Studying the relevant documents and focus group with experts were used in this study.

The result found the gap between the current status and goals, such as target 8.2 (Real GDP per employed). There was a fluctuate growth of real GDP per employed. Target 8.3 (the proportion of informal employment outside the agriculture sector), in terms of Thailand, the most informal workers work in agriculture sector. Therefore, this indicator may not be appropriate in the context of Thailand. Target 8.10 which discuss about the assessment of finance institutions, found that this indicator may not suitable enough because it has not included the other financial service.

In addition, the priorities of each targets and indicators, the author focus in 2x2 matrix with the urgent and impact of each indicator. The result shown the target 8.1 and target 8.4 should be remained as the first priority to be achieved.

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	
บทคัดย่อ	1-1
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1-1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1-9
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	1-9
1.4 นิยามศัพท์	1-10
บทที่ 2 นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่ 8 และความสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย	2-1
2.1 เป้าประสงค์ 8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับสภาวะการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี	2-1
2.2 เป้าประสงค์ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น	2-2
2.3 เป้าประสงค์ 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการทางการเงิน	2-3
2.4 เป้าประสงค์ 8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573	2-5

เนื้อหา	หน้า
2.5 เป้าประสงค์ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลผลิตภาพ และมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573	2-6
2.6 เป้าประสงค์ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี พ.ศ. 2563	2-9
2.7 เป้าประสงค์ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุตรูปแบบแรงงานทาส และการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้งและการจำกัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ	2-9
2.8 เป้าประสงค์ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน, รวมถึงแรงงานข้ามชาติ, โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง	2-11
2.9 เป้าประสงค์ 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573	2-12
2.10 เป้าประสงค์ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงการธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน	2-13
2.11 เป้าประสงค์ 8.a เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา, โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งผ่านกรอบการทำงานที่บูรณาการยกระดับการช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) ที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด	2-15
2.12 เป้าประสงค์ 8.b พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2563	2-15
บทที่ 3 สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 8 ในบริบทประเทศไทย	3-1
3.1 เป้าประสงค์ 8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี	3-1

เนื้อหา	หน้า
3.2 เป้าประสงค์ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น	3-3
3.3 เป้าประสงค์ 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการทางการเงิน	3-7
3.4 เป้าประสงค์ 8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภค และการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573	3-13
3.5 เป้าประสงค์ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย, รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573	3-16
3.6 เป้าประสงค์ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี 2563	3-22
3.7 เป้าประสงค์ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุตรูปแบบแรงงานทาส และการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้งและการจำกัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ	3-23
3.8 เป้าประสงค์ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน รวมถึงแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง	3-26
3.9 เป้าประสงค์ 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573	3-33
3.10 เป้าประสงค์ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงการธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน	3-36
3.11 เป้าประสงค์ 8.a เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา, โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด	3-40

เนื้อหา	หน้า
รวมทั้งผ่านกรอบการทำงานที่บูรณาการยกระดับการช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) ที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด	
3.12 เป้าประสงค์ 8.b พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2563	3-41
บทที่ 4 การดำเนินของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 8 ในบริบทประเทศไทย	4-1
4.1 เป้าประสงค์ 8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี	4-3
4.2 เป้าประสงค์ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น	4-3
4.3 เป้าประสงค์ 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการทางการเงิน	4-4
4.4 เป้าประสงค์ 8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573	4-4
4.5 เป้าประสงค์ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย, รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573	4-5
4.6 เป้าประสงค์ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี พ.ศ. 2563	4-5
4.7 เป้าประสงค์ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อขจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุครูปแบบแรงงานทาส และการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้ง	4-6

เนื้อหา	หน้า
และการจำกัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ	
4.8 เป้าประสงค์ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน, รวมถึงแรงงานข้ามชาติ, โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง	4-6
4.9 เป้าประสงค์ 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573	4-7
4.10 เป้าประสงค์ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงการธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน	4-7
4.11 เป้าประสงค์ 8.a เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา, โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งผ่านกรอบการทำงานที่บูรณาการยกระดับการช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) ที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด	4-8
4.12 เป้าประสงค์ 8.b พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2563	4-9
บทที่ 5 ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 8	5-1
5.1 เป้าประสงค์ 8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับ สภาวะการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ ประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี	5-1
5.2 เป้าประสงค์ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วน ที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น	5-1
5.3 เป้าประสงค์ 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้าง งานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการ เกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการ ทางการเงิน	5-2

เนื้อหา	หน้า
5.4 เป้าประสงค์ 8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิต อย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดย มีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573	5-3
5.5 เป้าประสงค์ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้ง ผู้หญิงและผู้ชาย, รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรม สำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573	5-4
5.6 เป้าประสงค์ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการ ฝึกอบรม ภายในปี พ.ศ. 2563	5-5
5.7 เป้าประสงค์ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุต รูปแบบแรงงานทาสและการค้ามนุษย์และทำให้มั่นใจในการยับยั้งและการจำกัดการใช้ แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ	5-6
5.8 เป้าประสงค์ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและ มั่นคงสำหรับผู้ไปงานทุกคน, รวมถึงแรงงานข้ามชาติ, โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง	5-6
5.9 เป้าประสงค์ 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และ ส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573	5-7
5.10 เป้าประสงค์ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยาย การเข้าถึงการธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน	5.7
บทที่ 6 การจัดลำดับความสำคัญ	6-1
6.1 กระบวนการพิจารณาการจัดลำดับความสำคัญ	6-1
6.2 การจัดลำดับความสำคัญ	6-2
บทที่ 7 การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 8	7-1

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 8 สรุป	8-1
8.1 สรุปผลการศึกษา	8-1
8.2 อภิปรายผลการศึกษา	8-8
8.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	8-9
บรรณานุกรม	ผ-1
ภาคผนวก	ผ-4
ภาคผนวก ก ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์	ผ-5
ภาคผนวก ข ตัวอย่างแบบประเมิน	ผ-6
ภาคผนวก ค รายงานการประชุมเชิงรับฟังความเห็น	ผ-12
ภาคผนวก ง การแก้ไขรายงานตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	ผ-24

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามเป้าหมายที่ 8	1-2
ตารางที่ 1.2 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 8 และเป้าหมายอื่น ๆ	1-5
ตารางที่ 1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การพัฒนา 10 ประการในแผนพัฒนาฉบับที่ 12 และเป้าประสงค์ต่าง ๆ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 8	1-6
ตารางที่ 3.1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากรและอัตราการเติบโตระหว่างปี พ.ศ.2550-2559	3-2
ตารางที่ 3.2 จำนวนผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไปจำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ.2555 – 2559	3-4
ตารางที่ 3.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำและอัตราการเติบโต	3-5
ตารางที่ 3.4 สัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม แยกตามเพศ	3-9
ตารางที่ 3.5 ค่าจ้างหรือเงินเดือนเฉลี่ยของแรงงานในระบบและนอกระบบ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจและเพศ ปี พ.ศ.2559	3-12
ตารางที่ 3.6 ร่องรอยการใช้วัตถุดิบและการใช้วัตถุดิบต่อหัว และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	3-14
ตารางที่ 3.7 การบริโภควัตถุดิบในประเทศและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวประชากร และการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	3-14
ตารางที่ 3.8 เปรียบเทียบตัวชี้วัด 8.4.1 และ 8.4.2 ของประเทศไทยและประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่ม Asia-Pacific ระหว่างปี พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2558	3-15
ตารางที่ 3.9 ค่าจ้างเฉลี่ยรายเดือน(บาท/เดือน) ปี พ.ศ. 2550-2559	3-17
ตารางที่ 3.10 ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย (บาท/เดือน) ระหว่างปีพ.ศ. 2555-2559	3-18
ตารางที่ 3.11 จำนวนและสัดส่วนผู้ทำงานต่ำกว่าระดับ ต่อผู้มีงานทำ ปี พ.ศ. 2554-2559	3-21
ตารางที่ 3.12 ร้อยละของของเยาวชน (15-24ปี) ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม (NEET)	3-23
ตารางที่ 3.13 จำนวนและร้อยละของเด็กอายุ 5 – 17 ปี จำแนกตามเพศ และลักษณะการเรียนรู้และการทำงาน ปี พ.ศ.2558	3-24

ตารางที่ 3.14 จำนวนและร้อยละของเด็กอายุ 5 – 17 ปีที่ทำงานเข้าข่ายแรงงานเด็ก และ ไม่เข้าข่ายแรงงานเด็ก ปี พ.ศ.2558	3-25
ตารางที่ 3.15 จำนวนการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงานจำแนกตามความ รุนแรง ปี พ.ศ.2549-255	3-30
ตารางที่ 3.16 รายงานเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2556-2558	3-36
ตารางที่ 3.17 ร้อยละของผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงิน อื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่	3-39
ตารางที่ 3.18 แสดงเงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ(ODA) ของประเทศไทยที่ ให้กับประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2558	3-43
ตารางที่ 3.19 แสดงโครงการคุ้มครองทางสังคมและแรงงานของเจ้าหน้าที่รัฐ	3-44
ตารางที่ 3.20 แสดงโครงการคุ้มครองทางสังคมและแรงงานของพนักงานและลูกจ้าง ภาคเอกชน	3-44
ตารางที่ 4.1 แสดงความเกี่ยวข้องของหน่วยงานของรัฐกับเป้าประสงค์ต่าง ๆ	4-1
ตารางที่ 6.1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	6-2
ตารางที่ 6.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเร่งด่วนและคะแนนผลกระทบ	6-3

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 ขอบเขตการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย	1-7
ภาพที่ 3.1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากรและอัตราเติบโต พ.ศ. 2550-2559	3-2
ภาพที่ 3.2 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำและ อัตราการเติบโต	3-5
ภาพที่ 3.3 เปรียบเทียบผลิตภาพแรงงาน (Labor productivity) ระหว่างประเทศ	3-6
ภาพที่ 3.4 จำนวนแรงงานนอกระบบจำแนกตามเพศ พ.ศ. 2559	3-7
ภาพที่ 3.5 เปรียบเทียบจำนวนแรงงานในระบบและนอกระบบ พ.ศ.2554-2559	3-8
ภาพที่ 3.6 ร้อยละของแรงงานในระบบและนอกระบบจำแนกตามกลุ่มทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2559	3-8
ภาพที่ 3.7 เปรียบเทียบร้อยละของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มทางเศรษฐกิจ พ.ศ.2554-2559	3-10
ภาพที่ 3.8 แสดงร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ	3-11
ภาพที่ 3.9 ร่องรอยการใช้วัสดุติดต่อก้าวและการบริโภควัสดุติดในประเทศต่อก้าว ปี ค.ศ. 1970-2015	3-16
ภาพที่ 3.10 แสดงอัตราการว่างงานปี พ.ศ. 2550-2559 ของประเทศไทย	3-19
ภาพที่ 3.11 เปรียบเทียบอัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2550-2559	3-20
ภาพที่ 3.12 เปรียบเทียบอัตราการว่างงาน จำแนกตามอายุ พ.ศ. 2550-2559	3-21
ภาพที่ 3.13 จำแนกคนพิการตามลักษณะการประกอบอาชีพ ปี พ.ศ. 2558-2559	3-22
ภาพที่ 3.14 ร้อยละของเด็กอายุ 5 – 17 ปีจำแนกตามลักษณะการเรียน และการ ทำงาน ปี พ.ศ. 2558	3-25
ภาพที่ 3.15 ร้อยละของเด็กอายุ 5 – 17 ปีที่ทำงาน เข้าข่ายแรงงานเด็ก และไม่เข้าข่าย แรงงานเด็ก ปี พ.ศ. 2558	3-26
ภาพที่ 3.16 การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานในกลุ่มแรงงานรวมทั้งในระบบ และนอกระบบ	3-27
ภาพที่ 3.17 จำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บตามลักษณะของการเกิดการบาดเจ็บ	3-28
ภาพที่ 3.18 จำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บตามลักษณะของการเกิดการบาดเจ็บ	3-28
ภาพที่ 3.19 จำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บจำแนกตามเพศ	3-29

ภาพที่ 3.20 จำนวนการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี พ.ศ.2558	3-30
ภาพที่ 3.21 อัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย ปีพ.ศ. 2549 – 2558	3-31
ภาพที่ 3.22 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทางตรงของภาคการท่องเที่ยวและ สัดส่วนต่อ GDP	3-36
ภาพที่ 3.23 การจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวและสัดส่วนการจ้างงานในภาคการ ท่องเที่ยวต่อการจ้างงานทั้งหมด ปี พ.ศ. 2556-2558	3-37
ภาพที่ 3.24 จำนวนรวมสาขาของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ	3-38
ภาพที่ 3.25 จำนวนของสาขานาคารพาณิชย์ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน	3-38
ภาพที่ 3.26 จำนวนตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน	3-39
ภาพที่ 3.27 แสดงจำนวนบัญชีลูกค้าที่ใช้บริการ internet banking และ mobile banking ตั้งแต่พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2559	3-41
ภาพที่ 6.1 การพิจารณาลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์	6-1
ภาพที่ 6.2 การจัดลำดับความสำคัญของตัวชี้วัด โดยใช้มิติของความเร่งด่วนและ ผลกระทบ	6-7
ภาพที่ 7.1 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง การ เจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจที่ครอบคลุม และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ ยั่งยืน	7-1

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นกรอบการพัฒนาของโลกภายหลังปี ค.ศ. 2015 ริเริ่มโดยสมาชิกใหญ่แห่งสหประชาชาติ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องมาจากแถลงการณ์แห่งสหประชาชาติ เพื่อประเมินเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (Millennium Development Goals: MDGs) และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในประเทศต่าง ๆ เพื่อขจัดความยากจน ความอดอยาก ส่งเสริมความเท่าเทียม โดยมีการเพิ่มเนื้อหาการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ครอบคลุมมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในช่วงระยะเวลา 15 ปี (เดือนกันยายน ค.ศ.2015 – สิงหาคม ค.ศ. 2030) ภายใต้เป้าหมาย 17 ประการ ครอบคลุมการพัฒนาในหลายด้าน เช่น การขจัดความยากจน สุขภาพ พลังงาน สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

สำหรับเป้าหมายที่ 8 ได้แก่ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all) มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมหลายประเด็น เช่น การส่งเสริมเศรษฐกิจในภาพรวม ได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรอย่างยั่งยืน (8.1), การเพิ่มผลิตภาพผ่านการเพิ่มความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม (8.2), การส่งเสริมผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (8.3), และการบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าและมีผลตอบแทนที่ยุติธรรมสำหรับทุกคน (8.5)

นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับประเด็นด้านแรงงาน รวมถึงประเด็นเรื่องการลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีการศึกษา ไม่มีการศึกษา และไม่มีทักษะ (8.6), ยุติแรงงานทาสและแรงงานเด็ก (8.7), ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกกลุ่ม (8.8)

ประเด็นอื่น ๆ ได้แก่ การพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่นำไปสู่ความเสื่อมโทรมทางด้านสิ่งแวดล้อม (8.4), การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (8.9), และการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถาบันการเงิน (8.10)

ในเชิงนโยบาย เป้าประสงค์นี้ให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา (8.a) และการผลักดันการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization หรือ ILO) (8.b)

ตารางที่ 1.1 รายละเอียดเป้าประสงค์และตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามเป้าหมายที่ 8

เป้าประสงค์	รายละเอียดเป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	สี	ประเภท
8.1	รักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัว ที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ และโดยเฉพาะการเติบโตของ GDP อย่างน้อย 7% ต่อปี ในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด	8.1.1 GDP ต่อหัว, PPP		1
8.2	บรรลุผลิตภาพระดับสูงขึ้นทางเศรษฐกิจผ่านความหลากหลาย การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคแรงงานเข้มข้น	8.2.1 อัตราการเติบโตของ GDP ต่อผู้มีงานทำ		1
8.3	ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมการผลิต การสร้างงานที่มีคุณค่า การเป็นผู้ประกอบการความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมความเป็นแบบแผนและการเติบโตธุรกิจรายย่อย ขนาดเล็กและกลาง รวมถึงการเข้าถึงบริการทางการเงิน	8.3.1 ส่วนแบ่งของการจ้างงานนอกระบบในการจ้างงานนอกภาคการเกษตรแยกตามเพศ		2
8.4	ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ถึงปี 2030 เกี่ยวกับประสิทธิภาพทรัพยากรทั่วโลกทั้งในการบริโภคและการผลิต และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ตามกรอบการทำงาน 10 ปีของโครงการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนที่ประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำ	8.4.1 ผลิตภาพของทรัพยากร		2
8.5	ในปี 2030 บรรลุการจ้างทั้งหมดและมีประสิทธิภาพ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย รวมถึงวัยรุ่นและคนพิการ ค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีค่าเท่าเทียมกัน	8.5.1 รายได้เฉลี่ยต่อชั่วโมงของผู้มีงานทำทั้งชาย และหญิงแบ่งเป็นอาชีพ		2
		8.5.2 อัตราการว่างงานจำแนกตามเพศ อายุ และความพิการ		1/2

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

เป้าประสงค์	รายละเอียดเป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	สี	ประเภท
8.6	ในปี 2020 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ในการจ้างงาน การศึกษา หรือการฝึกอบรม	8.6.1 ร้อยละของเยาวชน (15 – 24 ปี) ที่ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงาน หรือการฝึกอบรม (NEET) *NEET คือ คนวัยหนุ่มสาวที่อยู่เฉย ไม่กระตือรือร้นที่จะรับการศึกษาหรือทำงาน		1
8.7	ใช้มาตรการเร่งด่วนและมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุตรูปแบบแรงงานทาสและการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้งและกำจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และภายใน 2025 จัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ	8.7.1 ร้อยละและจำนวนของเด็กอายุ 5 – 17 ปี ที่เป็นแรงงานเด็ก จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (แยกตามรูปที่แย่งที่สุดของแรงงานเด็ก)		2
8.8	ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับทุกคน โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง	8.8.1 อัตราความถี่ของการบาดเจ็บร้ายแรงและไม่ร้ายแรงจากการทำงานทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง และเวลาที่สูญเสียจากการบาดเจ็บ จำแนกตามเพศและสถานภาพสมรส		2
		8.8.2 เพิ่มการปฏิบัติตามสิทธิแรงงานในประเทศ (เสรีภาพของสหภาพ และการเจรจาต่อรองโดยรวม) โดยยึดหลักธรรมนูญของ ILO และกฎหมายภายในประเทศ จำแนกตามเพศและสถานะแรงงานต่างด้าว		1
8.9	ในปี 2030 วางแผนและดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่สร้างสรรค์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์	8.9.1 GDP จากการท่องเที่ยวโดยตรง (คิดเป็นร้อยละของ GDP และอัตราการเติบโตทั้งหมด) และจำนวนงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละของงาน และอัตราการเติบโตทั้งหมดของงาน แยกตามเพศ)		

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

เป้าประสงค์	รายละเอียดเป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	สี	ประเภท
8.10	เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงบริการทางการเงิน ประกันภัย และการธนาคารทั้งหมด	8.10.1 จำนวนของสาขา ธนาคารพาณิชย์ และผู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน		
		8.10.2 ร้อยละของผู้ใหญ่ที่มีบัญชีปกติ หรือมีการใช้บริการการเงินทางมือถือส่วนบุคคลในระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา เป็นไปได้ที่จะมีการแบ่งรายได้ลดลง เช่น ด้านล่าง 40% ของส่วนแบ่งรายได้ หรือ <\$1.25/วัน โดยเพศ อายุ		
8.a	เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้าสำหรับประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งผ่านกรอบการทำงานที่บูรณาการยกระดับการช่วยเหลือด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่อประเทศพัฒนาน้อยที่สุด	8.a.1 ความช่วยเหลือสำหรับข้อตกลงทางการค้า และการบริจาคเงินช่วยเหลือ		
8.b	ในปี 2020 การพัฒนาและการดำเนินกลยุทธ์ทั่วโลก สำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลก (Global Jobs Pact) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ	8.b.1 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลในโครงการคุ้มครองทางสังคม และการจ้างงาน คิดเป็นร้อยละของงบประมาณประเทศ และ GDP และอัตราข้อตกลงแรงงาน		

ที่มา :สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559)

ซึ่งการจัดลำดับตามความพร้อมของข้อมูล (Tier) มีความหมายดังนี้

- 1) Tier 1 ตัวชี้วัดที่มีระเบียบวิธีที่เป็นที่ยอมรับ และมีข้อมูลมีอยู่อย่างกว้างขวาง
- 2) Tier 2 ตัวชี้วัดที่มีระเบียบวิธีที่เป็นที่ยอมรับ แต่ไม่มีความพร้อมของข้อมูล
- 3) สัญลักษณ์ สีเขียว หมายถึง กลุ่มตัวชี้วัดที่ได้รับฉันทามติ หรือมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย
- 4) สัญลักษณ์ สีเทา หมายถึง กลุ่มตัวชี้วัดที่ต้องได้รับการพิจารณาในเชิงลึก ผ่านการประชุมพิเศษ แยกเป็นประเด็นหลัก ๆ (Theme) รวมถึงต้องทำการตัดสินใจเกี่ยวกับกรอบการทำงาน

พิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 8 และเป้าหมายอื่นๆ พบว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมมีความเชื่อมโยงกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ในเป้าหมายที่ 10 รวมทั้งเชื่อมโยงถึงการลดก๊าซเรือนกระจกและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในเป้าหมายที่ 7 นอกจากนี้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมายที่ 17 ยังมีความสัมพันธ์อย่างมากกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมายที่ 8 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 8 และเป้าหมายอื่นๆสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1.2 รายละเอียดมีดังนี้

ตารางที่ 1.2 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 8 และเป้าหมายอื่นๆ

เป้าหมาย	ความเชื่อมโยง	เป้าประสงค์
เป้าหมายที่ 1 : ขจัดความยากจน	การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมสามารถช่วยลดความยากจน	1.1 1.2 1.5
เป้าหมายที่ 2: ขจัดความหิวโหย	ความมั่นคงทางอาหารถือเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการเติบโตที่ครอบคลุมและยั่งยืน	2.1 2.3 2.a
เป้าหมายที่ 3: การมีสุขภาพและความปลอดภัย	การมีชีวิตที่ยืนยาวสามารถเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของการเติบโตที่ครอบคลุมและยั่งยืน	3.2 3.8 3.d
เป้าหมายที่ 4: การศึกษาที่เท่าเทียม	การพัฒนาด้านการศึกษาจะทำให้แรงงานซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.3 4.4 4.7
เป้าหมายที่ 5: ความเท่าเทียมทางเพศ	การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมก่อให้เกิดความเท่าเทียมกันด้านเพศ	5.4 5.a 5.b
เป้าหมายที่ 6: การจัดการน้ำและสุขาภิบาล	การเพิ่มขึ้นของการผลิตอาจส่งผลทำให้เกิดมลพิษทางน้ำเพิ่มขึ้น แต่การเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้น้ำจะมีผลทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพ	6.a 6.4 6.6
เป้าหมายที่ 7: พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้	การลดต้นทุนของการเข้าถึงพลังงานจะช่วยให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเนื่องจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและพลังงานมีความเชื่อมโยงกัน	7.1 7.3 7.a
เป้าหมายที่ 9: อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน	การพัฒนาระบบสาธารณสุขโลกจะช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	9.a 9.4 9.5
เป้าหมายที่ 10: ลดความเหลื่อมล้ำ	การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมสามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้	10.1 10.3 10.b

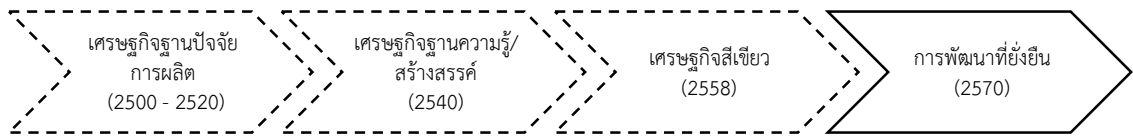
ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

เป้าหมายที่ 11: เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน	ในอนาคตประเทศที่มีการเจริญเติบโตมักเกิดจากการพัฒนาพื้นที่ในเขตเมือง ดังนั้นการก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมและยั่งยืนต้องคำนึงถึงการวางแผนและการพัฒนาเมืองให้พร้อม	11.1 11.2 11.4
เป้าหมายที่ 12: แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน	การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนเป็นตัวขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมและยั่งยืน ซึ่งเกิดจากการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ โดยเป็นตัวชี้วัดเดียวกันกับเป้าประสงค์ที่ 8.4	12.1 12.2 12.a
เป้าหมายที่ 13: การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนนั้นควรเพิ่ม Carbon productivity เพื่อนำไปสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	13.a 13.1 13.b
เป้าหมายที่ 14: การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล	การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนควรจะทำให้เกิดการทำลายมหาสมุทรและทรัพยากรทางน้ำที่น้อยที่สุด	14.1 14.4 14.7
เป้าหมายที่ 15: การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก	การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนควรจะทำให้เกิดการทำลายระบบนิเวศบนบกน้อยที่สุด	15.1 15.9 15.a
เป้าหมายที่ 16: สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก	การสร้างสังคมที่เข้มแข็งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	16.5 16.7 16.8
เป้าหมายที่ 17: ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	ข้อตกลงระหว่างประเทศและยุทธศาสตร์ของประเทศจะมีผลก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมและยั่งยืน เช่น การเคลื่อนย้ายของเทคโนโลยีและเงินทุน	17.7 17.9 17.16

ที่มา :แปลมาจาก Review of Targets for the Sustainable Development Goals: The Science Perspective ของ International Council for Science (ICSU) (2015)

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ผ่านมาได้มีการพิจารณาในประเด็นที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในช่วงปี พ.ศ. 2500 – 2520 เป็นการพัฒนาที่เน้นแรงงานราคาถูก ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2540 เป็นการมองการพัฒนาในประเด็นเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่ม โลกาภิวัตน์ การเชื่อมโยง และการพัฒนาเทคโนโลยี หลังจากนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2558 จะเน้นในประเด็นเศรษฐกิจสีเขียว คือการพิจารณาถึงสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ จากนั้น หลังจากปี พ.ศ. 2558 จึงมีประยุกต์ใช้การพัฒนาที่ยั่งยืนในการเป็นเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ลดความเหลื่อม

ล้ำ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุกด้าน ดังภาพที่ 1.1 ที่แสดงขอบเขตการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 จนถึงปี พ.ศ. 2570

ภาพที่ 1.1 ขอบเขตการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

ที่มา:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559)

เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนโดยบรรลุเป้าหมายการผลิตในระดับที่สูงขึ้นและผลิตผ่านนวัตกรรมทางเทคโนโลยี สนับสนุนนโยบายที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและการสร้างงานซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในเรื่องนี้ เช่นเดียวกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพที่จะกำจัดการบังคับใช้แรงงานทาสและการค้ามนุษย์ ด้วยเป้าหมายเหล่านี้จะทำให้ภายในปี พ.ศ. 2573 ประเทศต่าง ๆ เกิดการจ้างงานเต็มรูปแบบและมีประสิทธิภาพ และการทำงานที่มีคุณค่าสำหรับผู้หญิงและผู้ชายทุกคน

โดยในบริบทของประเทศไทย การพัฒนาที่ยั่งยืนได้มีการบรรจุไว้เป็นประเด็นสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) มีกรอบการพัฒนาระยะยาว คือ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและบรรลุผลประโยชน์ของชาติ โดยได้มีความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายที่ 8 กับยุทธศาสตร์การพัฒนา เช่น ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ และยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป็นต้น โดยความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 กับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 8 สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1.3 นี้

ตารางที่ 1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การพัฒนา 10 ประการในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และ เป้าประสงค์ต่างๆของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป้าหมายที่ 8

เป้าประสงค์	ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	ทุนมนุษย์	เสถียรภาพ	การเปลี่ยน	เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม	ความมั่นคง	ป้องกันทุจริต	โลจิสติกส์	วิทยาศาสตร์	พัฒนาเมือง	ระหว่างประเทศ
8.1. GDP per capita			✓						✓	
8.2. Productivity	✓							✓		
8.3. Decent job		✓								
8.4. Efficiency	✓							✓		
8.5. Fair wage		✓								
8.6. Child labor	✓									
8.7. Trafficking	✓				✓					
8.8. Safe workplace					✓					
8.9. Sustainable tourism			✓	✓					✓	
8.10. Financial Institute			✓						✓	
8.a. Inter Trade										✓
8.b. Inter labor	✓									✓

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559)

โดยในเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีตัวชี้วัดที่หลากหลาย เช่น มีเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี มีรายได้ต่อหัวเป็น 8,200 USD และในภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและบริการมีการขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ร้อยละ 4.5 และร้อยละ 6 ตามลำดับ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวอาจยังไม่มีตัวชี้วัดในระดับเดียวกันกับตัวชี้วัดของสหประชาชาติ เนื่องจากสถานการณ์ต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจของไทยที่เป็นข้อจำกัดให้การพัฒนายังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของสหประชาชาติ

สำหรับสถานการณ์ปัจจุบันของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในบริบทของประเทศไทยยังพบกับปัญหาในหลายประการ เช่น การปรับโครงสร้างการผลิตสู่ประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูง แต่กลับมีความสามารถในการแข่งขันลดลง เนื่องจากการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวมลดลงจากร้อยละ

3.32 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 เป็นร้อยละ 2.05 ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 รวมไปถึงโครงสร้างของประชากรที่เปลี่ยนไป ทำให้เป็นปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยทำให้กำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง และแรงงานกว่าร้อยละ 30 เป็นแรงงานในกลุ่มเจเนอเรชั่น Y ทำให้เกิดเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาในระยะยาว

นอกจากนี้ ในการพัฒนาเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ ของไทย จำเป็นต้องมีทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย ในประเด็นเป้าหมายที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน รวมถึงการพัฒนาและปรับปรุงตัวชี้วัดเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยในปัจจุบันมากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษา สถานะปัจจุบันของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าประสงค์และตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืนในบริบทของประเทศไทยที่มีการดำเนินการในปัจจุบัน
2. ศึกษาความสอดคล้องระหว่างเป้าประสงค์และตัวชี้วัดด้านดังกล่าว ปรับและกำหนดเป้าประสงค์ใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทประเทศไทย ลำดับความสำคัญของตัวชี้วัดต่าง ๆ ภายในเป้าประสงค์นั้น
3. ประเมินความพร้อมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งทางด้านองค์ความรู้ ข้อมูลทางสถิติ กฎหมายและการบังคับใช้ งบประมาณ กำลังคน และศักยภาพของบุคลากรทั้งในภาครัฐและเอกชน
4. เสนอแนะแนวทางหรือมาตรการในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมายทั้งจากในและต่างประเทศ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมถึงการสำรวจเป้าประสงค์และตัวชี้วัดในแต่ละเป้าประสงค์ที่อยู่ภายในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all) รวมไปถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละเป้าประสงค์ พิจารณาความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา รวมไปถึงทฤษฎีต่าง ๆ ที่อาจเกี่ยวข้องในบริบทของประเทศไทย ประเมินความพร้อมทั้งในด้านข้อมูลทางสถิติ บุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อน

เป้าประสงค์ให้สัมฤทธิ์ผล จากนั้นจึงเป็นการเสนอมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนิน มาตรการต่าง ๆ สามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้

1.4 นิยามศัพท์

1. การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม (Inclusive Growth) หมายถึง การเติบโตที่ก่อให้เกิดการ แบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน และสร้างโอกาสอย่างเสมอภาคกันระหว่างคนทุกกลุ่มในสังคม
2. การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (Sustainable Economic Growth) หมายถึง การพัฒนาที่ สามารถดำเนินไปได้อย่างมั่นคง โดยไม่เกิดสภาพที่ไม่พึงปรารถนาอันเป็นผลสืบเนื่องมาจาก การพัฒนานั้นเอง
3. การจ้างงาน (Employment) หมายถึง สัญญาจ้างให้ทำงานหรือบริการ แลกค่าจ้างซึ่งทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง
4. ผลิตภาพ (Productivity) หมายถึง อัตราส่วนของผลิตผลที่ได้ (Output) ต่อปริมาณสิ่งที่ใส่เข้าไป ในการดำเนินการ (Input) หรือหมายถึงขีดความสามารถในการผลิตของปัจจัยการผลิต

บทที่ 2

นิยามและความหมายของวัตถุประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ภายใต้เป้าหมายที่ 8 และความสอดคล้องกับบริบทในประเทศไทย

ในบทนี้จะนำเสนอเป้าหมายและความหมายของเป้าประสงค์ (targets) และตัวชี้วัด (indicators) ภายใต้เป้าหมายที่ 8 ได้แก่ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all) นิยามที่เลือกมาใช้มาจากการทบทวน Metadata ขององค์การสหประชาชาติ (UN) ผนวกกับการทบทวนวรรณกรรม และทำการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

โดยได้สรุปนิยามและความหมายของแต่ละเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดได้ดังนี้

**2.1 เป้าประสงค์ 8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับ
สถานการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศ
พัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี**

**ตัวชี้วัด 8.1.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร
(Annual growth rate of real GDP per capita)**

ตัวชี้วัดนี้เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งพิจารณาจาก
อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร โดยคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร} = \frac{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง}}{\text{จำนวนประชากร}}$$

ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่แท้จริง (Real GDP) หมายถึง มูลค่าของผลผลิตภายในประเทศซึ่งคิดตามราคาตลาดในปีใดปีหนึ่ง (ปีฐาน) ดังนั้นจึงถือเป็นเครื่องแสดงศักยภาพการผลิตซึ่งมีการจัดผลของราคาออกแล้ว จึงมีความเหมาะสมกว่าการใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่เป็นตัวเงิน (Nominal GDP)

จากตัวชี้วัดที่ถูกระบุโดย UN นั้น จะพบว่ามีข้อบกพร่อง เนื่องจาก เป้าประสงค์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่ง GDP เป็นเครื่องวัดเกี่ยวกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างเดียว แต่ไม่อาจบอกเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชน ความอุดมสมบูรณ์ ความสุขสมบูรณ์ของสังคมหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดย GDP ที่สูงขึ้นไม่ได้ชี้ให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนแต่อย่างใด

GDP ไม่ได้แสดงถึงการแบ่งทรัพยากร ทรัพยากรสมบัติและรายได้ระหว่างกลุ่มชนในสังคม และในตัวเลขของ GDP ไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบภายนอกที่เกิดจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น เมื่อประเทศไทยมีรายได้เพิ่มขึ้น คุณภาพของระบบสาธารณสุขอาจจะดีขึ้นแต่เกิดผลกระทบทางลบจากการปล่อยมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้นการพิจารณาเฉพาะตัวการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากรอาจไม่สะท้อนถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน

อย่างไรก็ตามข้อดีของการใช้ GDP ในการชี้วัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจคือ ความสะดวกในการวัดและความรวดเร็วในการนำข้อมูลไปใช้ประเมินทิศทางการเศรษฐกิจได้อย่างครอบคลุมและเท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2.2 เป้าประสงค์ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น

ตัวชี้วัด 8.2.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ (Annual growth rate of real GDP per employed person)

แรงงานถือเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการขับเคลื่อน เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศให้เติบโตและสามารถแข่งขันกับประเทศต่างๆได้ โดยการเติบโตของประเทศนั้นไม่ได้อยู่ที่จำนวนหรือ “ปริมาณ” ของแรงงานเท่านั้นแต่ยังต้องการแรงงานที่มีฝีมือ มีทักษะ เพื่อเร่งอัตราการผลิตให้สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ด้วย ซึ่งการวัดผลิตภาพแรงงาน (Labour Productivity) ถือว่ามีความสำคัญที่จะช่วยให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการทำงานของปัจจัยการผลิตด้านแรงงาน และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยประเทศต่างๆสามารถเพื่อเปรียบเทียบผลงานทางด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภาพแรงงาน หมายถึง อัตราส่วนของผลผลิตกับจำนวนแรงงานในระบบเศรษฐกิจ (Bureau of Labor Statistics , 2010) ในทางทฤษฎีผลิตภาพแรงงานนั้นมีทั้งแบบผลิตภาพเฉลี่ยของแรงงาน (Average Labour Productivity) และ ผลิตภาพแรงงานหน่วยสุดท้าย (Marginal Labour Productivity) แต่โดยทั่วไปผลิตภาพแรงงานจะหมายถึงผลิตภาพเฉลี่ยของแรงงาน ซึ่งในการคำนวณมี 2 แบบ คือ ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อคน (Labour Productivity per Employed Person) และ ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อชั่วโมงทำงาน (Labour Productivity per Hour Worked) อย่างไรก็ตามการคำนวณผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อคนสามารถทำได้ง่ายกว่าเฉลี่ยต่อชั่วโมง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2553)

ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อคน สามารถคำนวณได้จากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีส่วนทำงาน (real GDP per employed person) ซึ่งมีสูตรคำนวณดังนี้

ผลิตภัณฑั้มวลรวมในประเทศที่แท้จริง	=	ผลิตภัณฑั้มวลรวมในประเทศที่แท้จริง
ต่อประชากรผู้มื้งานทำ		จำนวนผู้มื้งานทำ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) ให้คำจำกัดความของคำว่า “ผู้มื้งานทำ” คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปและในระหว่าง 7 วันก่อนสัมภาษณ์ มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1.) ได้ทำงานตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้าง

(2.) ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจหรือไร่นาเกษตรของหัวหน้าครัวเรือน หรือของสมาชิกในครัวเรือน เช่น ช่วยธุรกิจใ้ครัวเรือน หรือเป็นลูกของเจ้าของบริษัท ซึ่งได้ผลประโยชน์จากบริษัทอยู่แล้ว

(3.) ไม่ได้ทำงาน หรือทำงานน้อยกว่า 1 ชั่วโมง แต่เป็นผู้ที่ปกติมีงานประจำ กล่าวคือ มีงานอยู่แต่ช่วงนี้ไม่ได้ทำ เป็นผู้ที่มีลักษณะอย่างใด อย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

3.1) ยังได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือผลประโยชน์อื่น ๆ หรือผลกำไรจากงานหรือธุรกิจใ้ระหว่างที่ไม่ได้ทำงานเช่น อยู่ระหว่างลาพักผ่อนตามสิทธิ์ เป็นต้น

3.2) ไม่ได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือผลประโยชน์อื่น ๆ หรือผลกำไรจากงานหรือธุรกิจใ้ระหว่างที่ไม่ได้ทำงาน แต่ยังมีงานหรือธุรกิจที่จะกลับไปทำเช่น การลาป่วย/ลาจิจของลูกจ้างรายวัน เป็นต้น

2.3 เป้าประสงค์ 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าประสงค์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง ตัวชี้วัดที่ใช้ในการพิจารณาคือสัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบใ้การจ้างงานนอภาคเกษตร แยกตามเพศ ซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าวใ้นี้อาจไม่ได้ชี้ให้เห็นถึงการสร้างงานที่มีคุณค่า มีผลิตภาพ สร้างสรรค์ นวัตกรรมอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังไม่ได้มีการพิจารณาถึงวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งเป็นมีบทบาทสำคัญใ้ในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ

ดังนั้นตัวชี้วัดที่เสนอแนะเพิ่มเติม คือ จำนวนผู้ประกอบการและจำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง

นอกจากนี้การพิจารณาแยกเป็นภาคเกษตรและนอภาคเกษตรอาจไม่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยเนื่องจากว่า แรงงานนอกระบบใ้ นั้นไม่สามารถแบ่งแยกได้อย่างเด็ดขาด ตายตัวเพราะแรงงานนอกระบบจะทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการพิจารณาเฉพาะสัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบใ้ในการจ้างงานนอภาคการเกษตรอาจไม่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย ซึ่งอาจจะ

ต้องพิจารณาเป็นภาพรวมของแรงงานนอกระบบ ได้แก่ จำนวนของแรงงานนอกระบบ ระดับการศึกษา รายได้ที่ได้รับ และปัญหาจากการทำงาน

รายละเอียดของตัวชี้วัดมีดังนี้

ตัวชี้วัด 8.3.1 สัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบในการจ้างงานนอกภาคการเกษตร แยกตามเพศ

เป้าประสงค์นี้เป็นการพิจารณาถึงการจ้างงานนอกระบบ ซึ่งคำว่า “แรงงานนอกระบบ” นั้นมีความหมายหรือการใช้คำอธิบายที่แตกต่างกันตามแนวคิดหรือมุมมองของแต่ละหน่วยงาน กุศล สุนทรธาดา(2550) ได้สรุปคำจำกัดความของแต่ละองค์กรดังนี้

- **องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)** ได้ให้ความหมายของ “แรงงานนอกระบบ” ว่า หมายถึง แรงงานที่อยู่ในการจ้างงานในภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการ (informal sectors) ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจการขนาดเล็ก ตั้งได้ง่าย มีลักษณะเป็นธุรกิจชั่วคราว เรื้อน มักใช้วัตถุดิบในประเทศ มีการใช้แรงงานเป็นหลัก และมีการดัดแปลงเทคโนโลยีขั้นต้นมาใช้ เป็นแรงงานอิสระที่ทำกิจกรรมเพื่อความอยู่รอด เช่น ทหารเรือ คนขับรถแท็กซี่ คนเก็บขยะ คนเก็บเศษกระดาษและโลหะ แรงงานรับใช้ในบ้านที่รับค่าจ้างจากครัวเรือน ผู้รับงานไปทำที่บ้าน และคนงานในโรงงานที่ไม่ขึ้นทะเบียน ซึ่งเป็น “ลูกจ้างแอบแฝง” (disguised wage workers) ในเครือข่ายการผลิต และผู้ประกอบการอาชีพอิสระในสถานประกอบการขนาดจิ๋วซึ่งทำงานด้วยตนเอง หรือมีสมาชิกในครอบครัว หรือมีผู้ฝึกงานหรือมีลูกจ้างช่วย (สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ และสำนักประกันสังคม 2546)

- **สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2558)** ได้ทำการสำรวจแรงงานนอกระบบร่วมไปกับการสำรวจแรงงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยได้ให้คำนิยามของ “แรงงานนอกระบบ” ว่าหมายถึง ผู้ทำงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม จากทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน ลูกจ้างรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ และลูกจ้างที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติประกันสังคม 2533 และ พระราชบัญญัติเงินทดแทน 2537

- **สำนักประกันสังคม (2548)** ให้ความหมายแรงงานนอกระบบว่า หมายถึงผู้ใช้แรงงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายประกันสังคม เป็นบุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการ และมีเงินเดือนประจำ ได้แก่ ลูกจ้างในกิจการภาคเกษตร และประมง ลูกจ้างที่จ้างในลักษณะเป็นครั้งคราว หรือตามฤดูกาล ลูกจ้างที่ทำงานบ้าน ผู้ประกอบอาชีพอิสระทั้งภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร ผู้รับงานไปทำที่บ้านและ ผู้รับจ้างทำของ

- **กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน** ให้ความหมายของ “แรงงานนอกระบบ” ว่า เป็นผู้ที่ทำงานในภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการหรือในสาขานอกระบบ ซึ่งเป็นการทำงานที่ไม่มีระเบียบแบบแผน และไม่มีการรวมตัวจัดตั้งเป็นองค์กรแรงงานนอกระบบ

จากคำนิยามข้างต้นจะเห็นได้ว่า แรงงานนอกระบบมีความหมายหรือการใช้คำอธิบายที่แตกต่างกันตามแนวคิดหรือมุมมองของแต่ละหน่วยงาน โดยความสอดคล้องกันของความหมายของแรงงานนอกระบบ คือ ผู้ใช้แรงงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง หรือเป็นผู้ที่อยู่ในภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการ เช่น ลูกจ้างที่ทำงานบ้าน และผู้รับงานไปทำที่บ้าน อย่างไรก็ตามในรายงานฉบับนี้จะใช้นิยามความหมายของสำนักงานสถิติแห่งชาติเนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ที่นำมานำเสนอเป็นข้อมูลที่มาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) ได้ให้คำจำกัดความคำว่า “แรงงานในระบบ” หมายถึงผู้ที่มีการจ้างงานและได้รับความคุ้มครอง หรือหลักประกันทางสังคมจากการท างาน ได้แก่ 1. ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น 2. ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ 3. ครูใหญ่หรือครูโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยเอกชน 4. ลูกจ้างของรัฐบาลต่างประเทศ 5. ลูกจ้างที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานหรือองค์การระหว่างประเทศ และ 6. ผู้มีงานทำที่ประกันตนตามพรบ. ประกันสังคม มาตรา 33, 39 และ 40

สำหรับ “แรงงานนอกระบบ” หมายถึงผู้ที่มีการจ้างงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง หรือไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการท างานเช่นเดียวกับแรงงานในระบบ โดยข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาตินั้นจะมีการจำแนกจำนวนการจ้างงานนอกระบบจัดจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ใช้ตาม Thailand Standard Industrial Classification หรือ TSIC (2009) ฉบับปรับปรุงโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ การศึกษานี้จะแบ่งกลุ่มทางเศรษฐกิจออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ภาคเกษตรกรรม ภาคการผลิต และภาคการบริการและการค้า

2.4 เป้าประสงค์ 8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573

เป้าประสงค์นี้เป็นการวัดประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรเพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ผ่านตัวชี้วัดสองตัวคือ ร่องรอยการใช้วัสดุ (Material Footprint) และ การบริโภควัสดุในประเทศ (Domestic material consumption) โดยแต่ละตัวชี้วัดมีรายละเอียดดังนี้

ตัวชี้วัด 8.4.1 ร่องรอยการใช้วัสดุ ร่องรอยการใช้วัสดุต่อหัวประชากรและร่องรอยการใช้วัสดุต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (Material footprint (MF) and MF per capita, per GDP)

ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (2560) ให้คำนิยามของคำว่า ร่องรอยการใช้วัสดุ (Material footprint (MF)) คือการพิจารณาแหล่งที่มาของการสกัดวัสดุพื้นฐานของโลกจนถึงการบริโภคขั้นสุดท้าย ตัวชี้วัดนี้คำนวณมาจากแบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิตระดับหลายภูมิภาค

(Multi-regional input-output-MRIO) ซึ่งเป็นผลรวมของร่องรอยการใช้วัตถุดิบในกลุ่ม ชีวมวล เชื้อเพลิงฟอสซิล แร่โลหะและแร่โลหะ โดยแยกกลุ่มการบริโภคขั้นสุดท้าย (ครัวเรือน รัฐบาล และการลงทุน) และแยกกลุ่มรายจ่าย

การคำนวณร่องรอยใช้วัตถุดิบของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) จะคำนวณมาจากการเทียบวัตถุดิบจากการนำเข้า (Raw Material Equivalent of Imports (RMEIM)) รวมกับวัตถุดิบที่ถูกสกัดมาจากทรัพยากรภายในประเทศ (Domestic extraction (DE)) ลบด้วยการเทียบวัตถุดิบจากการส่งออก (raw material equivalents of exports (RMEEEX)) ซึ่งค่าที่ออกมาจะถูกวัดในรูปของเมตริกตัน

ตัวชี้วัด 8.4.2 การบริโภควัตถุดิบในประเทศและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวประชากร และการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (Domestic material consumption (DMC) and DMC per capita, per GDP)

ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (2560) ให้คำนิยามของคำว่า “การบริโภควัตถุดิบในประเทศ (Domestic Material Consumption)” คือการสกัดวัสดุในประเทศ รวมการนำเข้าวัสดุสินค้ากึ่งผลิต และสินค้าสำเร็จรูปโดยเป็นการวัดปริมาณการใช้วัสดุในรูปของการบริโภคชั้นกลางและขั้นสุดท้าย ซึ่งตัวชี้วัดใช้หลักการของบัญชีการไหลของวัตถุดิบ (material flow accounting (MFA)) เป็นการรายงานถึงการบริโภควัตถุดิบภายในประเทศ คำนวณมาจากการนำเข้าวัตถุดิบโดยตรงรวมกับวัตถุดิบที่ถูกสกัดมาจากทรัพยากรภายในประเทศ (Domestic extraction (DE)) หักออกด้วยการส่งออกวัตถุดิบโดยตรงซึ่งค่าที่ออกมาจะถูกวัดในรูปของเมตริกตัน

2.5 เป้าประสงค์ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลผลิตภาพ และมีงานทำที่มีคุณค่าสำหรับผู้หญิงและผู้ชาย, รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าประสงค์นี้มีจุดมุ่งหมายในการบรรลุการจ้างงานเต็มที่ มีผลผลิตภาพและมีงานทำที่มีคุณค่าสำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม ซึ่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ได้ให้ความหมายของ “งานที่มีคุณค่า (decent work)” ว่าเป็น งานซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของมนุษย์ได้ อันประกอบด้วย หลักการที่สำคัญ ดังนี้ 1. การมีโอกาสรายได้ 2. การมีสิทธิ เสรีภาพในด้านต่าง ๆ 3. การได้แสดงออก 4. การได้รับการยอมรับจากสังคม 5. ความมั่นคงของครอบครัว 6. การได้พัฒนาตนเอง 7. การได้รับความยุติธรรม และ 8. การมีความเท่าเทียมทางเพศ¹ ซึ่งตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดโดย UN ได้แก่ รายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำชายและหญิงแบ่งเป็นอาชีพ (ค่าจ้าง/ความ

¹ http://www.ilo.org/global/About_the_ILO/Mainpillars/WhatisDecentWork/lang-en/index.htm

ต่างของค่าจ้างตามเพศ) และอัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และความพิการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวชี้วัด 8.5.1 รายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำชายและหญิงแบ่งเป็นอาชีพ (ค่าจ้าง/ความต่างของค่าจ้างตามเพศ)

ตัวชี้วัดนี้เป็นการพิจารณาถึงความเสมอภาคของค่าจ้างระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งวัดจากอัตราช่องว่างค่าจ้างชาย-หญิง (gender wage-gap) โดยมีสูตรคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราช่องว่างค่าจ้างชาย-หญิง} = \frac{\text{ค่าจ้างแรงงานชาย} - \text{ค่าจ้างแรงงานหญิง}}{\text{ค่าจ้างแรงงาน}} \times 100$$

ค่าจ้าง หมายถึง ค่าตอบแทนที่เป็นเงินหรือสิ่งของ ที่ลูกจ้างได้รับจากการทำงาน ค่าจ้างอาจจะได้รับเป็นรายเดือน รายสัปดาห์ รายวัน รายชั่วโมง รายชิ้น หรือเหมาจ่ายก็ได้ โดยไม่นับรวม ค่าล่วงเวลา โบนัส หรือสวัสดิการอื่น ๆ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559)

ตัวชี้วัด 8.5.2 อัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และความพิการ

$$\text{อัตราการว่างงาน} = \frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{กำลังแรงงานรวม}}$$

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) ให้คำจำกัดความ “ผู้ว่างงาน” ได้แก่ บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจ มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. ไม่ได้ทำงาน ไม่มีงานประจำ แต่ได้หางานในระหว่าง 30 วันก่อนสัมภาษณ์
2. ไม่ได้ทำงาน ไม่มีงานประจำ และไม่ได้หางานทำในระหว่าง 30 วันก่อนสัมภาษณ์ แต่พร้อมที่จะทำงานในระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์

กำลังแรงงานรวม หมายถึง บุคคลซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจอยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน หรือในกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล

จากคำจำกัดความข้างต้นแสดงว่า “ผู้ว่างงาน” คือผู้ที่ไม่ได้ทำงาน แต่กำลังหางาน หรือพร้อมจะทำงาน เพราะฉะนั้นคนที่ไม่ทำงาน แต่ไม่ต้องการจะหางาน หรือไม่พร้อมจะทำงานก็ไม่ถือว่าเป็น “ผู้ว่างงาน” อย่างไรก็ตามการพิจารณาโดยใช้หลักเกณฑ์ข้างต้นอาจไม่สามารถทำให้เรามองเห็นสภาพ

ตลาดแรงงานและปัญหาที่แท้จริงของตลาดแรงงานของประเทศได้ เนื่องจากอาจมีแรงงานบาง คนทำงานต่ำกว่าระดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการงานไม่เต็มประสิทธิภาพของแรงงาน

การทำงานต่ำกว่าระดับ (underemployment) คือ การที่บุคคลวัยแรงงานไม่ได้ทำงานอย่าง เต็มที่ เช่นทำงานน้อยกว่าเวลาที่สามารถทำได้ ได้รับรายได้ต่ำกว่าที่ควรจะได้รับ หรือทำงานต่ำกว่า คุณวุฒิ ความชำนาญ หรือประสบการณ์ของตน (ศัพทานุกรมการวิจัยทางประชากรและสังคม, 2015)

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization หรือ ILO) ให้คำ จำกัดความของ การทำงานต่ำกว่าระดับ (underemployment) ไว้โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ (วร ประภา นาควัชระ, 2559²) ดังนี้คือ

- 1) การทำงานต่ำกว่าระดับด้านเวลา (Time-related Underemployment) หมายถึงผู้ที่ ทำงานต่ำกว่าระดับเวลาที่เหมาะสม และผู้นั้นมีเวลาเหลือ และต้องการที่จะทำงานเพิ่ม โดย ILO ไม่ได้กำหนด ว่าระดับเวลาที่เหมาะสมคือเท่าไร แต่สำนักงานสถิติแห่งชาติของ ประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความของผู้ทำงานต่ำกว่าระดับประเภทนี้ว่า เป็นผู้ทำงานน้อย กว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และต้องการจะทำงานเพิ่ม และกำหนดให้อัตราการทำงานต่ำ กว่าระดับประเภทนี้ สามารถคำนวณได้จากจำนวนผู้ทำงานต่ำกว่าระดับหารด้วยจำนวนผู้มี งานทำทั้งหมด
- 2) การทำงานต่ำกว่าระดับด้านสถานการณ์การทำงาน (Inadequate Employment Situations) หมายถึง (1) ผู้ที่ทำงานต่ำกว่าระดับด้านความรู้ความสามารถ คือทำงานที่ใช้ ความรู้ความสามารถต่ำกว่าระดับความรู้ความสามารถที่ตนเองมี หรือ (2) ผู้ที่ทำงานต่ำ กว่าระดับด้านรายได้ คือ ทำงานที่ได้รับรายได้ต่ำกว่าที่ควรจะได้ โดยผู้ทำงานต่ำกว่า ระดับด้านสถานการณ์การทำงานนี้ต้องการที่จะหางานที่ดีขึ้นกว่าที่ทำอยู่แต่ไม่สามารถหา ได้ โดยการทำงานต่ำกว่าระดับประเภทนี้ ไม่ได้มีนิยามที่เป็นทางการว่าจะวัดค่าได้อย่างไร และอาจวัดไม่ได้ง่ายจากข้อมูลโดยตรงเหมือนกับกรณีผู้ทำงานต่ำกว่าระดับด้านเวลา

นอกเหนือจากเรื่องของการทำงานต่ำกว่าระดับแล้ว ในประเทศไทยนั้นแรงงานส่วนใหญ่ถือเป็น แรงงานนอกระบบ หรือ ผู้ที่ไม่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายแรงงาน มีรายได้ไม่แน่นอน และไม่มี สวัสดิการใดๆ เช่น แรงงานในภาคการเกษตร ผู้รับจ้างทำงานชั่วคราวผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ถึงแม้ว่า บุคคลเหล่านี้จะถูกจัดว่าเป็น ‘ผู้มีงานทำ’ แต่ไม่ได้หมายความว่าแรงงานเหล่านี้มีจะสถานภาพการ ทำงานหรือคุณภาพชีวิตที่ ‘ดี’

² <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/637617>

เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์ตลาดแรงงานโดยพิจารณาเพียงอัตราว่างงานและรายได้เฉลี่ยราย ชั่วโมง เพื่อให้สะท้อนถึงการจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพและมีงานที่มีคุณค่า อาจเป็นการมองที่ผิวเผิน จนเกินไป จึงควรพิจารณาเพิ่มการพิจารณาสัดส่วนของแรงงานที่ทำงานต่ำกว่าระดับ

2.6 เป้าประสงค์ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา หรือที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี พ.ศ. 2563

ตัวชี้วัด 8.6.1 ร้อยละของเยาวชน (15-24ปี) ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม (NEET: คนวัยหนุ่มสาวที่อยู่เฉย ไม่กระตือรือร้นที่จะรับการศึกษาหรือทำงาน)

ตัวชี้วัดนี้แสดงให้เห็นถึงจำนวนของเยาวชน (15-24ปี) ที่ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม (NEET: Not in Education, Employment or Training) หากตัวเลขร้อยละของเยาวชนเพศหญิงที่ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรมมากกว่าเพศชาย แสดงให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคทางเพศ (Gender Imbalances)

นอกจากนี้ตัวชี้วัดนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงแรงงานที่ไม่ต้องการพัฒนาทักษะของตนเนื่องจากประชากรวัยแรงงานดังกล่าวไม่เข้ารับการศึกษ และ การฝึกอบรม ดังนั้นจะทำให้คนกลุ่มนี้ตกอยู่ในกลุ่มคนที่มีรายได้ต่ำและระดับการศึกษาที่ต่ำ

2.7 เป้าประสงค์ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อขจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุดรูปแบบแรงงานทาส และการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้ง และการจำกัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ

ตัวชี้วัด 8.7.1 ร้อยละและจำนวนของเด็กอายุ 5-17 ปี ที่เป็นแรงงานเด็ก จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (แยกตามรูปแบบที่แย่มากที่สุดของแรงงานเด็ก)

สำนักงานสถิติแห่งชาติกำหนดนิยามคำว่า “แรงงานเด็ก” ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยและอยู่ภายใต้กรอบของอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO)

“เด็กทำงาน” หมายถึง เด็กที่เรียนหนังสือไปด้วย ทำงานไปด้วย และเด็กที่ทำงานอย่างเดียว โดยไม่ได้เรียนหนังสือ (ทำงาน หมายถึง ได้ทำงานตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ผลกำไร เงินปันผล ค่าตอบแทนที่มีลักษณะอย่างอื่นสำหรับผลงานที่ทำเป็นเงินสดหรือสิ่งของ หรือทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมงโดยไม่ได้ รับค่าจ้างในวิสาหกิจ หรือไร่นาเกษตรของหัวหน้าครัวเรือนหรือของสมาชิกในครัวเรือน)

งาน หมายถึง กิจกรรมที่ทำที่มีลักษณะ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1.) กิจกรรมที่ทำแล้วได้รับค่าตอบแทน เป็นเงินหรือสิ่งของ ค่าตอบแทนที่เป็นเงิน อาจจ่ายเป็นรายเดือน รายสัปดาห์ รายวัน หรือ รายชิ้น

(2.) กิจกรรมที่ทำแล้วได้ ผลกำไรหรือหวังที่จะได้ รับผลกำไร หรือส่วนแบ่งเป็นการตอบแทน

(3.) กิจกรรมที่ทำให้กับธุรกิจของสมาชิกในครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือผลกำไร ตอบแทน ใดๆ ซึ่งสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบธุรกิจนั้นจะมีสถานภาพการทำงานเป็นประกอบธุรกิจส่วนตัว หรือนายจ้าง

เด็กทำงานจะถูกถือว่าเป็นแรงงานเด็ก เมื่อ

- เด็กอายุตั้งแต่ 5 – 12 ปี ทำงานเชิงเศรษฐกิจใด ๆ ในทุกประเภทกิจการ

- เด็กอายุตั้งแต่ 13 – 14 ปี ทำงานเชิงเศรษฐกิจที่ไม่ใช่งานเบา หรือทำงานเชิงเศรษฐกิจใด ๆ ที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานมากกว่า 14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

- เด็กอายุตั้งแต่ 15 – 17 ปี ทำงานอันตรายตามที่กำหนดในกฎหมาย หรือทำงานเชิงเศรษฐกิจใด ๆ ที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานมากกว่า 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

งานเบา หมายถึง งานที่ไม่อันตรายสำหรับเด็กหญิงหรือเด็กชายอายุตั้งแต่ 13-14 ปี โดยทำได้น้อยกว่า 14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉลี่ย 2 ชั่วโมงต่อวัน)

การทำงานเชิงเศรษฐกิจ หมายถึง การทำงานใด ๆ มากกว่าหนึ่งชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยอาจได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนการทำงานหรือไม่ก็ได้ อาจทำเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราว โดยไม่นับงานบ้านที่ทำในบ้านของตนเอง

งานอันตราย หมายถึงงานที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานกว่าที่กฎหมายกำหนด คือมากกว่า 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และหมายถึงงานที่ประเทศสมาชิก ILO ประกาศเป็นงานอันตรายสำหรับเด็ก โดยประเทศไทยคืองานดังต่อไปนี้

(A) เด็กชายยกของที่มีน้ำหนักเฉลี่ยเกินกว่า 25 กิโลกรัม

(B) เด็กหญิงยกของที่มีน้ำหนักเฉลี่ยเกินกว่า 20 กิโลกรัม

(C) งานหลอม เป่า หล่อ ปั้น รีดโลหะ หรืองานเชื่อมโลหะ

(D) งานที่ใช้ เครื่องเจาะกระแทก หรือเครื่องจักรที่มีความสั่นสะเทือน เลื่อยไฟฟ้า ปั่นจั่น หม้อน้ำ

(E) งานขับรถบรรทุก หรือยานพาหนะที่ให้ บริการสาธารณะ

(F) งานที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีอันตราย สารไซยาไนด์ เช่น ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าวัชพืช สารกัมมันตภาพรังสี พลู ดอกไม้ เพลิง หรือวัตถุระเบิดอื่นๆ

(G) งานดูแลผู้ป่วยด้วยโรคติดต่อ หรืองานทำความสะอาดเครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่มผู้ป่วย กำจัดมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลในสถานพยาบาล หรืองานที่ทำในห้องปฏิบัติการชันสูตรโรค

(H) ทำงานประจำในระหว่างเวลา 22.00 นาฬิกา ถึงเวลา 06.00 นาฬิกา

(I) ทำงานในที่ที่มีความร้อนจัด เย็นจัด และเสียงดัง (ร้อนจัด หมายถึง อุณหภูมิสิ่งแวดล้อมสูงกว่า 45 องศาเซลเซียส เย็นจัด หมายถึง ห้องเย็น ห้องเยือกแข็ง และ เสียงดัง หมายถึง การได้รับเสียงติดต่อกัน 85 เดซิเบล (เอ) นาน 8 ชั่วโมง)

(J) งานที่ทำในโรงฆ่าสัตว์ สถานที่เล่นการพนัน หรือสถานบริการ เช่น ร้านคาราโอเกะ ผับ บาร์ เป็นต้น

(K) งานที่ต้องทำไต่ดิน ไต่น้ำ ในถ้ำ อุโมงค์ หรือในที่อับอากาศ

(L) งานที่ต้องทำบนที่สูงกว่าพื้นดินตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไป งานที่ทำในเรือประมงทะเล หรือขนถ่ายสินค้าเรือเดินทะเล

2.8 เป้าประสงค์ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน, รวมถึงแรงงานข้ามชาติ, โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง

เป้าประสงค์นี้ต้องการปกป้องสิทธิของแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคง ซึ่งคำสำคัญของเป้าประสงค์นี้คือ การจ้างงานที่มีความไม่มั่นคงหรือความไม่แน่นอนในการทำงาน (precariousness employment) ซึ่ง Fudge and Owens (2006)³ ให้คำจำกัดความคำว่า precarious work is non-standard employment that is poorly paid, insecure, unprotected, and cannot support a household ซึ่งจากคำนิยามข้างต้นแสดงว่าการจ้างงานที่มีความไม่มั่นคงนั้นเป็นการจ้างงานที่ไม่ได้รับมาตรฐานซึ่งผู้ที่อยู่ในการจ้างงานที่ไม่มั่นคงจะได้รับรายได้ต่ำที่ไม่สามารถเลี้ยงดูครอบครัว ไม่ปลอดภัย รวมถึงไม่ได้รับการปกป้อง

ตัวชี้วัดในเป้าประสงค์นี้คือ อัตราความถี่ของการบาดเจ็บร้ายแรง และไม่ร้ายแรงจากการทำงานทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง และเวลาที่สูญเสียจากการบาดเจ็บ เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนการทำงานที่ปลอดภัย และเพิ่มการปฏิบัติตามสิทธิแรงงานในประเทศ (เสรีภาพของสหภาพ และการเจรจาต่อรองโดยรวม) โดยยึดหลักธรรมนูญของ ILO และกฎหมายภายในประเทศ จำแนกตามเพศ และสถานะแรงงานต่างด้าว เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงการจ้างงานที่มั่นคงนั้นคือหากประเทศที่มีให้สิทธิและเสรีภาพแก่แรงงาน และให้สิทธิในการเจรจาต่อรองกับแรงงานในประเทศก็จะสามารถบรรลุถึงความมั่นคงของการจ้างงาน รายละเอียดของแต่ละตัวชี้วัดมีดังนี้

ตัวชี้วัด 8.8.1 อัตราความถี่ของการบาดเจ็บร้ายแรง และไม่ร้ายแรงจากการทำงานทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง และเวลาที่สูญเสียจากการบาดเจ็บ จำแนกตามเพศและสถานภาพสมรส

³ <http://www.bloomsburyprofessional.com/uk/precarious-work-women-and-the-new-economy-9781841136165/>

การบาดเจ็บจากการทำงานหมายถึงอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในภาวะการจ้างงาน ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อ ชีวิตคน เครื่องจักร สิ่งของ ในเวลา ทันทันทันใด หรือช่วงเวลาถัดไปในสถานที่ทำงาน/นอกสถานที่ทำงาน

ตัวชี้วัด 8.8.2 เพิ่มการปฏิบัติตามสิทธิแรงงานในประเทศ (เสรีภาพของสหภาพ และการเจรจาต่อรองโดยรวม) โดยยึดหลักกรรมสัญญาของ ILO และกฎหมายภายในประเทศ จำแนกตามเพศ และสถานะแรงงานต่างด้าว

พิจารณาจำนวนอนุสัญญาที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันกับองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ รวมทั้งพิจารณาอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพการสมาคมและสิทธิการต่อรองรวม

2.9 เป้าประสงค์ 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าประสงค์ 8.9 เป็นประประสงค์ที่ต้องการให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่สามารถสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ UN กำหนดคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมทางตรงทางการท่องเที่ยว (Tourism Direct GDP : TDGDP) และ จำนวนงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวรายละเอียดของตัวชี้วัดอธิบายได้ดังนี้

ตัวชี้วัด 8.9.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมทางตรงทางการท่องเที่ยว (Tourism Direct GDP : TDGDP) (คิดเป็นร้อยละของ GDP และในอัตราการเติบโตทั้งหมด)

จากกรอบแนวคิดการจัดทำบัญชีประชาชาติและบัญชีบริการสาขาการท่องเที่ยว (Tourism Satellite Account : TSA) ของ สหประชาชาติ (UN) (2010) ระบุว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมทางตรงของภาคการท่องเที่ยวคำนวณจากผลรวมของมูลค่าเพิ่ม (Gross Value Added) ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในทุกภาคส่วน โดยพิจารณาการใช้จ่ายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวทั้งในส่วนของนักท่องเที่ยวต่างชาติและคนไทย

สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมทางอ้อมของภาคการท่องเที่ยวพิจารณาจากการใช้จ่ายลงทุนอันสืบเนื่องจากธุรกิจท่องเที่ยวของภาครัฐและเอกชนการใช้จ่ายในการสั่งซื้อวัตถุดิบต่างๆ จากธุรกิจในภาคการท่องเที่ยว รวมถึงการใช้จ่ายที่มาจากแรงงานในภาคท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวเนื่อง (Induced Contribution)

ตัวชี้วัด 8.9.2 จำนวนงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละของงาน และอัตราการเติบโตทั้งหมดของงาน แยกตามเพศ)

จำนวนงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละของงานทั้งหมด) คำนวณได้จาก

$$\text{ร้อยละของงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว} = \frac{\text{งานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว}}{\text{จำนวนงานทั้งหมด}} \times 100$$

จากตัวชี้วัดที่ 8.9.1 และ 8.9.2 ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่วัดถึงการเติบโตของภาคการท่องเที่ยวทั้งในด้านของรายได้และด้านการจ้างงาน แต่อย่างไรก็ตามการเพิ่มขึ้นของตัวชี้วัดดังกล่าวอาจไม่ได้สะท้อนถึงการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวอาจนำไปสู่ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมได้ นอกจากนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวอาจไม่สะท้อนผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นการพิจารณาถึงตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับเป้าประสงค์นี้ จึงต้องนั้นอาจต้องพิจารณา 3 มิติคือ ด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น เช่น การพิจารณาถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community base tourism)⁴ คือ การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน เพื่อชุมชน จัดการโดยชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของ มีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ผู้มาเยือน การที่ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมมีสวนพืช ผัก ไม้ดอก ไม้ผล แหล่งปศุสัตว์ และมีวัฒนธรรม ประเพณีที่มีเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาค สถานที่เหล่านี้มีความน่าสนใจไม่แพ้แหล่งท่องเที่ยวประเภททะเล ภูเขา น้ำตก ฯลฯ จึงเป็นที่มาของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ขยายเส้นทางให้กว้างขึ้นในอีกลักษณะหนึ่งคือ “วิถีท่องเที่ยวชุมชน”

2.10 เป้าประสงค์ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน

เป้าประสงค์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนในประเทศ ซึ่งการเข้าถึงบริการทางการเงินเป็นกลไกสำคัญช่วยให้เศรษฐกิจมีการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (inclusive growth) และลดความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจและสังคม การเข้าถึงบริการทางการเงิน (financial access) หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ของบุคคลหรือธุรกิจในการใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (2556) ได้แบ่งการเข้าถึงบริการทางการเงินออกเป็น 3 ด้าน คือการเข้าถึงบริการด้านเงินฝาก การเข้าถึงบริการด้านสินเชื่อและการเข้าถึงบริการด้านการโอนและการชำระเงิน ดังนั้นการวิเคราะห์ความสามารถในการเข้าถึงบริการทางการเงิน สามารถพิจารณาได้ในหลาย ๆ มิติ เช่น จำนวนตู้ATM การใช้บริการในระบบ e-payment จำนวนบัญชีเงินฝาก วงเงินขอสินเชื่อ เป็นต้น

ตัวชี้วัดของเป้าประสงค์นี้ที่ถูกกำหนดมาจาก UN คือ จำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน และร้อยละของผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยการพิจารณาจำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน สามารถใช้วัดระดับความ

⁴ http://www.trf.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=957:2012-07-01-03-23-01&catid=35:research-forum&Itemid=146

พร้อมของการให้บริการด้านการเงิน (Availability) และการพิจารณาร้อยละของผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถวัดระดับความลึก (Depth/Penetration) ของการให้บริการทางการเงิน

อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดข้างต้นสามารถวัดการเข้าถึงบริการทางการเงินได้บางส่วน แต่ยังคงขาดในด้านการเข้าถึงด้านสินเชื่อ และการเข้าถึงด้านประกันภัย ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน รวมถึงการพิจารณาถึงความรู้ทางการเงิน (financial literacy) ที่เป็นรากฐานสำคัญที่จะก่อให้เกิดบริการทางการเงินที่ทั่วถึง (Financial inclusion) ซึ่งหมายถึง กระบวนการสร้างความแน่นอนในการเข้าถึงบริการด้านการเงินแก่ประชาชนทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีความอ่อนไหว มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้บริการทางการเงินขั้นพื้นฐานที่ตอบสนองความต้องการของตนได้ โดยมีต้นทุนที่เหมาะสม

รายละเอียดของตัวชี้วัด 8.10.1 และ 8.10.2 มีดังนี้

ตัวชี้วัด 8.10.1 จำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน

จำนวนตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน คำนวณได้จาก

$$\text{จำนวนตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน} = \frac{\text{จำนวนตู้เอทีเอ็ม}}{\text{จำนวนประชากรผู้ใหญ่}} \times 100$$

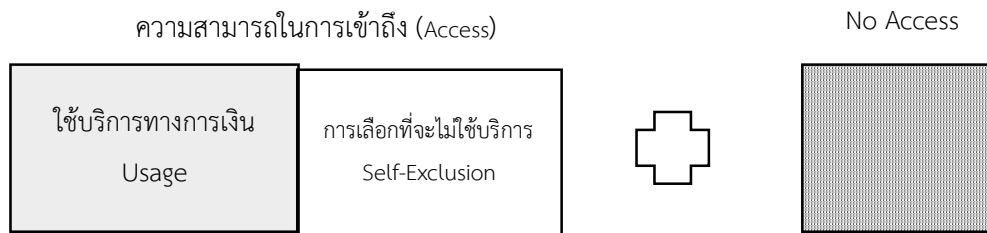
จำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน คำนวณจาก (จำนวนของสถาบัน+จำนวนสาขา) x 100,000 / จำนวนประชากรผู้ใหญ่

$$\text{จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน} = \frac{\text{จำนวนสถาบัน} + \text{จำนวนสาขา}}{\text{จำนวนประชากรผู้ใหญ่}} \times 100$$

โดยทำการแยกคำนวณระหว่าง ธนาคารพาณิชย์, เครดิตยูเนียน (credit union), สหกรณ์การเงิน (Financial Cooperative) และ สถาบันการเงินชุมชนรายย่อย

ตัวชี้วัด 8.10.2 ร้อยละของผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่

ตัวชี้วัดนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนโดยการวัดร้อยละของผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งคำว่า “การเข้าถึงบริการทางการเงิน” ธนาคารแห่งประเทศไทย(2556) ได้ให้คำจำกัดความดังนี้

- 1) ผู้ที่เข้าถึงบริการทางการเงิน (Access) หมายถึง ผู้ที่มีการใช้บริการทางการเงิน(Usage) และผู้ที่ไม่เลือกที่จะไม่ใช้บริการทางการเงิน (Self-Exclusion) ตามคำจำกัดความของการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนเช่นเดียวกับธนาคารโลก (World Bank)
- 2) Self-Exclusion หมายถึง ผู้ที่ไม่ต้องการและไม่มีการใช้บริการทางการเงิน
- 3) No Access หมายถึง ผู้ที่ต้องการใช้บริการแต่ไม่สามารถใช้บริการทางการเงินได้

2.11 เป้าประสงค์ 8.a เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา, โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งผ่านกรอบการทำงานที่บูรณาการระดับการช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) ที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

ตัวชี้วัด 8.a.1 ความช่วยเหลือสำหรับข้อตกลงทางการค้า และการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือ

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (Official Development Assistance - ODA) หมายถึง ความช่วยเหลือที่ให้แก่ประเทศต่างๆ ที่ปรากฏในรายชื่อประเทศกำลังพัฒนาผู้รับความช่วยเหลือของ DAC (Development Assistance Committee) และองค์กรพหุภาคีที่ดำเนินงานด้านการพัฒนาให้แก่ประเทศผู้รับ โดยต้องเป็นความช่วยเหลือที่ให้โดยหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น หรือ โดยหน่วยงานบริหารของรัฐ และมีการดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสวัสดิการของประเทศกำลังพัฒนา

ODA ประกอบด้วยเงินกู้ผ่อนปรน (Concession loan) และเงินส่วนของการให้เปล่า (Grant) ซึ่งการให้เปล่านี้อาจรวมถึงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) และการให้เงินทุน ทั้งในลักษณะทวิภาคี ไตรภาคี และพหุภาคี

2.12 เป้าประสงค์ 8.b พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2563

ตัวชี้วัด 8.b.1 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลในโครงการคุ้มครองทางสังคม และการจ้างงาน คิดเป็นร้อยละของงบประมาณประเทศ และ GDP และอัตราข้อตกลงแรงงาน

พิจารณารายจ่ายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการคุ้มครองทางสังคมและการจ้างงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระบุ การคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) หมายถึง การดำเนินงาน

เพื่อให้ความคุ้มครอง หรือให้หลักประกันทางสังคมในด้านต่าง ๆ อาทิ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ระบบประกันสังคม และบริการสังคม โดยให้ความสำคัญแก่กลุ่มประชากรที่ยากจน และด้อยโอกาส เพื่อให้ได้รับสิทธิทางสังคม ในฐานะที่เป็นมนุษย์ อันเป็นความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน

สรุป

จากการพิจารณานโยบายและความหมายของแต่ละเป้าประสงค์และพิจารณาถึงความสอดคล้อง กับบริบทของประเทศไทย พบว่าเป้าประสงค์ต่างๆในเป้าหมายที่ 8 ที่อาจจะยังไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมไทย ได้แก่

- เป้าประสงค์ 8.1 รักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัว ที่ สอดคล้องกับสภาวะการณ์ของแต่ละ ประเทศ และโดยเฉพาะการเติบโตของ GDP อย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี ในประเทศ ที่พัฒนาน้อยที่สุด ผลิตรวมมวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากรไม่เพียงพอที่จะชี้วัดถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ เพราะไม่ได้แสดงมิติของการกระจายความมั่งคั่ง รายได้ การถือครองทรัพยากร โดยเฉพาะกรณี ประเทศไทยที่ยังมีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ช่องว่างระหว่างคน รวย คนจนสูงมาก

- เป้าหมายนี้ไม่ให้ความสำคัญกับการมีงานทำของผู้สูงอายุ ซึ่งประเทศไทยกำลังก้าวสู่การเป็น สังคมผู้สูงอายุ โดยเป้าประสงค์ 8.5 : ในปี 2030 บรรลุการจ้างทั้งหมดและมีประสิทธิภาพ และงานที่มี คุณค่า สำหรับทั้งผู้หญิง และผู้ชาย รวมถึง วัยรุ่นและคนพิการ ค่าจ้างที่เป็นธรรม สำหรับงานที่มีค่าเท่า เทียมกัน เป้าประสงค์ 8.6 : ในปี 2020 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ในการจ้างงาน การศึกษา หรือ การฝึกอบรม และ เป้าประสงค์ 8.b : ในปี 2020 การพัฒนาและการดำเนิน กลยุทธ์ทั่วโลกสำหรับการ จ้างงาน เยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลง เรื่องงานของโลก (Global Jobs Pact) ขององค์การ แรงงาน ระหว่างประเทศให้ความสำคัญเฉพาะ วัยทำงานคือผู้มีอายุตั้งแต่ 15-60 ขึ้นไป

- ไม่ให้ความสำคัญที่เพียงพอกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็น ทิศทางปัจจุบัน เป็นฐานการผลิตของไทยที่มีคนอยู่ในภาคการผลิตนี้จำนวนมาก กล่าวถึงเฉพาะใน เป้าประสงค์ 8.9 “ในปี 2030 วางแผนและดำเนิน นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนที่ สร้างสรรค์และส่งเสริม วัฒนธรรมท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์” แต่ตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดก็ไม่ได้ลงรายละเอียด เกี่ยวกับเรื่องผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- แนวโน้มของเป้าประสงค์จะขัดกันเองในบริบทของประเทศไทย เช่นเป้าประสงค์ที่ 8.2 เน้น นวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง ในขณะที่ เป้าประสงค์ 8.5 มีตัวชี้วัดเป็นอัตราการว่างงาน

บทที่ 3

สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 8 ในบริบทประเทศไทย

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอถึงสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ และตัวชี้วัด รวมถึงช่องว่างระหว่างสถานะปัจจุบันกับเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด สัดส่วนผู้คน/พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ระดับความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ และตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 เป้าประสงค์ 8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี

ตัวชี้วัด 8.1.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร (Annual growth rate of real GDP per capita)

ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนานั้น การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจถือเป็นเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจของทุกประเทศ ประเทศไทยถือว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายที่สำคัญมากเช่นกัน โดยมีการระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ว่า อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 โดยมีรายได้ต่อหัวเป็น 8,200 ดอลลาร์สหรัฐ

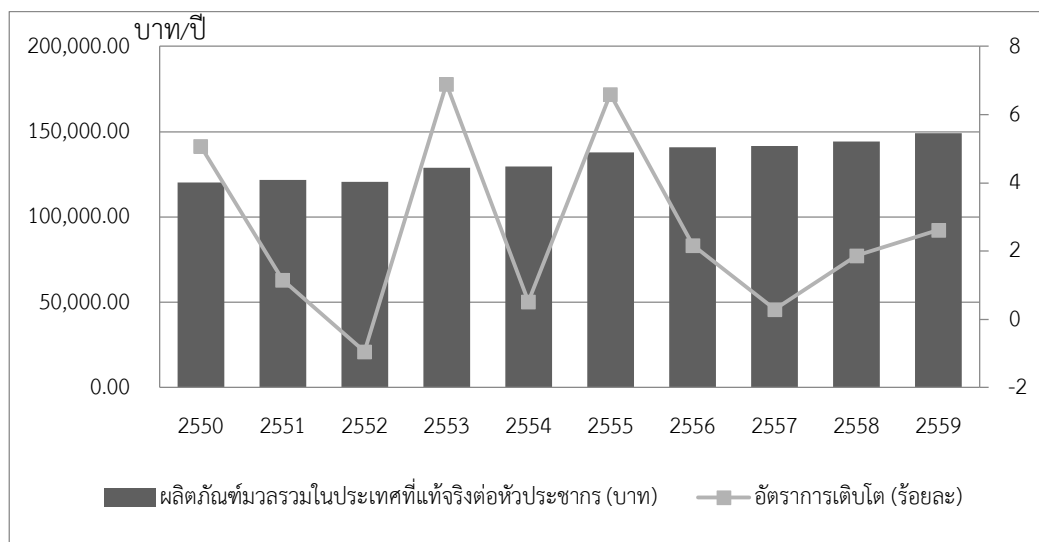
ในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยมีอัตราการเติบโตอย่างรวดเร็วเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจติดลบเป็นร้อยละ 1.7 ในพ.ศ. 2540 และติดลบคิดเป็นร้อยละ 10.8 ในพ.ศ. 2541 ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว กำลังซื้อของประชาชนลดลง ดังนั้นประเทศไทยจึงแก้ปัญหาด้วยมาตรการทางการเงินและการคลัง และส่งผลให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวตั้งแต่ พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา

เมื่อพิจารณาในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2550-2559) เศรษฐกิจไทยได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ยกเว้นในช่วงปี พ.ศ.2551-2552 ที่เกิดวิกฤตทางการเงินของสหรัฐและยุโรป ซึ่งมีผลให้การผลิต การส่งออก และการใช้จ่ายของภาคเอกชนหดตัวลงอย่างมาก โดยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับประมาณร้อยละ 1-7 ต่อปี โดยในปี พ.ศ.2559 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากรเท่ากับ 149,220.30 บาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2558 ร้อยละ 2.63 ซึ่งอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากรเท่ากับร้อยละ 2.63 ดังแสดงในตารางที่ 3.1 และภาพที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากรและอัตราการเติบโต
ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2559

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร (บาท)	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
2550	120,237.45	5.08
2551	121,634.15	1.16
2552	120,478.94	-0.95
2553	128,806.77	6.91
2554	129,479.74	0.52
2555	138,022.40	6.60
2556	141,031.61	2.18
2557	141,445.02	0.29
2558	144,108.18	1.88
2559	149,220.30	2.63
อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี		2.63

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560)

ภาพที่ 3.1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากรและอัตราเติบโต
พ.ศ. 2550-2559

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560)

จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และในปี พ.ศ. 2554 ประเทศไทยได้รับการปรับ
ฐานะจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับต่ำเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับสูงจากการจัด

ระดับรายได้ของธนาคารโลก โดยใช้การประเมินจากรายได้ประชาชาติต่อหัว (GNI per capita) ด้วย Atlas method (ข้อมูลปีพ.ศ. 2554 รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNI per capita) เท่ากับ 4,210 เหรียญสหรัฐ) สะท้อนถึงความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีการเจริญเติบโต แต่อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับที่ต่ำทำให้ประเทศไทยนั้นยังไม่สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนและหลีกเลี่ยงจากกับดักรายได้ปานกลาง (Middle income trap) ได้ ซึ่งประเทศไทยอาจต้องใช้เวลาานกว่าจะสามารถยกระดับไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง

3.2 เป้าประสงค์ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น

ตัวชี้วัด 8.2.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีความทำงานทำ

การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพแรงงานเป็นสิ่งสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย และเป็นตัวจักรที่ขับเคลื่อนประเทศไทยจากประเทศไทยรายได้ปานกลาง (Middle income country) ไปสู่ประเทศรายได้สูง (High income country) เนื่องจากประเทศไทยถือเป็นประเทศกำลังพัฒนาประเทศหนึ่งที่น่าการใช้ปัจจัยแรงงานในการผลิตเป็นหลัก จากการศึกษาของ เสาวณี จันทะพงษ์ และคณะ (2558) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภาพแรงงานและอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พบว่า การขยายตัวของผลิตภาพแรงงานมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เท่ากับ 0.76

สำหรับข้อมูลเพื่อนำมาคำนวณผลิตภาพแรงงานนั้นมาจาก 2 แหล่งคือ ข้อมูลผู้มีความทำงานจากการสำรวจภาวะการทำงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สศช.) และข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ผลการสำรวจภาวะการทำงานประจำปี พ.ศ. 2559 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) พบว่าผู้มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป 55.61 ล้านคน เป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานหรือผู้ที่พร้อมที่จะทำงานหรืออัตราากำลังแรงงานภายในประเทศ มีจำนวน 38.27 ล้านคน ซึ่งประกอบด้วย ผู้มีงานทำ 37.69 ล้านคน ผู้ว่างงาน 3.77 แสนคน และผู้ที่รอฤดูกาล 1.96 แสนคน ส่วนผู้ที่ยอยู่นอกกำลังแรงงานหรือผู้ที่ไม่พร้อมทำงาน .1734 ล้านคน ได้แก่ แม่บ้าน นักเรียน คนชรา เป็นต้น

จากตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนผู้มีความทำงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2559 พบว่าจำนวนผู้มีความทำงานทำลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งมาจากโครงสร้างประชากรของไทยที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้กำลังแรงงานของไทยลดลงและจำนวนผู้ว่างงานสูงขึ้น ซึ่งการจ้างงานที่ลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2559 มาจากการที่กิจกรรมทางการเกษตรลดลงเนื่องจากผลกระทบภัยแล้งในช่วงปลายปี พ.ศ. 2558 ถึงช่วงกลางปี พ.ศ. 2559

และช่วงครึ่งหลังปี พ.ศ. 2559 เกิดความเสียหายจากอุทกภัยที่ทำให้เกษตรกรต้องเลื่อนการเพาะปลูกออกไป

ตารางที่ 3.2 จำนวนผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไปจำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ.2555 – 2559

	2555	2556	2557	2558	2559
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	54,514,029	55,024,159	54,843,084	55,238,460	55,610,141
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	39,407,838	39,383,790	38,576,232	38,548,232	38,266,591
• ผู้มีงานทำ	38,939,130	38,906,889	38,077,429	38,016,169	37,692,651
• ผู้ว่างงาน	259,094	283,520	322,675	340,561	377,466
• ผู้ที่รอฤดูกาล	209,614	193,381	176,128	191,502	196,474
ผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน	15,106,191	15,640,369	16,266,852	16,690,227	17,343,550

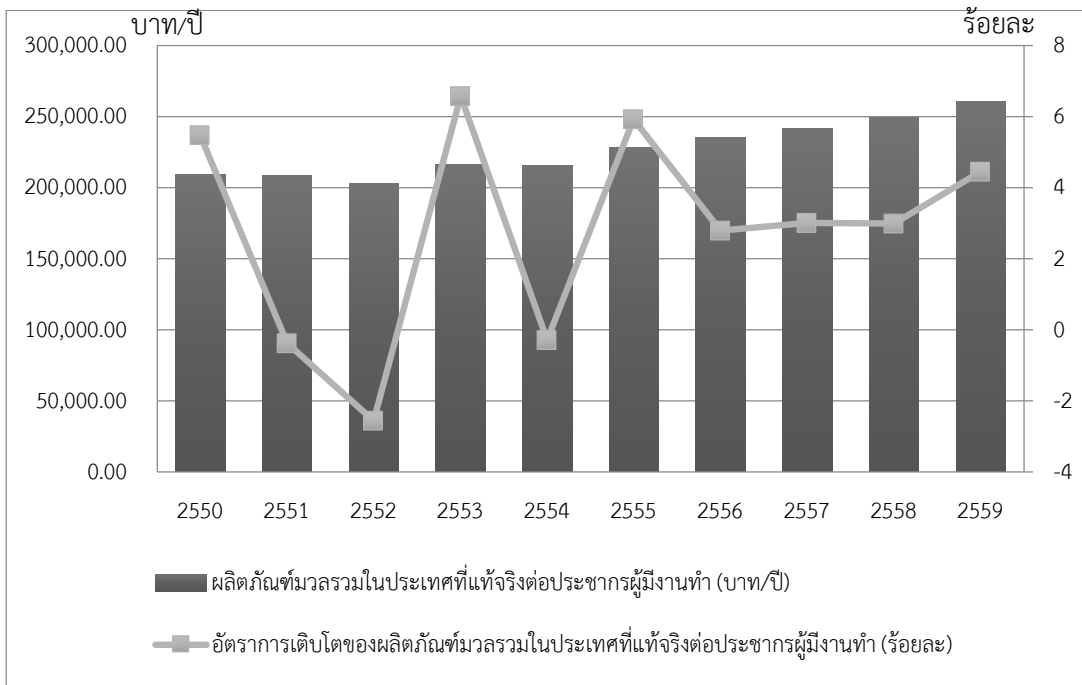
ที่มา:สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

หากพิจารณาผลิตภาพแรงงานของประเทศไทยโดยใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ ปี พ.ศ.2559 เท่ากับ 260,212.95 บาทต่อปี และมีอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ เท่ากับ ร้อยละ 4.44 ซึ่งจากภาพที่ 3.2 และตารางที่ 3.3 แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2559 ถึงแม้ว่าจะมีค่าลดลงในช่วงคือ ช่วงปี พ.ศ. 2551-2552 ที่เกิดความผันผวนของเศรษฐกิจโลก และ พ.ศ. 2554 ที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากทั้งภัยพิบัติในญี่ปุ่นและมหาอุทกภัยในประเทศไทย ซึ่งการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำนี้สะท้อนให้เห็นว่าผลิตภาพของแรงงานของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2550-2559)

ตารางที่ 3.3 ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำและอัตราการเติบโต

ปี	ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ (บาท/ปี)	อัตราการเติบโตของผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ (ร้อยละ)
2550	209,094.41	5.47
2551	208,294.48	-0.38
2552	202,974.77	-2.55
2553	216,312.51	6.57
2554	215,692.70	-0.29
2555	228,471.15	5.92
2556	234,839.16	2.79
2557	241,916.73	3.01
2558	249,159.80	2.99
2559	260,212.95	4.44

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560)

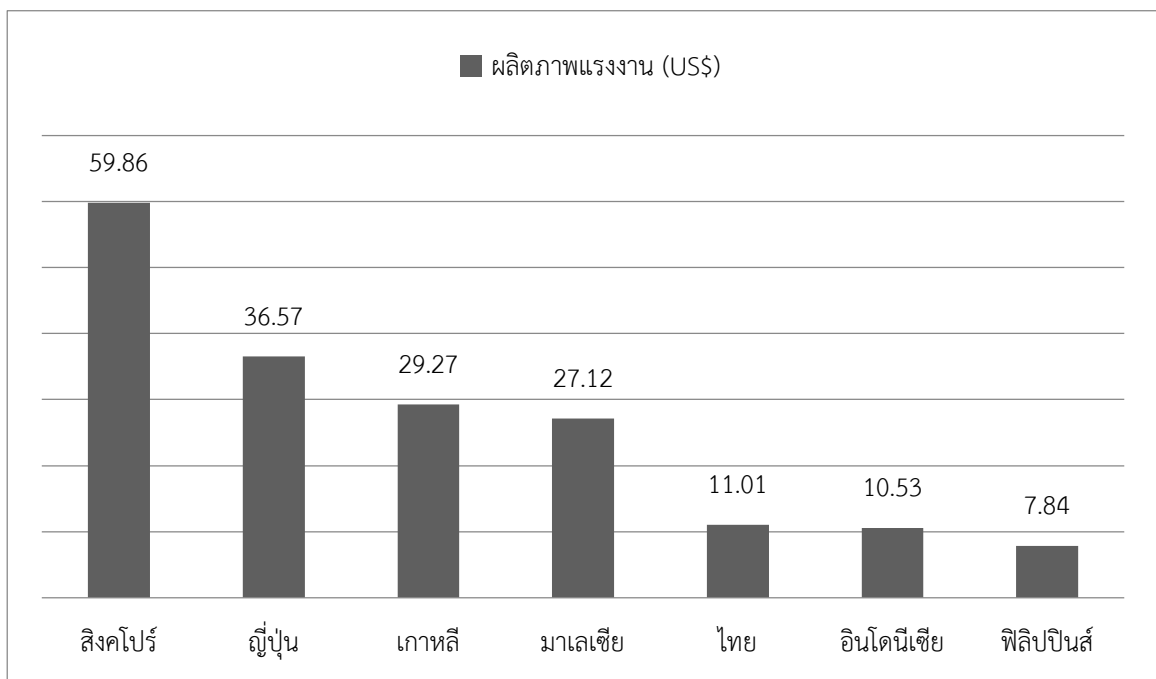

ภาพที่ 3.2 แสดงผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำและอัตราการเติบโต

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560)

สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) เปรียบเทียบผลิตภาพแรงงานไทยกับต่างประเทศ ใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง ภายใต้อัตราแลกเปลี่ยนของอำนาจซื้อต่อประชากรผู้มีงานทำ (ดอลลาร์) (GDP (PPP) per person employed per hour (US\$)) ดังแสดงในภาพที่ 3.3 พบว่า ในปี พ.ศ. 2559 ไทยอยู่ในลำดับที่ 57 จากทั้งหมด 63 ประเทศ โดยมีผลิตภาพต่ำกว่าประเทศพัฒนาแล้ว อาทิ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ รวมทั้งประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้งสิงคโปร์และมาเลเซีย นอกจากนี้จากรายงาน IMD World Digital Competitiveness Rankings ปี พ.ศ. 2560 ซึ่งให้เห็นจุดแข็งด้านดิจิทัล (Digital) ของประเทศไทยคือ การสำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และนักวิจัยเพศหญิง แต่จุดอ่อนคือทักษะทางด้านเทคโนโลยี และ ดิจิทัล ทำให้ไม่สามารถพัฒนาไปสู่การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้เท่าที่ควร ดังนั้นสะท้อนว่าผลิตภาพแรงงานไทยจึงยังเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 และการพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง

ภาพที่ 3.3 เปรียบเทียบผลิตภาพแรงงาน (Labor productivity) ระหว่างประเทศ

(หน่วย: GDP (PPP) per person employed per hour, US\$)

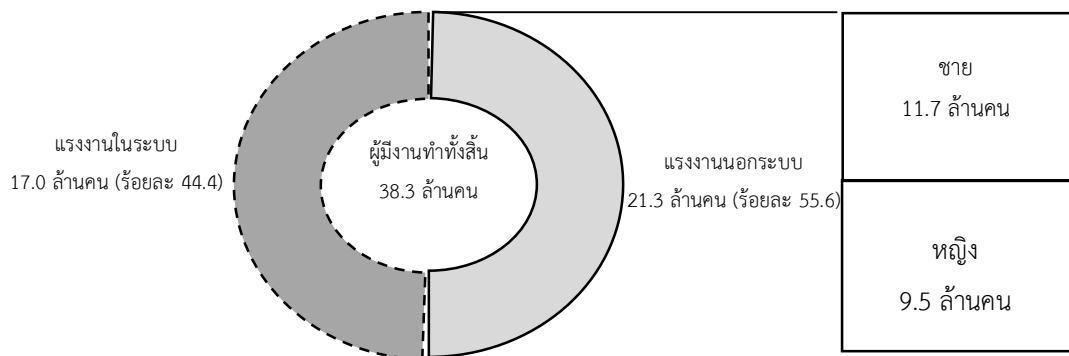
ที่มา IMD, World Competitiveness Yearbook (2016)

3.6 เป้าประสงค์ 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการทางการเงิน

ตัวชี้วัด 8.3.1 สัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบในการจ้างงานนอกภาคการเกษตร แยกตามเพศ

แรงงานนอกระบบถือเป็นกำลังแรงงานกลุ่มใหญ่ของประเทศไทย การให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของแรงงานกลุ่มนี้จะทำให้ประเทศไทยสามารถหลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

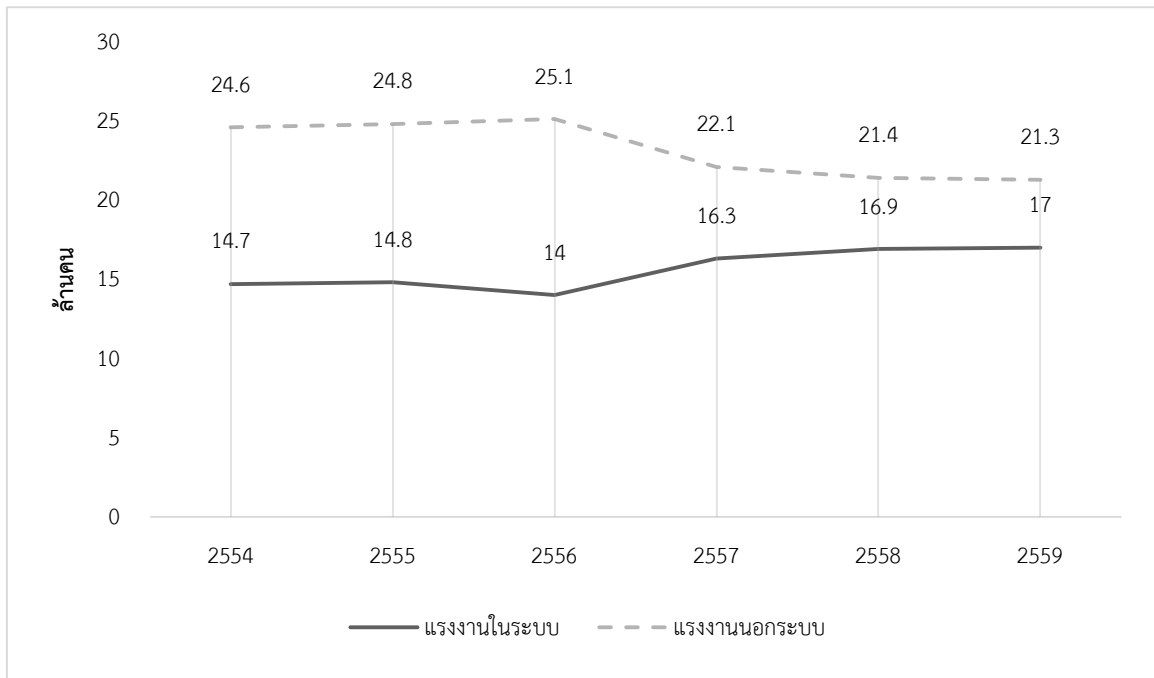
สำนักงานสถิติแห่งชาติได้รายงานผลการสำรวจแรงงานนอกระบบ ซึ่งหมายถึง “ผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครองหรือไม่มีหลักประกันจากการทำงาน” ในปีพ.ศ. 2559 ว่าประเทศไทยมีผู้ปฏิบัติงานทั้งหมด 38.3 ล้านคน เป็นแรงงานนอกระบบร้อยละ 55.6 หรือ 21.3 ล้านคน เป็นเพศชาย 11.7 ล้านคน หรือร้อยละ 54.9 และเพศหญิง 9.6 ล้านคน หรือร้อยละ 45.1 และเป็นแรงงานในระบบร้อยละ 44.4 หรือ 17 ล้านคน ดังแสดงในภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 จำนวนแรงงานนอกระบบจำแนกตามเพศ พ.ศ. 2559

ที่มา :สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

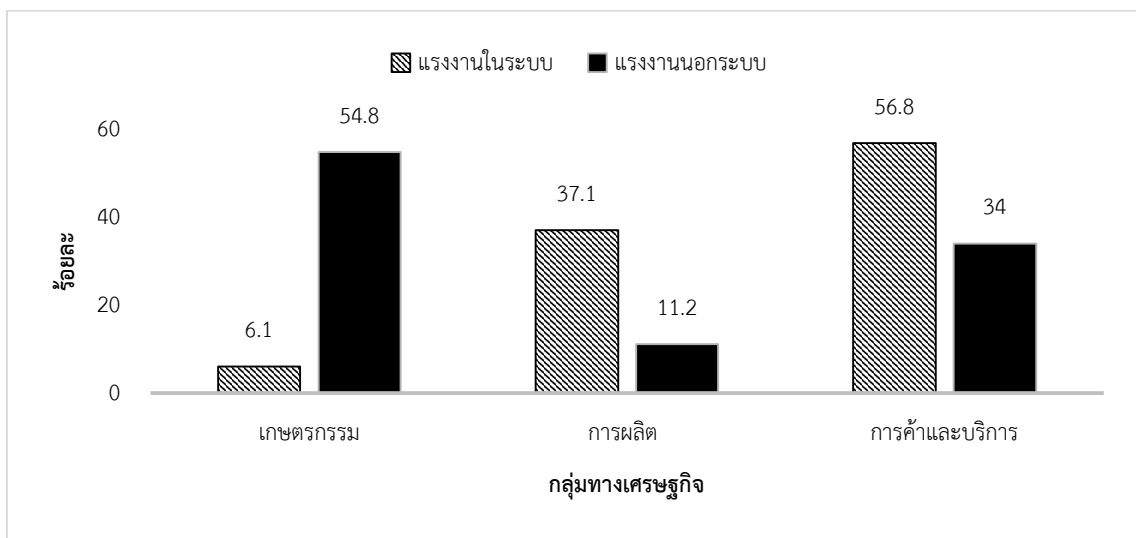
นอกจากนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติยังได้รายงานสถานการณ์แรงงานนอกระบบในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2554-2559) คือ จากปี พ.ศ. 2554-2556 แรงงานนอกระบบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 24.6 ล้านคนในปี พ.ศ. 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 25.1 ล้านคนในปี พ.ศ. 2556 แต่ในปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมาจำนวนแรงงานนอกระบบลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องมาจากภาครัฐกฎหมาย นโยบายและสวัสดิการสังคมประเภทต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้แรงงานนอกระบบสามารถเข้าถึงหลักประกันจากการทำงาน เช่น การบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้านและลูกจ้างทำงานบ้าน การประกันสังคมในมาตรา 40 เป็นต้น

ภาพที่ 3.5 เปรียบเทียบจำนวนแรงงานในระบบและนอกระบบ พ.ศ.2554-2559

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

พิจารณาประเภทการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่า ในปี พ.ศ.2559 แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรมมีจำนวน 11.7 ล้านคน หรือร้อยละ 54.8 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด (เพศชายร้อยละ 57.8 เพศหญิงร้อยละ 42.6) รองลงมาทำงานในภาคการค้าและการบริการร้อยละ 34.0 (เพศชายร้อยละ 30 เพศหญิงร้อยละ 39) และทำงานในภาคการผลิต และอื่น ๆ ร้อยละ 11.2 (เพศชายร้อยละ 12.2 เพศหญิงร้อยละ 18.4)

ภาพที่ 3.6 ร้อยละของแรงงานในระบบและนอกระบบจำแนกตามกลุ่มทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2559

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

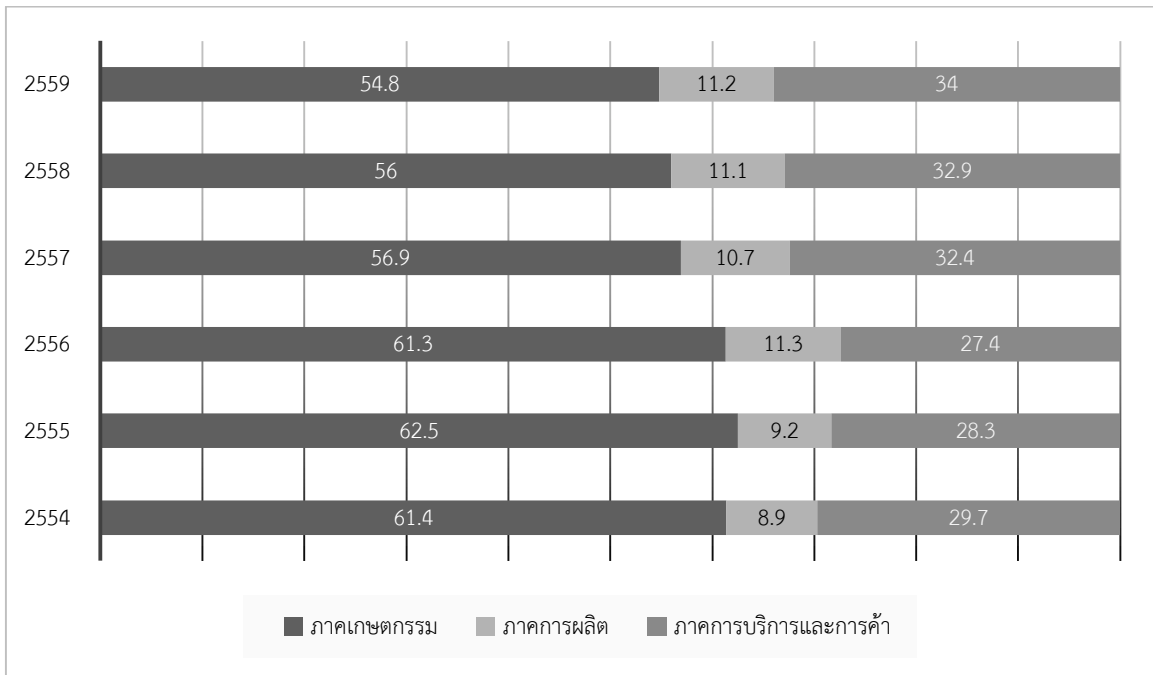
ตารางที่ 3.4 สัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม แยกตามเพศ

แรงงานนอกระบบ		เกษตรกรรม การป่าไม้และ การประมง (คน)	ภาคการค้า และบริการ (คน)	ภาคการผลิต และอื่น ๆ (คน)	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการ ประมง (ร้อยละ)	ภาค การค้า และ บริการ (ร้อยละ)	ภาคการ ผลิต และอื่น ๆ (ร้อยละ)
2554	รวม	15,059,577	7,344,103	2,183,160	61.3	29.9	8.9
	ชาย	8,352,482	3,470,472	1,409,972	63.1	26.2	10.7
	หญิง	6,707,094	3,873,631	773,187	59.1	34.1	6.8
2555	รวม	15,490,402	7,024,939	2,284,160	62.5	28.3	9.2
	ชาย	8,629,026	3,300,085	1,434,596	64.6	24.7	10.7
	หญิง	6,861,376	3,724,853	849,564	60.0	32.6	7.4
2556	รวม	15,421,677	6,912,296	2,806,798	61.3	27.5	11.2
	ชาย	8,830,767	3,246,620	1,761,813	63.8	23.5	12.7
	หญิง	6,590,910	3,665,676	1,044,985	58.3	32.4	9.2
2557	รวม	12,577,713	7,164,543	2,379,194	56.9	32.4	10.8
	ชาย	7,168,297	3,408,251	1,508,106	59.3	28.2	12.5
	หญิง	5,409,416	3,756,292	871,088	53.9	37.4	8.7
2558	รวม	11,986,721	7,046,957	2,378,621	56.0	32.9	11.1
	ชาย	6,787,319	3,402,945	1,508,560	58.0	29.1	12.9
	หญิง	5,199,402	3,644,011	870,061	53.5	37.5	9.0
2559	รวม	11,672,370	7,251,397	2,392,981	54.8	34.0	11.2
	ชาย	6,695,742	3,461,700	1,528,638	57.3	29.6	13.1
	หญิง	4,976,628	3,789,697	864,343	51.7	39.4	9.0

ที่มา:สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

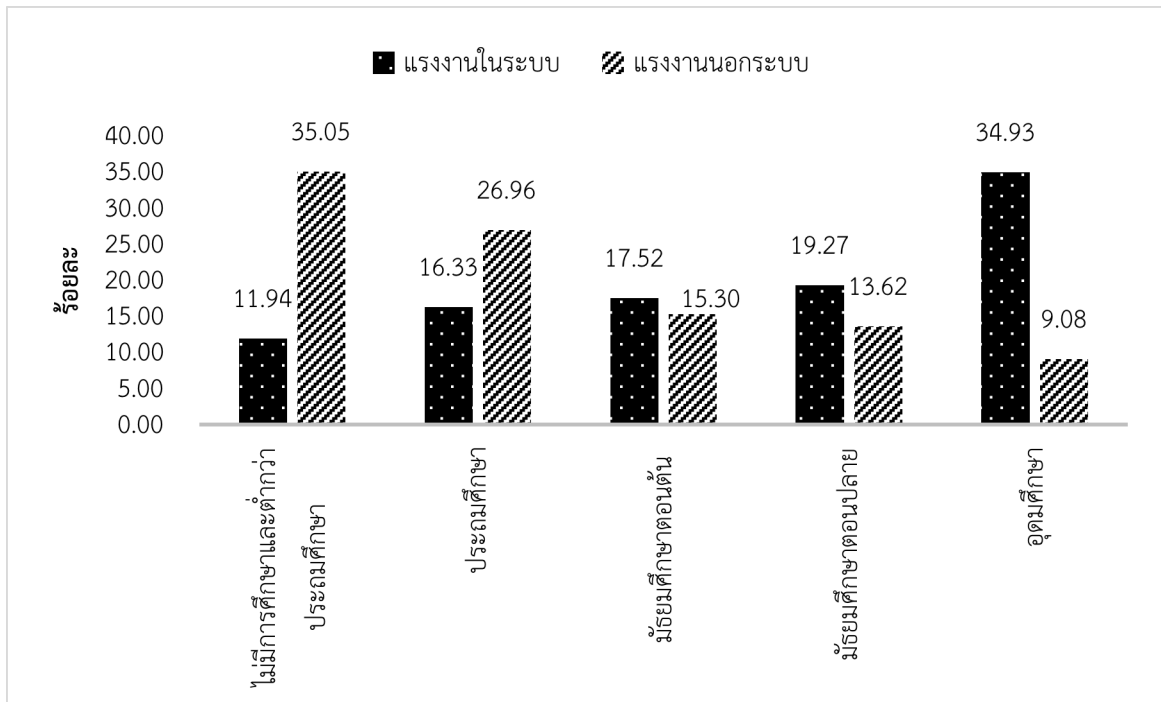
อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาสัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบจำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2554-2559) ดังแสดงในภาพที่ 3.7 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2552-2556 จำนวนแรงงานนอกระบบมากกว่าร้อยละ 60 ทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรม รองลงมาเป็นภาคบริการ และการค้า และภาคการผลิต ตามลำดับ แต่ในปี พ.ศ.2557 นั้น แรงงานนอกระบบที่อยู่ในภาคเกษตรกรรมลดลง ขณะที่จำนวนแรงงานนอกระบบในภาคบริการ และการค้าเพิ่มขึ้น เป็นผลให้สัดส่วน

ของแรงงานนอกระบบในภาคเกษตรกรรมมีจำนวนร้อยละ 56.9 และนอกภาคเกษตรกรรมมีจำนวนร้อยละ 43.1

ภาพที่ 3.7 เปรียบเทียบร้อยละของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มทางเศรษฐกิจ พ.ศ.2554-2559
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของแรงงานนอกระบบเปรียบเทียบกับแรงงานในระบบ พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษาและมีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวนร้อยละ 35.05 ของจำนวนแรงงานนอกระบบทั้งหมด รองลงมามีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 26.96 และ 15.30 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับระดับการศึกษาของแรงงานในระบบจะพบว่า แรงงานนอกระบบมีการศึกษาที่ไม่สูงนักเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานในระบบ

ภาพที่ 3.8 แสดงร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

สำหรับค่าจ้างหรือเงินเดือนของแรงงานนอกระบบ⁵ พบว่า แรงงานนอกระบบที่มีสถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้างได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 6,591 บาทต่อเดือน เมื่อพิจารณาตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ แรงงานนอกระบบที่อยู่ในภาคการค้าและบริการได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุด 7,546 บาทต่อเดือน รองลงมาเป็นภาคการผลิต 7,228 บาทต่อเดือน และภาคเกษตรกรรมได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่ำสุด 5,129 บาทต่อเดือน เป็นต้น (ตารางที่ 3.5)

เมื่อเปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนระหว่างแรงงานนอกระบบและแรงงานในระบบที่สถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้าง พบว่าค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนของแรงงานนอกระบบและแรงงานในระบบแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยแรงงานในระบบได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 14,719 บาทต่อเดือน ในขณะที่แรงงานนอกระบบได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 6,591 บาทต่อเดือน มีค่าจ้างที่แตกต่างกัน 8,128 บาทต่อเดือนหรือกล่าวได้ว่าแรงงานในระบบมีค่าจ้างมากกว่าแรงงานนอกระบบถึงประมาณ 2.2 เท่า

หากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่า ค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนของแรงงานนอกระบบร้อยละกว่าแรงงานในระบบทุกภาคกิจกรรมทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบเพศชายมีค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่าแรงงานหญิง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแรงงานนอกระบบได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานในระบบ

⁵ ในการสำรวจของสำนักงานสถิติมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะผู้มีสถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้างเท่านั้น ซึ่งประกอบด้วยลูกจ้างเอกชนและรัฐบาลโดยรวบรวมข้อมูลตามประเภทของค่าจ้างที่ได้รับ รายชั่วโมง รายวัน รายสัปดาห์และรายเดือนแล้วจึงทำการแปลงเป็นรายเดือน

ตารางที่ 3.5 ค่าจ้างหรือเงินเดือนเฉลี่ยของแรงงานในระบบและนอกระบบ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจและเพศ ปี พ.ศ.2559

หน่วย:บาท/เดือน

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	ค่าจ้างหรือเงินเดือน					
	แรงงานในระบบ			แรงงานนอกระบบ		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
ยอดรวม	14,719	14,968	14,433	6,591	6,886	6,055
เกษตรกรรม	6,054	6,545	5,248	5,129	5,343	4,814
การผลิต	12,919	13,614	11,930	7,228	7,507	6,134
การค้าและบริการ	16,732	17,043	16,433	7,546	7,827	7,244

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

พิจารณาถึงปัญหาของแรงงานนอกระบบซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติสนใจใน 3 ปัญหาหลักคือ ปัญหาจากการทำงาน ปัญหาจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน และปัญหาจากความปลอดภัยจากการทำงาน ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) พบว่า จากแรงงานนอกระบบทั้งหมด 21.3 ล้านคนเป็นผู้ประสบปัญหาอย่างน้อย 1 เรื่องจำนวน 5.9 ล้านคนหรือร้อยละ 27.7 และผู้ที่ไม่ประสบปัญหาใด ๆ เลยมีจำนวน 15.4 ล้านคนหรือร้อยละ 72.3 เมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละด้านพบว่า แรงงานนอกระบบที่มีปัญหาจากการทำงาน 4.2 ล้านคน โดยปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ค่าตอบแทน 2.2 ล้านคน รองลงมาเป็นการทำงานหนัก และงานที่ทำไม่ได้รับการจ้างอย่างต่อเนื่อง 7.2 แสนคน และ 7.1 แสนคน ตามลำดับ

สำหรับปัญหาจากสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แรงงานนอกระบบประสบมากที่สุดคือ อิริยาบถในการทำงาน (ไม่ค่อยได้เปลี่ยนลักษณะท่าทางในการทำงาน) ร้อยละ 46.8 มีฝุ่น ควัน กลิ่น ร้อยละ 23.8 และมีแสงสว่างไม่เพียงพอร้อยละ 13.9

ปัญหาจากความปลอดภัยจากการทำงานส่วนใหญ่ได้รับสารเคมีเป็นพิษร้อยละ 60.6 เครื่องจักร เครื่องมือ ที่เป็นอันตรายร้อยละ 22.1 และได้รับอันตรายต่อระบบหู/ระบบตาร้อยละ 4.6

สรุป

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอในบทนี้สรุปได้ว่า แรงงานส่วนใหญ่ของประเทศไทยยังคงเป็น “แรงงานนอกระบบ” กว่า 21 ล้านคน ที่ไม่ได้รับการคุ้มครองสวัสดิการต่าง ๆ ทั้งในด้านสุขภาพและความมั่นคงในชีวิต ซึ่งแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในภาคเกษตรและส่วนใหญ่ยังได้รับการศึกษาไม่สูงนัก เมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานในระบบ ทำให้ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานในระบบ โดยปัญหาหลักที่แรงงานนอกระบบเผชิญคือเรื่องค่าตอบแทน สภาพแวดล้อมการทำงานไม่ถูกลักษณะ และความปลอดภัยจากการทำงานเช่นได้รับสารเคมี หรือเครื่องมือเครื่องจักรที่เป็นอันตราย สิ่งเหล่านี้ส่งผลทำให้คุณภาพชีวิตและประสิทธิภาพการทำงานของแรงงานไทยยังไม่พัฒนา

เท่าที่ควร ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีมาตรการหรือนโยบายแก้ไข สนับสนุนด้าน การศึกษา ความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานของไทย และเพื่อให้ แรงงานไทยที่เป็นกำลังสำคัญทางเศรษฐกิจสามารถที่ยืนหยัดต่อสู้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขแบบ พอเพียง ช่วยให้ประเทศไทยเกิดการพัฒนายั่งยืนได้

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาความสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย พบว่าไม่สอดคล้องกับ บริบทของประเทศไทยเนื่องจากตัวชี้วัดนี้พิจารณา สัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบในการจ้างงาน นอกภาคการเกษตร เนื่องจากในความเป็นจริงแรงงานนอกระบบไม่สามารถแยกกันได้อย่างเด็ดขาด ตายตัว แรงงานนอกระบบจะทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการพิจารณาเฉพาะแรงงานนอก ระบบนอกภาคเกษตรอาจไม่สะท้อนถึงความเป็นจริง

3.3 เป้าประสงค์ 8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิต อย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมี ประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 8.4.1 ร่องรอยการใช้วัสดุดิบ, ร่องรอยการใช้วัสดุดิบต่อหัวประชากรและร่องรอยการใช้ วัสดุดิบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Material footprint (MF) and MF per capita, per GDP)

จากการตรวจสอบข้อมูลพบว่าสถิติของร่องรอยการใช้วัสดุดิบ(Material footprint (MF)) ยัง ไม่ปรากฏในฐานข้อมูลของประเทศไทย แต่หน่วยงานที่กำลังดำเนินการจัดทำคือ ศูนย์เทคโนโลยีโลหะ และวัสดุแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์ถึงสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์นี้จะใช้ข้อมูลของโครงการ สิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme หรือ UNEP) ที่แสดงถึง ข้อมูลร่องรอยการใช้วัสดุดิบ, ร่องรอยการใช้วัสดุดิบต่อหัวประชากรและร่องรอยการใช้วัสดุดิบต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 จนถึง พ.ศ. 2558 โดยในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยมีร่องรอยการใช้วัสดุดิบจำนวน 751 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 ที่มีร่องรอยการใช้ วัสดุดิบจำนวน 652 ล้านตัน ร่องรอยการใช้วัสดุดิบต่อหัวมีค่าเท่ากับ 11.1 ตัน และหากคิดเทียบกับ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พบว่า ร่องรอยการใช้วัสดุดิบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เท่ากับ 2.9 กิโลต่อดอลลาร์ ในปี พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3.6 ร่องรอยการใช้วัตถุดิบและการใช้วัตถุดิบต่อหัว และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

	2554	2555	2556	2557	2558
ร่องรอยการใช้วัตถุดิบ (ล้านตัน)	652	699	719	724	751
ร่องรอยการใช้วัตถุดิบต่อหัว (ตัน)	9.8	10.5	10.7	10.8	11.1
ร่องรอยการใช้วัตถุดิบและการใช้วัตถุดิบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (กิโลกรัม ต่อ ดอลลาร์)					2.9

ที่มา :โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (2559)

ตัวชี้วัด 8.4.2 การบริโภควัตถุดิบในประเทศและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวประชากร และการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Domestic material consumption (DMC) and DMC per capita, per GDP)

จากการตรวจสอบข้อมูลพบว่าสถิติของร่องรอยการใช้วัตถุดิบ(Material footprint (MF)) ยังไม่ปรากฏในฐานข้อมูลของประเทศไทย แต่หน่วยงานที่กำลังดำเนินการจัดทำคือ ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เช่นเดียวกับร่องรอยการใช้วัตถุดิบ (Material footprint (MF))

อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์ถึงสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์นี้จะใช้ข้อมูลของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme หรือ UNEP) ที่แสดงถึงข้อมูลการบริโภควัตถุดิบในประเทศและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัว และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ถึง พ.ศ. 2558 โดยในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยมีการบริโภควัตถุดิบในประเทศจำนวน 601 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 ที่มีการการบริโภคจำนวน 522 ล้านตัน การบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวมีค่าเท่ากับ 8.9 ตัน และหากคิดเทียบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศพบว่า การบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เท่ากับ 2.3 กิโลต่อดอลลาร์

ตารางที่ 3.7 การบริโภควัตถุดิบในประเทศและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวประชากร และการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

	2554	2555	2556	2557	2558
การบริโภควัตถุดิบในประเทศ (ล้านตัน)	522	559	575	579	601
การบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัว (ตัน)	7.8	8.4	8.6	8.6	8.9
การบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (กิโลกรัม ต่อ ดอลลาร์)					2.3

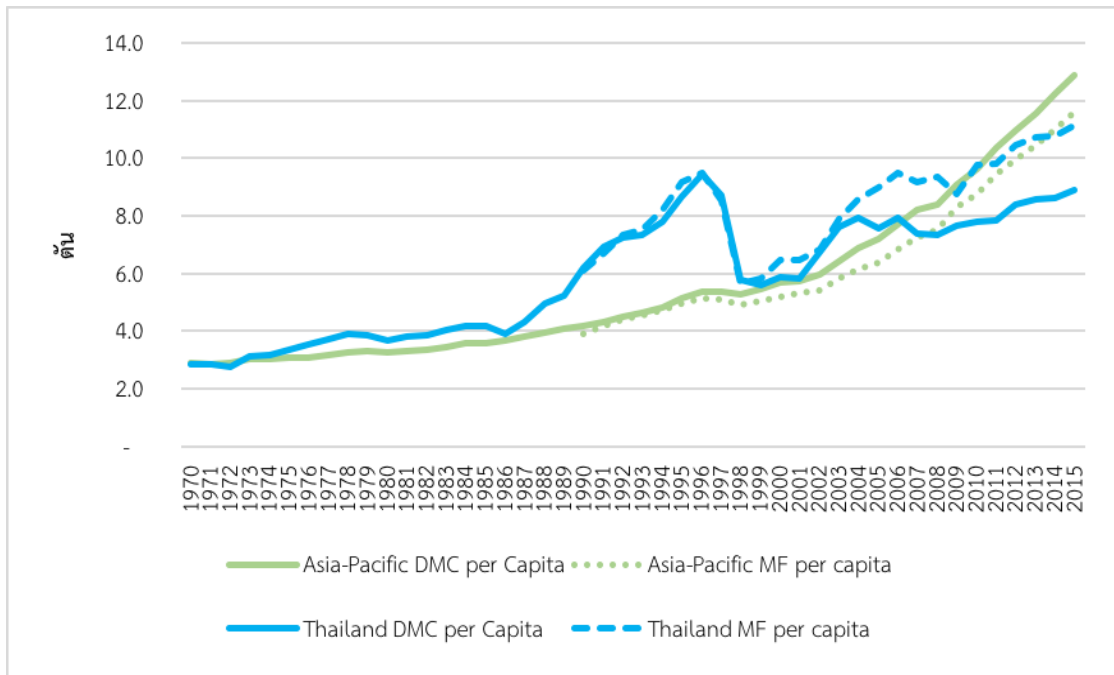
ที่มา :โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (2559)

จากการเปรียบเทียบตัวชี้วัด 8.4.1 และ 8.4.2 ของประเทศไทยและประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่ม Asia-Pacific พบว่ามีร่องรอยการใช้วัสดุติบและการบริโภควัสดุติบอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่ม Asia-Pacific แสดงดังตารางที่ 3.9 และ ภาพที่ 3.9 แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของร่องรอยการใช้วัสดุติบต่อหัวและการบริโภควัสดุติบในประเทศต่อหัวของประเทศไทยกับประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่ม Asia-Pacific ในช่วงตั้งแต่ ค.ศ.1970-2015 (พ.ศ. 2513-2558) โดยใช้ให้เห็นประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของร่องรอยการใช้วัสดุติบต่อหัวและการบริโภควัสดุติบในประเทศต่อหัวที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด หลังจากปี ค.ศ.1998 (พ.ศ. 2541)

ตารางที่ 3.8 เปรียบเทียบตัวชี้วัด 8.4.1 และ 8.4.2 ของประเทศไทยและประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่ม Asia-Pacific ระหว่างปี พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2558

ตัวชี้วัด	การเปรียบเทียบ			
	ไทย		ประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่ม Asia-Pacific	
	2553	2558	2553	2558
ตัวชี้วัด 8.4.1				
ร่องรอยการใช้วัสดุติบ (ล้านตัน)	649	751	28,833	40,728
ร่องรอยการใช้วัสดุติบต่อหัว (ตัน)	9.8	11.1	7.9	10.8
ร่องรอยการใช้วัสดุติบและการใช้วัสดุติบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (กิโลกรัม ต่อ ดอลลาร์)	2.9	2.9	4.4	4.5
ตัวชี้วัด 8.4.2				
การบริโภควัสดุติบในประเทศ (ล้านตัน)	519	600	33,884	47,813
การบริโภควัสดุติบในประเทศต่อหัว (ตัน)	7.8	8.9	9.3	12.7
การบริโภควัสดุติบในประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(กิโลกรัม ต่อ ดอลลาร์)	2.3	2.3	5.2	5.3

ที่มา: โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (2559)

ภาพที่ 3.9 ร่องรอยการใช้วัตถุดิบต่อหัวและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัว ปี ค.ศ.1970-2015
ที่มา :โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (2559)

3.5 เป้าประสงค์ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย, รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 8.5.1 รายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำชายและหญิงแบ่งเป็นอาชีพ ความต่างของค่าจ้างตามเพศ

จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรสำนักงานสถิติแห่งชาติ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา พบว่า ค่าจ้างเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2559 ค่าจ้างเฉลี่ยเท่ากับ 13,803 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นจาก 8,368 บาทต่อเดือนในปี พ.ศ. 2550 เมื่อพิจารณาค่าจ้างเฉลี่ยของแรงงานชายและแรงงานหญิง พบว่ามีความแตกต่างกันมาโดยตลอด แต่ความแตกต่างของค่าจ้างเฉลี่ยของแรงงานชายและแรงงานหญิงมีระดับลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2550 พบว่าแรงงานชายได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 8,679 บาท/เดือน ในขณะที่แรงงานหญิงได้รับค่าจ้างเฉลี่ยเพียง 7,992 บาท/เดือนซึ่งมีความแตกต่างกัน 687 บาท/เดือน แต่ในปี พ.ศ. 2559 แรงงานชายได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 13,894 บาท/เดือน ในขณะที่แรงงานหญิงได้รับค่าจ้างเฉลี่ยเพียง 13,693 บาท/เดือน ซึ่งมีความแตกต่างกัน 201 บาท/เดือน ซึ่งบ่งบอกว่าสถานการณ์ด้านความแตกต่างด้านค่าจ้างแรงงานระหว่างเพศมีความเท่าเทียมมากขึ้น

ตารางที่ 3.9 ค่าจ้างเฉลี่ยรายเดือน(บาท/เดือน) ปี พ.ศ. 2550-2559

	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รวม	8,368	8,848	8,828	9,649	10,426	11,337	12,163	13,581	13,774	13,803
ชาย	8,679	9,048	8,985	9,813	10,473	11,519	12,301	13,821	13,882	13,894
หญิง	7,992	8,597	8,635	9,447	10,368	11,117	11,992	13,292	13,646	13,693
ความแตกต่าง (บาท)	687	451	350	366	105	402	309	529	236	201
Gender wage gap (ร้อยละ)	7.92	4.98	3.90	3.73	1.00	3.49	2.51	3.83	1.70	1.45

ที่มา :สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

หมายเหตุ: ค่าจ้างเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2559 เป็นค่าจ้างไตรมาสที่ 3 ส่วนปีอื่น ๆ เป็นไตรมาสที่ 4

หากพิจารณาค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนรายอาชีพ โดยจำแนกอาชีพเป็น 10 อาชีพดังนี้

1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการอาวุโส และผู้จัดการ
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ
3. ผู้ประกอบวิชาชีพช่างเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง
4. เสมียน
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ
10. อาชีพซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น ๆ

จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ในปี พ.ศ. 2559 อาชีพที่มีค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนสูงสุดได้แก่ ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ รองลงมา คือ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ และ อาชีพซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น ๆ โดยมีค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 32,808.95, 26,789.68 และ 20,685.79 บาท ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่มีค่าจ้างต่อเดือนต่ำที่สุด คือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง โดยมีค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 5,593.45 บาท

ตารางที่ 3.10 ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย (บาท/เดือน) ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

	2555	2556	2557	2558	2559
ยอดรวม	11,336.87	12,163.15	13,581.10	13,774.29	13,803.15
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ	26,903.16	27,542.29	30,210.53	31,609.89	32,808.95
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	23,731.62	24,339.21	26,837.02	26,234.07	26,789.68
3. ช่างเทคนิคสาขาต่าง ๆ และผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	18,149.38	18,205.66	19,705.07	20,313.94	20,189.18
4. เสมียน	13,124.54	13,000.55	14,056.60	14,425.92	14,779.43
5. พนักงานบริการ และพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	9,134.33	9,880.18	11,019.08	11,167.30	10,925.57
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง	5,492.69	5,797.25	5,671.43	5,566.56	5,593.45
7. ผู้ปฏิบัติงานในธุรกิจด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	8,309.73	9,001.62	10,046.78	10,175.34	10,228.99
8. ผู้ปฏิบัติการเครื่องจักรโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	8,904.96	9,447.55	10,314.66	10,376.93	10,599.24
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ	5,745.96	6,479.65	7,314.03	7,406.35	7,543.07
10. อาชีพซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น ๆ	17,250.09	19,420.91	17,854.79	18,175.87	20,685.79

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (2560)

หมายเหตุ : สำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นผู้สำรวจและธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ประมวลผล

ค่าจ้างเฉลี่ยของ ปี พ.ศ.2559 เป็นค่าจ้างไตรมาสที่ 3 ส่วนปีอื่น ๆ เป็นไตรมาสที่ 4

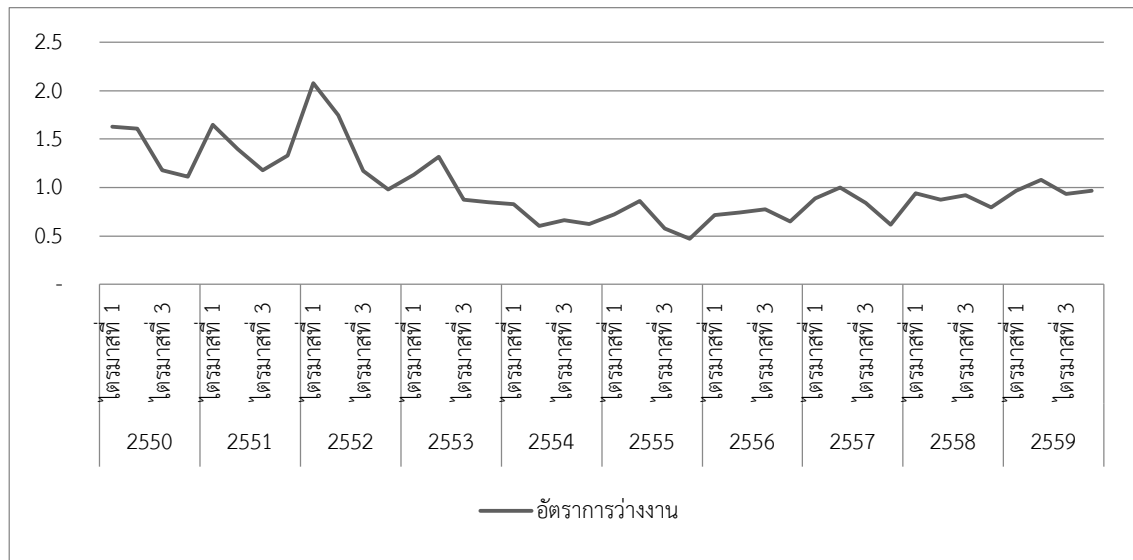
World Economic Forum (WEF) ได้จัดทำดัชนีตัวชี้วัดช่องว่างระหว่างเพศ (The Global Gender Gap Report, 2016) โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจคือ การวิเคราะห์โอกาสและการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ (Economic participation and opportunity) ซึ่งตัวชี้วัดมีทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ 1) สัดส่วนการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของหญิงต่อชาย 2) ความเสมอภาคในค่าจ้างระหว่างหญิงและชายในงานที่เหมือนกัน 3) สัดส่วนรายได้หญิงต่อชาย 4) สัดส่วนหญิงต่อชายในระดับตัดสินใจ และ 5) สัดส่วนหญิงชายในสายวิชาชีพและช่างเทคนิค จากรายงาน พบว่าประเทศไทยมีตัวชี้วัดด้านโอกาสและการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2559 อยู่ลำดับที่ 22 จากทั้งหมด 144 ประเทศโดยมีค่าคะแนน เท่ากับ 0.77⁶ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2549 ที่มีคะแนนเท่ากับ 0.72 โดยหากพิจารณาเฉพาะ

⁶ คะแนนเข้าใกล้ 1 ถือว่ายิ่งมีความแตกต่างระหว่างเพศน้อย

ความเสมอภาคในค่าจ้างระหว่างหญิงและชายในงานที่เหมือนกัน พบว่าประเทศไทยมีค่าคะแนนเท่ากับ 0.77 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.622 ตัวเลขที่เพิ่มขึ้นนี้แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีช่องว่างระหว่างเพศในด้านเศรษฐกิจลดลง

ตัวชี้วัด 8.5.2 อัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และความพิการ

ปัญหาการว่างงาน ถือได้ว่าเป็นปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจของทุกประเทศที่ต้องประสบ โดยสาเหตุหลัก ของการว่างงาน เช่น การว่างงานตามฤดูกาล การว่างงานแอบแฝง การว่างงานที่มาจาก การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ เป็นต้น ซึ่งหากการว่างงานเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากก็จะถือเป็นปัญหาสำคัญทางเศรษฐกิจ

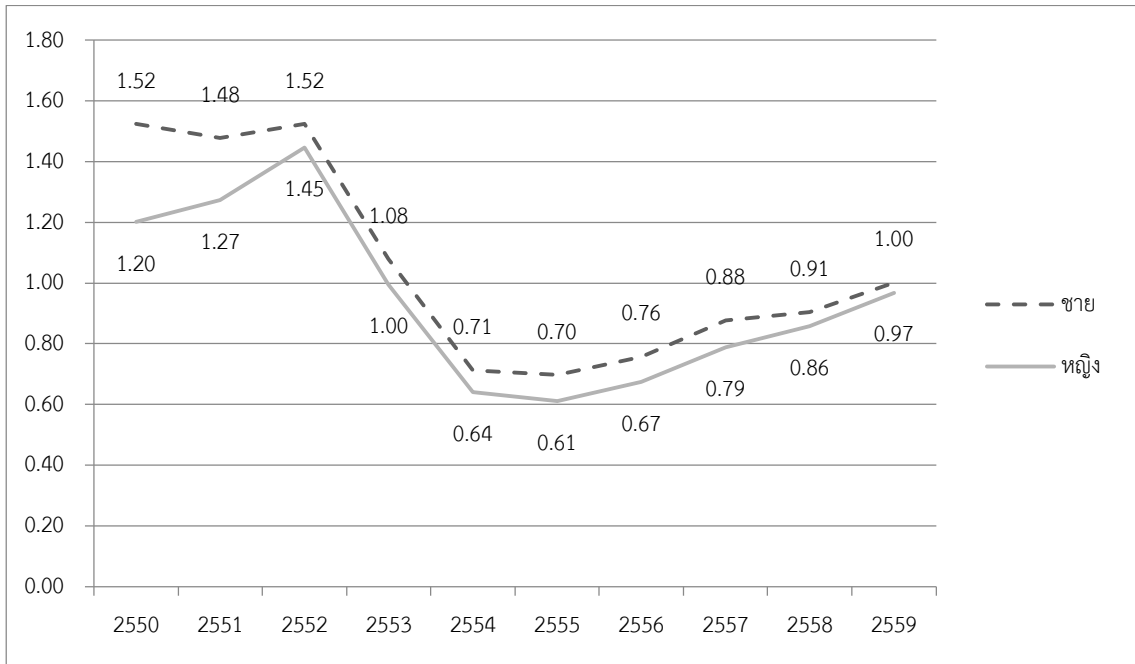

ภาพที่ 3.10 แสดงอัตราการว่างงานปี พ.ศ. 2550-2559 ของประเทศไทย
ที่มา :สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

จากภาพที่ 3.10 แสดงให้เห็นว่าการว่างงานของประเทศไทยมีลักษณะการว่างงานตามฤดูกาล กล่าวคือในช่วงไตรมาสที่ 1 ของทุกปีอัตราการว่างงานจะสูงกว่าช่วงอื่น ๆ ของปี เพราะเป็นช่วงที่อยู่นอกฤดูกาลเพาะปลูก และเป็นช่วงที่ผู้จบการศึกษากำลังอยู่ระหว่างการหางานทำ อย่างไรก็ตามอัตราการว่างงานของประเทศไทยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 อยู่ในระหว่างช่วงร้อยละ 0.5-1.5

จากการสำรวจภาวะการทำงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) พบว่า ในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนผู้ว่างงานมีทั้งสิ้น 3.77 แสนคนหรือคิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 0.99 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2558 พบว่ามีจำนวนผู้ว่างงานเพิ่มขึ้น 3.7 หมื่นคน

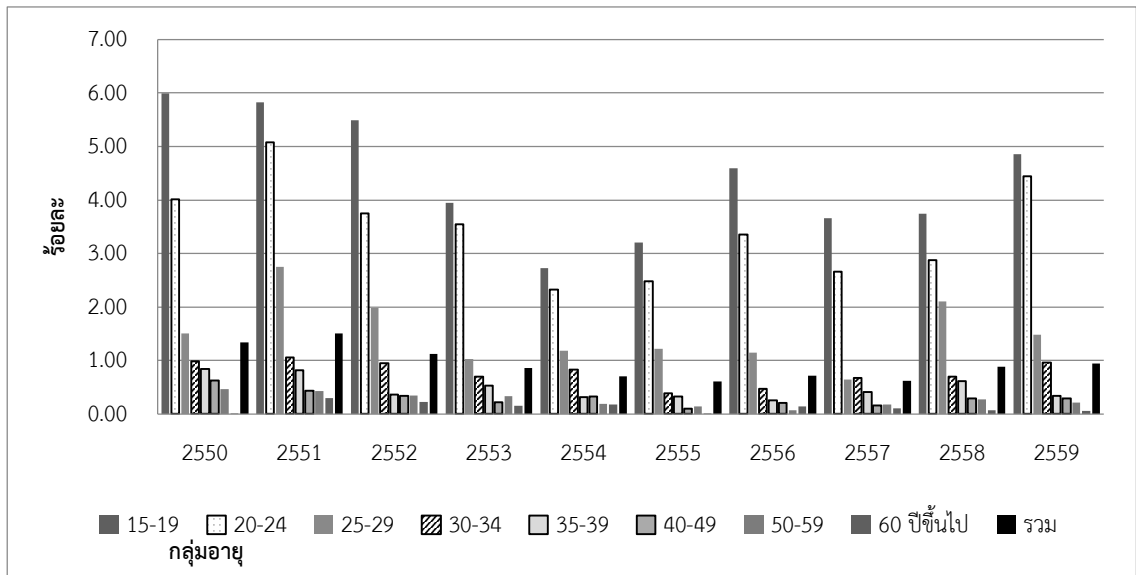
หากพิจารณาการว่างงานตามเพศ พบว่า ในปี พ.ศ. 2559 พบว่า เพศชายมีผู้ว่างงาน 2.09 แสนคน หรือคิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 1.0 และเพศหญิงมีผู้ว่างงาน 1.68 แสนคนหรือคิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 0.97 หากเปรียบเทียบอัตราการว่างงานในปี พ.ศ. 2558 จะเห็นว่าอัตราการว่างงานของเพศชายเพิ่มขึ้น (จากร้อยละ 0.91 เป็นร้อยละ 1.00) และอัตราการว่างงานของเพศหญิงเพิ่มขึ้น (จากร้อยละ 0.86 เป็นร้อยละ 0.97)

ภาพที่ 3.11 เปรียบเทียบอัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2550-2559

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

หากพิจารณาการว่างงานจำแนกตามอายุพบว่า ในปี พ.ศ. 2559 พบว่า ประชากรอายุ 15-19 ปี มีอัตราการว่างงานมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ที่ร้อยละ 4.85 ซึ่งปกติในกลุ่มนี้อัตราการว่างงานจะสูง รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 20-24 ปีและกลุ่มอายุ 25-29 ปี มีอัตราการว่างงานร้อยละ 4.45 และ 1.48 ตามลำดับ โดยกลุ่มที่เป็นเยาวชน (15-24 ปี) มีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 ส่วนในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (25 ปีขึ้นไป) อัตราการว่างงานค่อนข้างไม่เปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 3.12 เปรียบเทียบอัตราการว่างงาน จำแนกตามอายุ พ.ศ. 2550-2559

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

นอกจากนี้หากพิจารณาถึงจำนวนผู้ทำงานต่ำกว่าระดับต่อผู้มีงานทำตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554-2559 พบว่า สัดส่วนของผู้ทำงานต่ำกว่าระดับเริ่มลดลงจากร้อยละ 1.00 ของผู้มีงานทำ ในปี พ.ศ. 2554 เป็นร้อยละ 0.73 ของผู้มีงานทำ ในปี พ.ศ. 2559

ตารางที่ 3.11 จำนวนและสัดส่วนผู้ทำงานต่ำกว่าระดับต่อผู้มีงานทำ ปี พ.ศ. 2554-2559

ปี	กำลังแรงงานรวม (พันคน)	ผู้มีงานทำ (พันคน)	การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	สัดส่วนผู้ทำงานต่ำกว่า ระดับต่อผู้มีงานทำ (ร้อยละ)
2554	38,921.50	38,464.66	383.58	1.00
2555	39,408.99	38,941.10	348.08	0.89
2556	39,383.78	38,906.88	336.22	0.86
2557	38,576.23	38,077.43	256.29	0.67
2558	38,548.23	38,016.17	272.55	0.72
2559	38,266.59	37,692.65	274.89	0.73

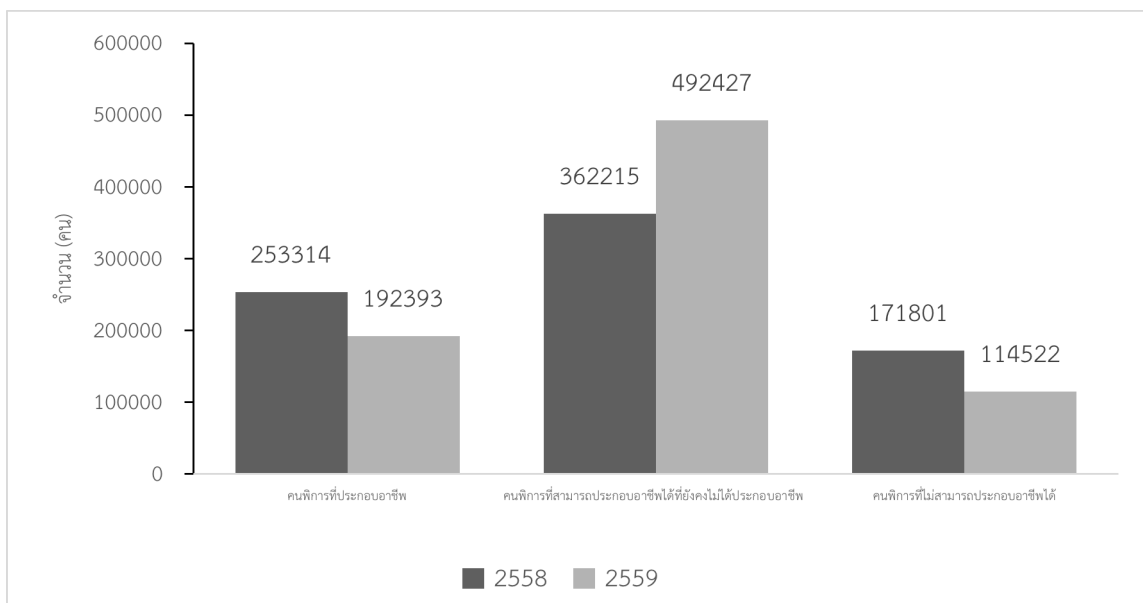
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

สำหรับข้อมูลอัตราการว่างงานของผู้พิการนั้นมีข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ

1) สำนักงานสถิติแห่งชาติทำการสำรวจในปี พ.ศ.2545, 2550 และ 2555 โดย ปี พ.ศ. 2555 จากจำนวนประชากรพิการที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 1.4 ล้านคน พบว่ามีประมาณร้อยละ 74.3 ที่ไม่ได้ทำงาน ซึ่งเป็นกลุ่ม ประชากรพิการในวัยสูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป) มากที่สุดถึงร้อยละ 49.9

รองลงมาเป็นวัยทำงาน (อายุ 25-59 ปี) มีร้อยละ 19.9 และวัยเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) เพียงร้อยละ 4.5

2) ข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยประจำเดือนธันวาคม 2559 ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พบว่า คนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15 - 60 ปี) มีจำนวน 799,342 คน แบ่งเป็น (1) คนพิการที่ประกอบอาชีพ จำนวน 192,393 คน (ร้อยละ 24.07) (2) คนพิการที่สามารถประกอบอาชีพได้ที่ยังคงไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 492,427 คน (ร้อยละ 61.60) (3) คนพิการที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ (เนื่องจากพิการมากช่วยเหลือตนเองไม่ได้) จำนวน 114,522 คน (ร้อยละ 14.33) และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนคนพิการที่สามารถประกอบอาชีพได้ แต่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพพบว่าในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 จำนวน 130,212 คน

ภาพที่ 3.13 จำแนกคนพิการตามลักษณะการประกอบอาชีพ ปี พ.ศ. 2558-2559
ที่มา: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2560)

3.6 เป้าประสงค์ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี 2563

ตัวชี้วัด 8.6.1 ร้อยละของเยาวชน (15-24ปี) ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม (NEET: คนวัยหนุ่มสาวที่อยู่เฉย ไม่กระตือรือร้นที่จะรับการศึกษาหรือทำงาน)

การจ้างงานเยาวชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลิตภาพของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภาพแรงงาน อย่างไรก็ตามการพัฒนาผลิตภาพของประเทศจากการส่งเสริมการจ้างงานเยาวชนมีปัญหาอุปสรรคอย่างหนึ่งในเรื่องของกลุ่มประชากรวัยเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาหรือตลาดแรงงาน หรือระบบการฝึกอบรม (youth not in education, employment or training : NEET)

จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าในปี พ.ศ.2559 ประเทศไทยมีสัดส่วนของเยาวชน (15-24ปี) ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม (NEET) เท่ากับร้อยละ 13.7 ของจำนวนเยาวชนทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12.7 ของจำนวนเยาวชนทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2557

ตารางที่ 3.12 ร้อยละของของเยาวชน (15-24ปี) ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม (NEET)

	2557	2558	2559
ร้อยละของของเยาวชน (15-24 ปี) ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม (NEET)	12.7	13.3	13.7

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

การเพิ่มขึ้นของตัวชี้วัดนี้อาจสะท้อนถึงผลิตภาพของแรงงานของประเทศที่ลดลงเนื่องจากจำนวนผู้มีงานทำลดลง ทำให้ผลผลิตลดลง ดังนั้นภาครัฐควรให้ความสนใจในการกระตุ้นให้เยาวชนเหล่านี้มีแรงจูงใจที่จะทำงาน รับการศึกษ หรือ ฝึกอบรม

3.7 เป้าประสงค์ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุดรูปแบบแรงงานทาส และการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้ง และการจำกัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ

ตัวชี้วัด 8.7.1 ร้อยละและจำนวนของเด็กอายุ 5-17 ปี ที่เป็นแรงงานเด็ก จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (แยกตามรูปแบบที่แย่งที่สุดของแรงงานเด็ก)

ประเทศไทยลงนามในสัตตยาบันกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 มีการทำการศึกษาวิจัยกันอย่างกว้างขวาง โดยนักวิชาการวิจัยจากหลายส่วน หลายสถาบัน ระบุว่ามีการใช้แรงงานเด็กเป็นจำนวนมากในไทย โดยกระทรวงแรงงานสหรัฐอเมริกา ประมาณค่ามาจากการสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทย (MICS3) พ.ศ. 2548-2549 ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำร่วมกับองค์การยูนิเซฟประเทศไทย ประมาณได้ว่าประเทศไทยมีเด็กอายุ 5-14 ปี ที่ทำงานทั้งสิ้น 1.30 ล้านคน หรือร้อยละ 13 ของเด็กในวัยนี้ทั้งหมด

สำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ทำการสำรวจการทำงานของ เด็กในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558 (ทำการสำรวจเป็นปีแรก) พบว่า ประเทศไทยมีเด็กอายุ 5 – 17 ปี จำนวน 10.88 ล้านคน ส่วนใหญ่เรียนหนังสือ จำนวน 7.2 ล้านคน (ร้อยละ 66.2) เป็นเด็กทำงาน 6.9 แสนคน (ร้อยละ 6.4) โดยแบ่งเป็นเด็กที่เรียนและทำงาน 4.2 แสนคน (ร้อยละ 3.9) และทำงานอย่างเดียว 2.7 แสนคน (ร้อยละ 2.5)

เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า จากจำนวนเด็กทั้งหมด 10.88 ล้านคน เป็นเพศชาย 5.55 ล้านคน ทำงานจำนวน 4.69 แสนคน (ร้อยละ 8.4 ของจำนวนเด็กเพศชายทั้งหมด) โดยที่เรียนหนังสือไปด้วย และทำงานไปด้วย 2.51 แสนคน (ร้อยละ 4.5) และทำงานอย่างเดียว 2.18 แสนคน (ร้อยละ 3.9) และเป็นเพศหญิง 5.33 ล้านคน ในจำนวนนี้ทำงาน 2.24 แสนคน (ร้อยละ 4.2 ของจำนวนเด็กเพศหญิงทั้งหมด) โดยเรียนหนังสือไปด้วยและทำงานไปด้วย 1.74 แสนคน (ร้อยละ 3.3) และทำงานอย่างเดียว 5.02 หมื่นคน (ร้อยละ 0.9)

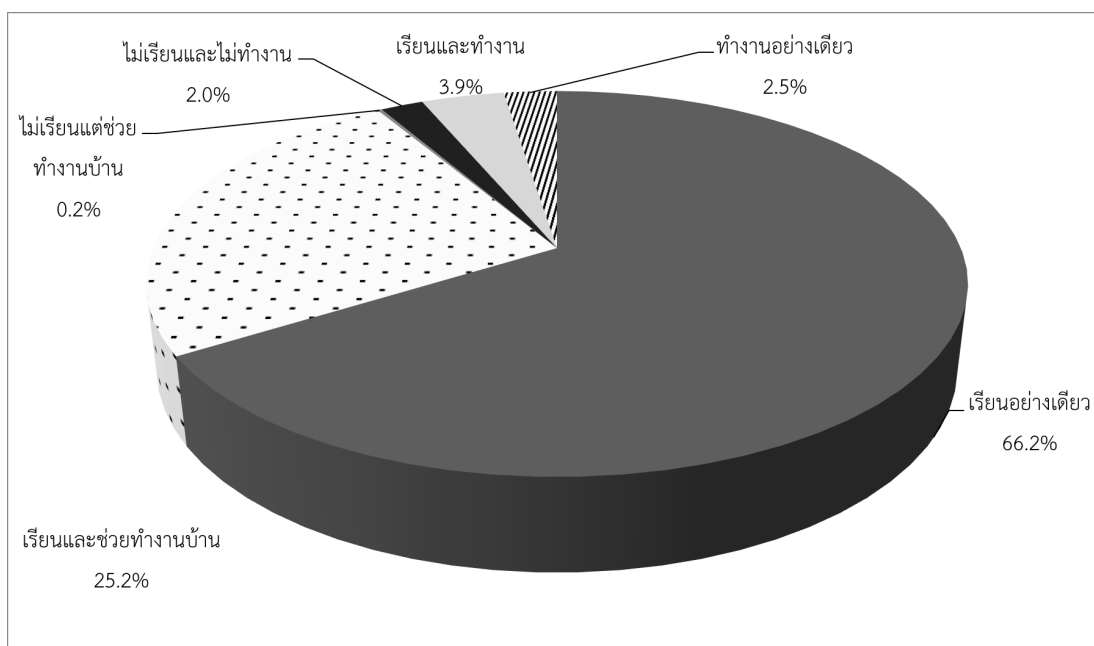
ตารางที่ 3.13 จำนวนและร้อยละของเด็กอายุ 5 – 17 ปี จำแนกตามเพศ และลักษณะการเรียนรู้และการทำงาน ปี พ.ศ. 2558

หน่วย : คน

เพศ	เด็กทั้งหมด	เรียนอย่างเดียว	เรียนและช่วยทำงานบ้าน	ไม่เรียนแต่ช่วยทำงานบ้าน	ไม่เรียนและไม่ทำงาน	เรียนและทำงาน	ทำงานอย่างเดียว
รวม	10,876,275 (100.00)	7,199,915 (66.2)	2,743,470 (25.2)	24,259 (0.2)	215,812 (2.0)	424,719 (3.9)	268,100 (2.5)
ชาย	5,546,846 (100.00)	3,782,364 (68.2)	1,181,436 (21.3)	10,093 (0.2)	104,010 (1.9)	251,019 (4.5)	217,925 (3.9)
หญิง	5,329,429 (100.00)	3,417,552 (64.1)	1,562,034 (29.3)	14,166 (0.3)	111,802 (2.1)	173,700 (3.3)	50,175 (0.9)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ร้อยละ

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559)

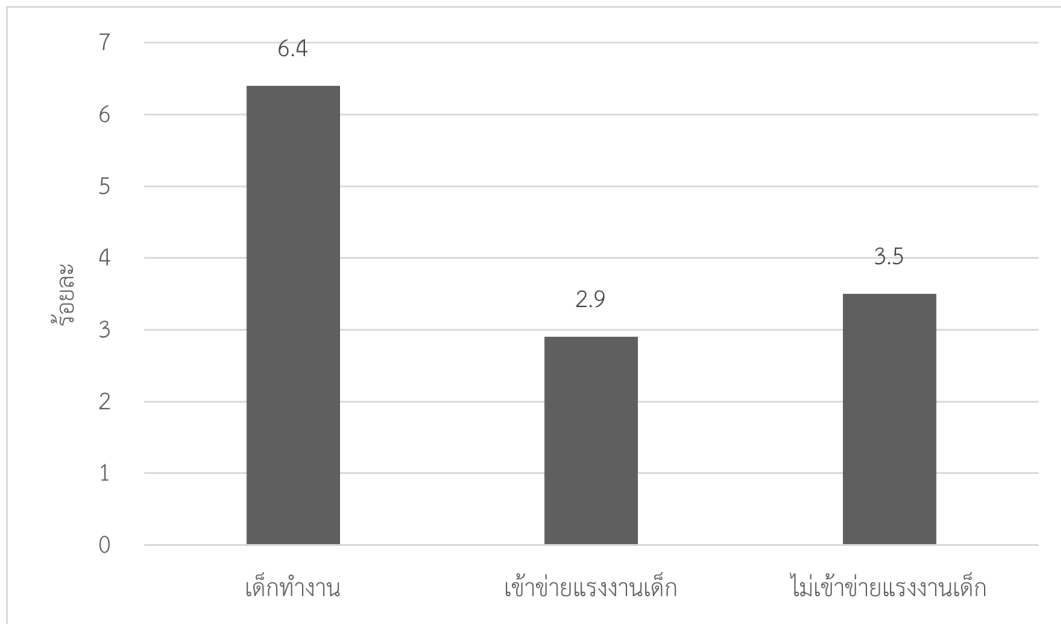
ภาพที่ 3.14 ร้อยละของเด็กอายุ 5 – 17 ปีจำแนกตามลักษณะการเรียน และการทำงาน ปี พ.ศ. 2558
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559)

ตารางที่ 3.13 แสดงจำนวนเด็กอายุ 5 – 17 ปีที่ทำงานเข้าข่ายแรงงานเด็ก และไม่เข้าข่ายแรงงานเด็ก พบว่าจากเด็กอายุ 5-17 ปี จำนวนทั้งหมด 10.88 ล้านคนนั้น ในจำนวนนี้เป็นเด็กที่ทำงาน (เด็กที่เรียนหนังสือไปด้วยและทำงานไปด้วย หรือเด็กที่ทำงานอย่างเดียว) 6.93 แสนคน ซึ่งแบ่งเป็นเด็กทำงานที่เข้าข่ายเป็นแรงงานเด็กจำนวน 3.13 แสนคน หรือร้อยละ 2.9 ของจำนวนเด็กทั้งหมด และเป็นเด็กทำงานที่ไม่เข้าข่ายแรงงานเด็กจำนวน 3.80 แสนคน หรือร้อยละ 3.5 ของจำนวนเด็กทั้งหมด

ตารางที่ 3.14 จำนวนและร้อยละของเด็กอายุ 5 – 17 ปีที่ทำงานเข้าข่ายแรงงานเด็ก และไม่เข้าข่ายแรงงานเด็ก ปี พ.ศ. 2558

ข้อมูลทั่วไป	เด็กทั้งหมด (คน)	เด็กทำงาน		เข้าข่ายแรงงานเด็ก		ไม่เข้าข่ายแรงงานเด็ก	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	10,876,275	692,819	6.4	312,675	2.9	380,144	3.5
หญิง	5,546,846	468,944	8.5	190,911	3.4	278,033	5.1
ชาย	5,329,429	223,875	4.2	121,764	2.3	102,111	1.9
อายุ	10,876,275	692,819	6.4	312,675	2.9	380,144	3.5
5-12 ปี	6,372,596	117,488	1.8	117,488	1.8	-	-
13-14 ปี	1,743,596	141,521	8.1	94,646	5.4	46,875	2.7
15-17 ปี	2,760,083	433,810	15.7	100,542	3.6	333,268	12.1

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

ภาพที่ 3.15 ร้อยละของเด็กอายุ 5 – 17 ปีที่ทำงาน เข้าข่ายแรงงานเด็ก และไม่เข้าข่ายแรงงานเด็ก
ปี พ.ศ. 2558

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559)

นอกจากนี้รายงานการสำรวจการทำงานของเด็กในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558 แสดงให้เห็นว่าเมื่อพิจารณาถึงเด็กอายุ 5-17 ปี ที่ทำงานจำแนกตามลักษณะงานอันตราย จากจำนวนเด็กทำงานทั้งหมด 6.93 แสนคน พบว่า ส่วนใหญ่เด็กทำงานไม่เข้าข่ายเป็นงานอันตรายถึงร้อยละ 87.6 และมีเพียงร้อยละ 12.4 ที่ทำงานเข้าข่ายอันตราย โดยส่วนใหญ่ทำงานยกของหนักร้อยละ 5.4 รองลงมาเป็นทำงานในที่ที่มีความร้อนจัด เย็นจัด และเสียงดังร้อยละ 3.5 และทำงานที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีอันตราย เช่น ยาฆ่าแมลง/วัชพืช สารกัมมันตภาพรังสี พลุ ร้อยละ 1.4 เป็นต้น

3.8 เป้าประสงค์ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน รวมถึงแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง

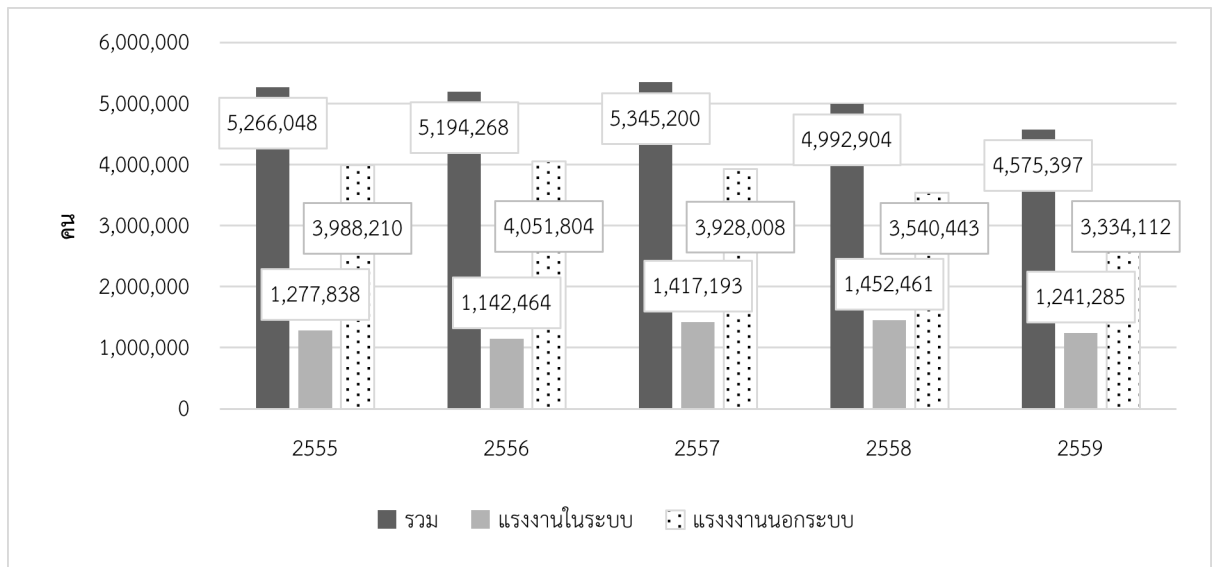
ตัวชี้วัด 8.8.1 อัตราความถี่ของการบาดเจ็บร้ายแรง และไม่ร้ายแรงจากการทำงานทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง และเวลาที่สูญเสียจากการบาดเจ็บ จำแนกตามเพศและสถานภาพสมรส

ข้อมูลการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน จะประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่

1. ข้อมูลการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
2. ข้อมูลโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม

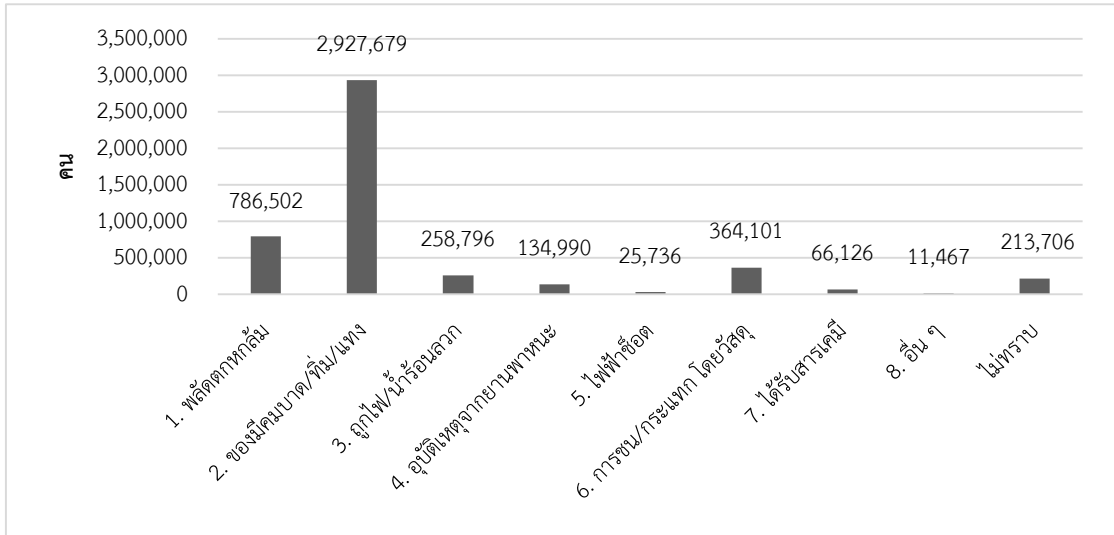
1) ข้อมูลการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากข้อมูลการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานในกลุ่มแรงงานรวมทั้งในระบบและนอกระบบ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2559 พบว่า แรงงานทั่วประเทศมีจำนวน 38.26 ล้านคน ในจำนวนนี้มีผู้เคยได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 4.58 ล้านคน (ร้อยละ 11.96) ของแรงงานทั่วประเทศ โดยเป็นกลุ่มแรงงานในระบบ จำนวน 1.24 ล้านคน (ร้อยละ 3.24) และกลุ่มแรงงานนอกระบบ จำนวน 3.33 ล้านคน (ร้อยละ 8.72) (เมื่อเปรียบเทียบกับ ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า จำนวนการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานในกลุ่มแรงงานรวมทั้งในระบบและนอกระบบ มีจำนวนลดลง โดยในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน เท่ากับ 4.99 ล้านคน ร้อยละ 3.02) หากเปรียบเทียบจำนวนแรงงานที่ได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานในกลุ่มแรงงานรวม ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2555-2559) พบว่า จำนวนแรงงานที่ได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานลดลงอย่างต่อเนื่อง

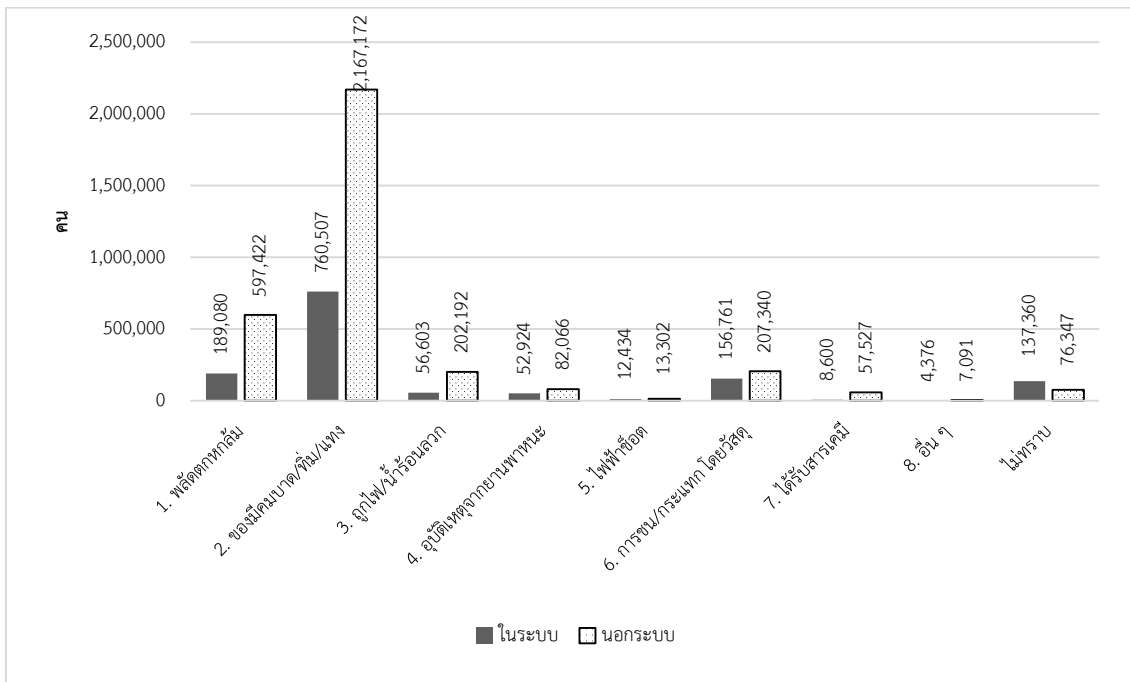

ภาพที่ 3.16 การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานในกลุ่มแรงงานรวมทั้งในระบบและนอกระบบ
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

เมื่อพิจารณาเฉพาะจำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บตามลักษณะของการเกิดการบาดเจ็บฯ พบว่า เกิดจากของมีคมบาด/ทิ่ม/แทง สูงสุด จำนวน 2,927,679 คน (ร้อยละ 63.99) รองลงมา ได้แก่ เกิดจากการพลัดตกหกล้ม จำนวน 786,501 คน (ร้อยละ 17.19) และสาเหตุเกิดจากการชน/กระแทกจากวัสดุ จำนวน 364,101 คน (ร้อยละ 7.96) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ พบว่า จำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บตามลักษณะของการเกิดการบาดเจ็บฯ ของกลุ่มแรงงานนอกระบบจะมากกว่ากลุ่มแรงงานในระบบทุกลักษณะของการเกิดการบาดเจ็บฯ อย่างไรก็ตาม แรงงานนอกระบบถือเป็นผู้ไม่ได้รับความคุ้มครอง หรือมีหลักประกันทางสังคม ซึ่งการที่บาดเจ็บนั้นอาจส่งผลต่อผลิตภาพของแรงงาน และความเป็นอยู่ของแรงงานมากกว่ากลุ่มแรงงานในระบบ

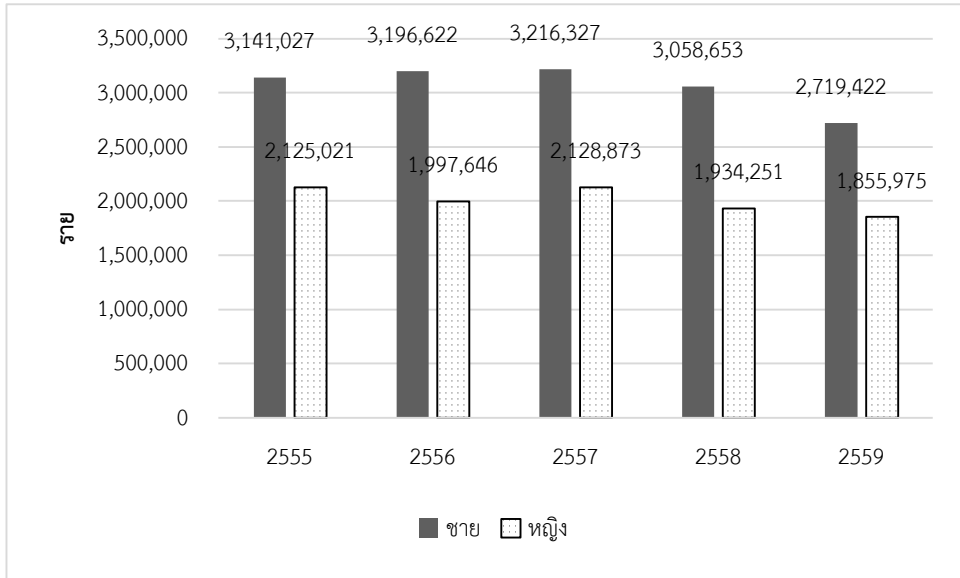

ภาพที่ 3.17 จำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บตามลักษณะของการเกิดการบาดเจ็บฯ
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

ภาพที่ 3.18 จำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บตามลักษณะของการเกิดการบาดเจ็บฯ
แยกแรงงานนอกระบบและในระบบ
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บจำแนกตามเพศ พบว่าเพศชายมีจำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บมากกว่าเพศหญิง

ภาพที่ 3.19 จำนวนผู้เคยได้รับบาดเจ็บจำแนกตามเพศ
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

2) ข้อมูลการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

สถิติโรคจากการทำงานของกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน เป็นสถิติโรคของผู้ประกันตนที่อยู่ในข่ายคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน ที่เป็นการเจ็บป่วยจากการทำงาน โดยใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลและเงินทดแทนจากกองทุน สถิติโรคจะเก็บข้อมูลจากใบรายงานที่ผู้ประกันตนหรือนายจ้างเขียน (ก.ท.16) และแพทย์ผู้รักษาเขียน (ก.ท. 16/1) เพื่อยื่นเรื่องเบิกเงินกับกองทุนเงินทดแทนพิจารณาข้อมูลโดยเจ้าพนักงานวินิจฉัยและคณะอนุกรรมการการแพทย์

ข้อดีของข้อมูลจากกองทุนเงินทดแทน คือ เป็นผู้ป่วย “ยืนยัน” ที่ป่วยเป็นโรคจากการทำงานจริง มีการวินิจฉัยยืนยันจากแพทย์ชัดเจนก่อนที่จะรายงานเข้ามาในฐานข้อมูล และมีการจำแนกโรคที่ละเอียด ทราบจำนวนได้ชัดเจนและมีข้อมูลรายงานเข้ามาอย่างสม่ำเสมอ สำหรับข้อจำกัดของข้อมูลคือเป็นข้อมูลผู้ป่วยจากการทำงานเฉพาะแรงงานในระบบกลุ่มที่เป็นผู้ประกันตนเท่านั้น แต่ไม่ครอบคลุมแรงงานในระบบที่เป็นกลุ่มข้าราชการและแรงงานนอกระบบ นอกจากนี้เป็นเฉพาะโรคจากการทำงานที่ไม่ครอบคลุมโรคจากสิ่งแวดล้อม

จากข้อมูลการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานของกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า มีจำนวนการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานทั้งหมด 95,674 ราย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2557 พบว่ามีจำนวนลดลง 4,560 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.55 และเมื่อคิดเป็นอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย โดยเทียบกับจำนวนลูกจ้างในความคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน จำนวน 9,336,317 ราย พบว่า มีอัตราการประสบอันตรายเท่ากับ 10.25 ต่อพันราย และหากนับจำนวนการประสบอันตรายเฉพาะกรณี

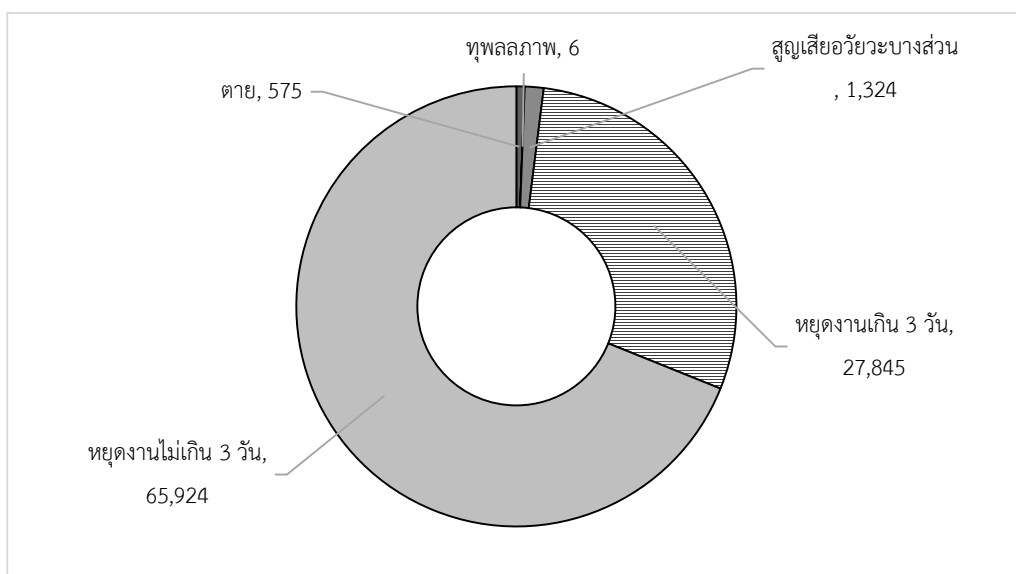
ร้ายแรง (กรณีร้ายแรง หมายถึง ตาย ทุพพลภาพ สูญเสียอวัยวะ และหยุดงานเกิน 3 วัน) พบว่า อัตราการประสบอันตราย เท่ากับ 3.19 ต่อพันราย ดังแสดงในตารางที่ 3.20

ตารางที่ 3.15 จำนวนการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงานจำแนกตามความรุนแรง ปี พ.ศ. 2549-2558

หน่วย : ราย

ปี	จำนวนลูกจ้าง	ความรุนแรง					รวม
		ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	
2549	7,992,025	808	21	3,413	51,901	148,114	204,257
2550	8,178,180	741	16	3,259	50,525	144,111	198,652
2551	8,135,606	613	15	3,096	45,719	127,059	176,502
2552	7,939,923	597	8	2,383	39,850	106,598	149,436
2553	8,177,618	619	11	2,149	39,919	103,813	146,511
2554	8,222,960	590	4	1,630	35,709	91,699	129,632
2555	8,575,398	717	19	1,818	36,166	93,106	131,826
2556	8,901,624	635	28	3,036	31,419	76,776	111,894
2557	9,132,756	603	11	1,463	29,254	68,903	100,234
2558	9,336,317	575	6	1,324	27,845	65,924	95,674

ที่มา: กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน (2558)

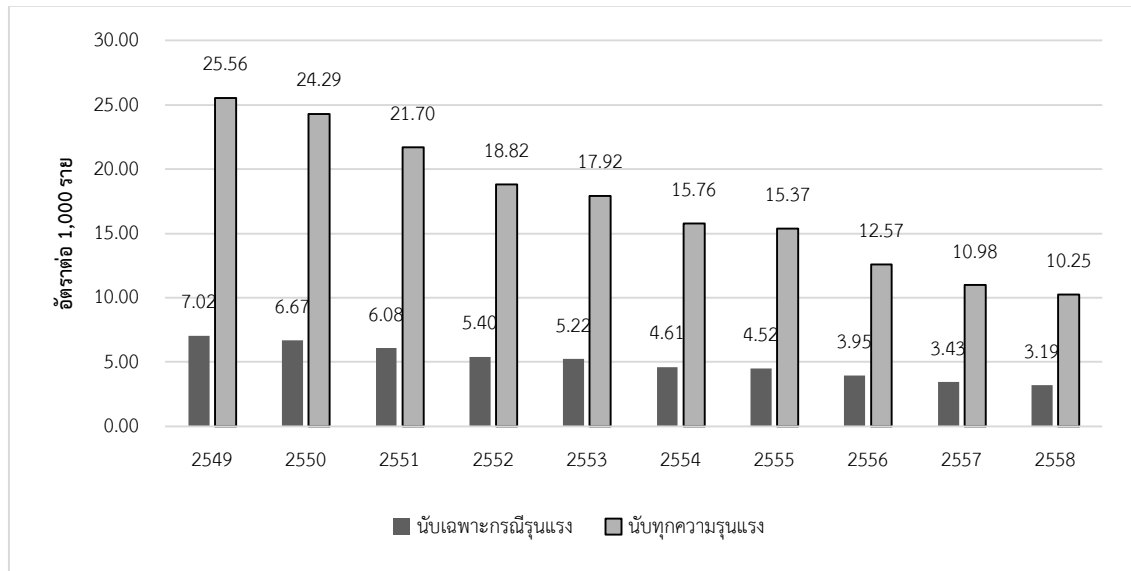

ภาพที่ 3.20 จำนวนการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี พ.ศ.2558

ที่มา: กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน (2558)

อัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย

ภาพที่ 3.21 แสดงอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย ปีพ.ศ. 2549 – 2558 พบว่า ใน ปี พ.ศ. 2558 มีอัตราการประสบอันตรายเท่ากับ 10.25 ต่อพันราย และหากนับจำนวนการประสบอันตรายเฉพาะกรณีร้ายแรง พบว่า อัตราการประสบอันตราย เท่ากับ 3.19 ต่อพันราย

ภาพที่ 3.21 อัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย ปีพ.ศ. 2549 – 2558

ที่มา: กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน (2558)

หมายเหตุ : 1. นับทุกกรณีความรุนแรง หมายถึง ตาย สูญเสียอวัยวะบางส่วน หยุดงานเกิน 3 วัน และหยุดงานไม่เกิน 3 วัน

2. นับกรณีร้ายแรง หมายถึง ตาย สูญเสียอวัยวะบางส่วน และหยุดงานเกิน 3 วัน

นอกจากการพิจารณาการประสบอันตรายจากการทำงานของแรงงานไทยแล้ว เป้าประสงค์นี้ยังพิจารณาถึงความปลอดภัยจากการทำงานของแรงงานข้ามชาติด้วย โดยสำนักงานประกันสังคม (2558) นำเสนอข้อมูลสถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานของแรงงานต่างชาติ

ในปี พ.ศ. 2558 มีการวินิจฉัยเรื่องการประสบอันตรายของแรงงานทั้งสิ้น จำนวน 95,674 ราย และการวินิจฉัยเรื่องการประสบอันตรายของแรงงานต่างชาติทั้งหมด จำนวน 8,694 ราย หรือร้อยละ 9.09 ของการประสบอันตรายของแรงงานทั้งหมด โดยแรงงานสัญชาติพม่ามีจำนวนการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานสูงที่สุด คือ 6,232 ราย หรือร้อยละ 71.68 ของการประสบอันตรายของแรงงานต่างชาติทั้งหมด รองลงมาคือแรงงานสัญชาติกัมพูชา จำนวน 1,845 ราย หรือร้อยละ 21.22 และแรงงานสัญชาติลาว จำนวน 183 ราย หรือร้อยละ 2.10 ตามลำดับ

สำหรับจำนวนการประสบอันตรายเฉลี่ยของแต่ละความรุนแรง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกรณีหยุดงานไม่เกิน 3 วัน จำนวน 6,144 ราย หรือร้อยละ 70.67 รองลงมา คือ กรณีหยุดงาน เกิน 3 วัน จำนวน 2,417 ราย หรือร้อยละ 27.80 กรณีสูญเสียอวัยวะบางส่วน จำนวน 102 ราย หรือร้อยละ 1.17 กรณี

ตาย จำนวน 30 ราย หรือร้อยละ 0.35 และกรณีทุพพลภาพ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ราย หรือ ร้อยละ 0.01 ของจำนวนลูกจ้างที่ประสบอันตรายจากการทำงานทั้งหมด ตามลำดับ

อัตราการประสบอันตรายจากการทำงานต่อลูกจ้างต่างชาติ 1,000 ราย คำนวณได้จากจำนวน การประสบอันตรายทั้งหมดใน 1 ปีหารด้วยจำนวนลูกจ้างต่างชาติสิ้นปี คูณด้วย 1,000 การคำนวณ อัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย แบ่งเป็น 2 กรณี

1. นับจำนวนการประสบอันตรายทุกกรณีความรุนแรง (ตาย ทุพพลภาพ สูญเสียอวัยวะ บางส่วน หยุดงานเกิน 3 วัน หยุดงานไม่เกิน 3 วัน)

2. นับจำนวนการประสบอันตรายกรณีร้ายแรง (ตาย ทุพพลภาพ สูญเสียอวัยวะบางส่วน หยุด งานเกิน 3 วัน)

จากข้อมูลของสำนักงานประกันสังคม (2558) พบว่า ในปี พ.ศ. 2558 อัตราการประสบ อันตรายต่อลูกจ้างต่างชาติ 1,000 ราย (รวมทุกกรณีความรุนแรง) มีอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย เท่ากับ 16.88 รายต่อพันราย สำหรับอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้างต่างชาติ 1,000 ราย (กรณีร้ายแรง) ในปี พ.ศ. 2558 มีอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย เท่ากับ 4.95 รายต่อพันราย

ตัวชี้วัด 8.8.2 เพิ่มการปฏิบัติตามสิทธิแรงงานในประเทศ (เสรีภาพของสหภาพ และการเจรจา ต่อรองโดยรวม) โดยยึดหลักกรรมของ ILO และกฎหมายภายในประเทศ จำแนกตามเพศ และ สถานะแรงงานต่างด้าว

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ หรือ ILO (International Labour Organization) เป็น องค์การไตรภาคี ประกอบด้วยฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายนายจ้าง และฝ่ายลูกจ้างของประเทศสมาชิก ซึ่งปัจจุบัน (พ.ศ. 2559) มีประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 187 ประเทศ มีหน้าที่ร่วมกันกำหนดมาตรฐานแรงงาน พัฒนา นโยบายและจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมการทำงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งหญิงและชาย ILO กำหนด มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศออกมามากหลายรูปแบบด้วยกัน มีทั้งรูปแบบที่มีสภาพบังคับ และ รูปแบบที่เป็นแนวทางซึ่งไม่มีสภาพบังคับ เรียกโดยรวมว่า ตราสาร (Instruments) ซึ่งตราสารทุกฉบับ ของ ILO ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองในระบบไตรภาคีแล้ว โดยคณะกรรมการพิเศษเฉพาะด้านต่าง ๆ หรือโดยที่ประชุมใหญ่แรงงานระหว่างประเทศ รูปแบบตราสารที่สำคัญของ ILO คือ อนุสัญญา (Convention) ซึ่งเป็นตราสารที่มีสภาพบังคับ อนุสัญญามีผลบังคับใช้กับประเทศสมาชิกต่อเมื่อ ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนั้นแล้ว ปัจจุบันมีอนุสัญญา ILO ทั้งสิ้นจำนวน 188 ฉบับ มีอนุสัญญาจำนวน 8 ฉบับด้วยกันที่มีความสำคัญยิ่ง เกี่ยวข้องกับ เสรีภาพในการสมาคมและการ ยอมรับสิทธิในการร่วมเจรจาต่อรอง (อนุสัญญาฉบับที่ 87 และ 98) การขจัดแรงงานบังคับและการ เกณฑ์แรงงานในทุกรูปแบบ (อนุสัญญาฉบับที่ 29 และ 105) การจัดการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน และอาชีพครอบครัว (อนุสัญญาฉบับที่ 138 และ 182) และการจัดการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและ

อาเซียนครอบคลุม (อนุสัญญาฉบับที่ 100 และ 111) ซึ่ง ILO มีนโยบายส่งเสริมและติดตามผลให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้ง 8 ฉบับนี้

สำหรับประเทศไทยได้มีการตกลงเข้าร่วมเป็นสมาชิก ILO ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2462 โดยได้มีการให้สัตยาบันอนุสัญญาไปแล้วจำนวน 16 ฉบับ กำลังดำเนินการจัดทำสัตยาบันสารจำนวน 1 ฉบับ และอนุสัญญาหลักที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้สัตยาบันมีจำนวน 3 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) อนุสัญญาที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2462 ที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิก ILO จนกระทั่งปัจจุบัน (พ.ศ. 2560) ประเทศไทยให้สัตยาบันอนุสัญญาไปแล้วจำนวน 17 ฉบับขอกเลิก 1 ฉบับ จึงมีผลใช้บังคับ 16 ฉบับ ดังนี้

- 1) อนุสัญญาฉบับที่ 14 ว่าด้วยการหยุดพักก่อนประจำสัปดาห์ในงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2464 (ค.ศ.1921)
- 2) อนุสัญญาฉบับที่ 19 ว่าด้วยการปฏิบัติโดยเท่าเทียมกันในเรื่องค่าทดแทนสำหรับคนงานชาติในบังคับและคนต่างชาติ พ.ศ. 2468 (ค.ศ. 1925)
- 3) อนุสัญญาฉบับที่ 29 ว่าด้วยการเกณฑ์แรงงาน หรือแรงงานบังคับ พ.ศ.2473 (ค.ศ. 1930)
- 4) อนุสัญญาฉบับที่ 80 ว่าด้วยการแก้ไขบางส่วนของอนุสัญญา พ.ศ. 2489 (ค.ศ. 1946)
- 5) อนุสัญญาฉบับที่ 88 ว่าด้วยการจัดตั้งบริการจัดหางาน พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948)
- 6) อนุสัญญาฉบับที่ 100 ว่าด้วยค่าตอบแทนที่เท่ากัน พ.ศ. 2494 (ค.ศ. 1951)
- 7) อนุสัญญาฉบับที่ 104 ว่าด้วยการเลิกบังคับทางอาญาแก่กรรมกรพื้นเมืองที่ละเมิดสัญญาจ้าง พ.ศ. 2498 (ค.ศ. 1955)
- 8) อนุสัญญาฉบับที่ 105 ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ พ.ศ. 2500 (ค.ศ. 1957)
- 9) อนุสัญญาฉบับที่ 116 ว่าด้วยการแก้ไขบางส่วนของอนุสัญญา พ.ศ. 2504 (ค.ศ. 1961)
- 10) อนุสัญญาฉบับที่ 122 ว่าด้วยนโยบายการทำงาน พ.ศ. 2507 (ค.ศ. 1964)
- 11) อนุสัญญาฉบับที่ 127 ว่าด้วยน้ำหนักรสูงสุดที่อนุญาตให้คนงานคนหนึ่งแบกหามได้ พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967)
- 12) อนุสัญญาฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุขั้นต่ำที่อนุญาตให้จ้างงานได้ พ.ศ. 2516 (ค.ศ. 1973)
- 13) อนุสัญญาฉบับที่ 159 ว่าด้วยการฟื้นฟูด้านการฝึกอาชีพและการจ้างงาน (คนพิการ) พ.ศ. (ค.ศ. 1983)
- 14) อนุสัญญาฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก พ.ศ. 2542 (ค.ศ. 1999)
- 15) อนุสัญญาฉบับที่ ฉบับที่ 187 ว่าด้วยกรอบเชิงส่งเสริมการดำเนินงานความปลอดภัยและอาชีวอนามัย พ.ศ. 2549 (ค.ศ. 2006)
- 16) อนุสัญญาฉบับที่ 188 ว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง พ.ศ. 2550 (ค.ศ. 2007)

2) อนุสัญญาที่อยู่ระหว่างการจัดทำสัตยาบันสาร

วันที่ 9 พฤษภาคม 2560 คณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงแรงงาน เสนอ ดังนี้ 1. เห็นชอบการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ฉบับที่ 111 ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและอาชีพ ค.ศ. 1958 (พ.ศ. 2501) 2. มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศ (กต.) จัดทำสัตยาบันสารเพื่อการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศดังกล่าว และ 3. มอบหมายให้กระทรวงแรงงานจัดทำสัตยาบันสารดังกล่าวต่อองค์การแรงงานระหว่างประเทศต่อไป อนุสัญญาฉบับนี้ส่งเสริมให้มีนโยบายและมาตรการระดับชาติเพื่อป้องกันและขจัดการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและอาชีพ และมุ่งส่งเสริมโอกาสและการปฏิบัติที่ทัดเทียมในการจ้างงานและการประกอบอาชีพ

3) อนุสัญญาหลักที่ประเทศไทยยังไม่ให้สัตยาบันได้แก่

- (1) อนุสัญญาฉบับที่ 87 ว่าด้วยว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว (Freedom of Association and Protection of the Right to Organise) ค.ศ. 1948
 - (2) อนุสัญญาฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง (Right to Organise and Collective Bargaining) ค.ศ. 1949
 - (3) อนุสัญญาฉบับที่ 100 ว่าด้วยค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกัน (Equal Remuneration) ค.ศ. 1951
- รวมถึงอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบคือ
- (4) อนุสัญญาฉบับที่ 177 และข้อแนะนำฉบับที่ 184 ว่าด้วยงานที่รับไปทำที่บ้าน (Home Work) ค.ศ. 1996
 - (5) อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 189 ว่าด้วยงานที่มีคุณค่าสำหรับลูกจ้างทำงานบ้าน (Domestic Workers Convention) ค.ศ. 2011
 - (6) ข้อแนะนำฉบับที่ 204 ว่าด้วยการปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจนอกระบบ

จากการพิจารณาข้างต้นจะพบว่าประเทศไทยยังไม่ได้ทำสัตยาบันกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศในประเด็นเสรีภาพการสมาคม และสิทธิการต่อรองร่วม ทั้งนี้ประเด็นเสรีภาพการสมาคม และสิทธิการต่อรองร่วมถือเป็นมาตรฐานแรงงานหลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเสรีภาพการสมาคม (อนุสัญญาฉบับที่ 87) เป็นประเด็นที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศให้ความสำคัญมาก โดยมีคณะกรรมการว่าด้วยเสรีภาพการสมาคม (CFA) ซึ่งรัฐบาลของประเทศสมาชิกองค์การแรงงานระหว่างประเทศที่มีการละเมิดสิทธิตามอนุสัญญา 87 สามารถถูกร้องเรียนได้แม้ว่าจะไม่ได้รับรองอนุสัญญาฉบับที่ 87 ก็ตาม ประเทศไทยเคยถูกร้องเรียนในประเด็นการละเมิดเสรีภาพการสมาคมในปี พ.ศ. 2558 และคณะกรรมการว่าด้วยเสรีภาพการสมาคมของ ILO (CFA) ได้มีข้อเสนอแนะในปี พ.ศ. 2559 เรียกร้องให้รัฐบาลไทยแก้ไขปัญหาการละเมิดเสรีภาพการสมาคมและสิทธิแรงงานใน

ประเทศไทยโดยด่วนด้วยการ 1.แก้ไขกฎหมายแรงงานให้สอดคล้อง กับเสรีภาพการรวมตัวจัดตั้ง สหภาพแรงงาน (FOA) และสิทธิการเจรจาต่อรอง (CB) 2. แก้ไขปัญหาการทำลายและล้มล้างสหภาพ แรงงานอย่างเร่งด่วน⁷

3.9 เป้าประสงค์ 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และ ส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573

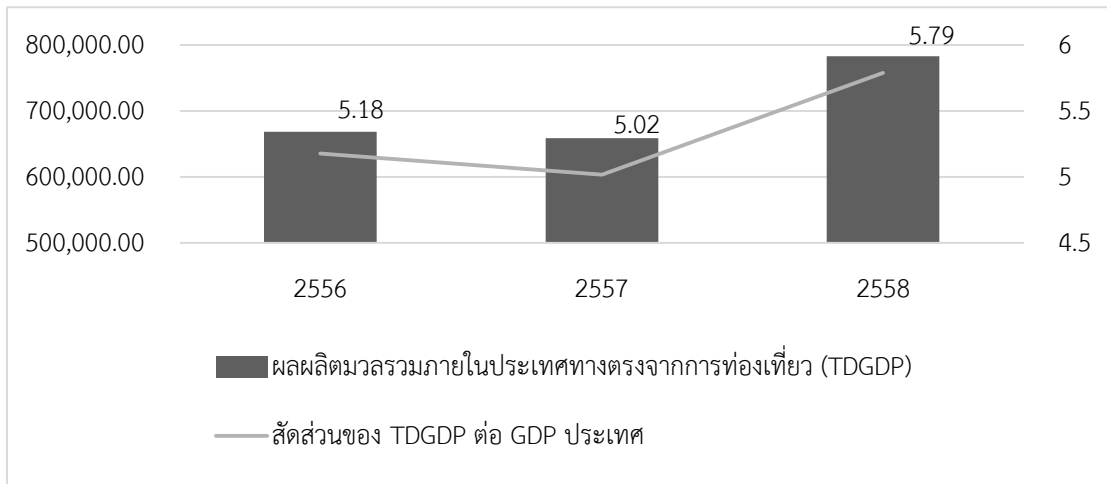
ตัวชี้วัด 8.9.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมทางตรงทางการท่องเที่ยว (Tourism Direct GDP : TDGDP) (คิดเป็นร้อยละของ GDP และในอัตราการเติบโตทั้งหมด)

รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยวของสำนักงานปลัดกระทรวงกีฬาและท่องเที่ยว พบว่า ในปี พ.ศ. 2558 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทางตรงของภาคการท่องเที่ยว (Tourism Direct GDP: TDGDP) มีมูลค่าเท่ากับ 783,414.68 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.79 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ (GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.82 จากปี พ.ศ. 2557 ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมทางอ้อม ของภาคการท่องเที่ยวของไทย (Tourism Indirect GDP: TIGDP) มีมูลค่าเท่ากับ 1,453,743.37 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.74 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.18 จากปี พ.ศ. 2557

การเพิ่มขึ้นของรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการท่องเที่ยวนี้ แสดงให้เห็นว่าในปี พ.ศ. 2558 ภาคการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยค่อนข้างมาก คิด เป็นสัดส่วนร้อยละ 16.57 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และมากกว่าปี พ.ศ. 2557 ที่มีสัดส่วน ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทางตรงที่เกิดจากภาคการท่องเที่ยวเท่ากับร้อยละ 5.02 และ สัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทางอ้อมที่เกิดจากภาคการท่องเที่ยวเท่ากับ ร้อยละ 9.29

⁷ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมเรื่องการร้องเรียน

http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:50002:0::NO::P50002_COMPLAINT_TEXT_ID:3302068

ภาพที่ 3.22 ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมภายในประเทศทางตรงของภาคการท่องเที่ยวและสัดส่วนต่อ GDP
ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงกีฬาและท่องเที่ยว (2559)

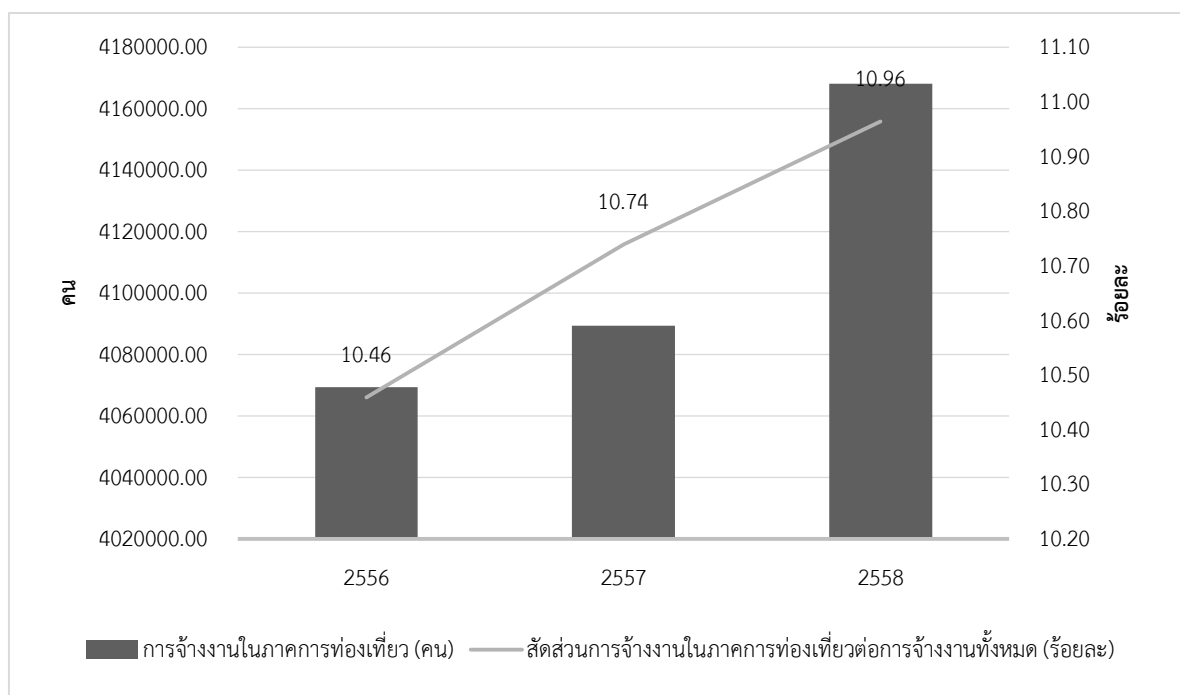
ตารางที่ 3.16 รายงานเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2556-2558

รายการ	หน่วย	มูลค่า			% การเปลี่ยนแปลง (Y-o-Y)	
		2556	2557	2558P	2557/56	2556
มูลค่าผลผลิตรวมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	ล้านบาท	2,404,764.0	2,492,686.00	2,687,411.00	+3.66	+7.81
ผลิตภัณฑัวมวลรวมในประเทศทางตรงจากภาคการท่องเที่ยว (Tourism direct gross domestic product: TDGDP)	ล้านบาท	668,131.25	659,322.75	783,414.68	1.32-	18.82+
สัดส่วนของ TDGDP ต่อ GDP ประเทศ	ร้อยละ	5.18	5.02	5.79		
ผลิตภัณฑัวมวลรวมในประเทศทางอ้อมจากภาคการท่องเที่ยว (Tourism indirect gross domestic product: TIGDP)	ล้านบาท	1,201,729.40	1,219,768.37	1,453,743.37	+1.50	+19.18
สัดส่วนของ TIGDP ต่อ GDP ประเทศ	ร้อยละ	9.31	9.29	10.74		
สัดส่วนของ TDGDP และ TIGDP ต่อ GDP ประเทศ	ร้อยละ	14.49	14.32	16.57		
การจ้างงานในภาคการท่องเที่ยว	คน	4,069,378	4,089,382	4,168,083	+0.49	+1.92

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงกีฬาและท่องเที่ยว (2559)

ตัวชี้วัด 8.9.2 จำนวนงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละของงาน และอัตราการเติบโตทั้งหมดของงาน แยกตามเพศ)

ด้านการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยว พบว่า ในปีพ.ศ. 2558 มีจำนวนการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวเท่ากับ 4,168,083 คน ขยายตัวร้อยละ 1.92 จากปี พ.ศ. 2557 ที่มีจำนวนการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวเท่ากับ 4,089,382 คน ขยายตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 0.49 และคิดเป็นร้อยละ 10.74 ของการจ้างงานรวมของประเทศที่มีจำนวนเท่ากับ 38,077,430 คน แสดงให้เห็นว่าภาคท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการจ้างงานของประเทศค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นภาคบริการที่ต้องใช้แรงงานค่อนข้างมาก

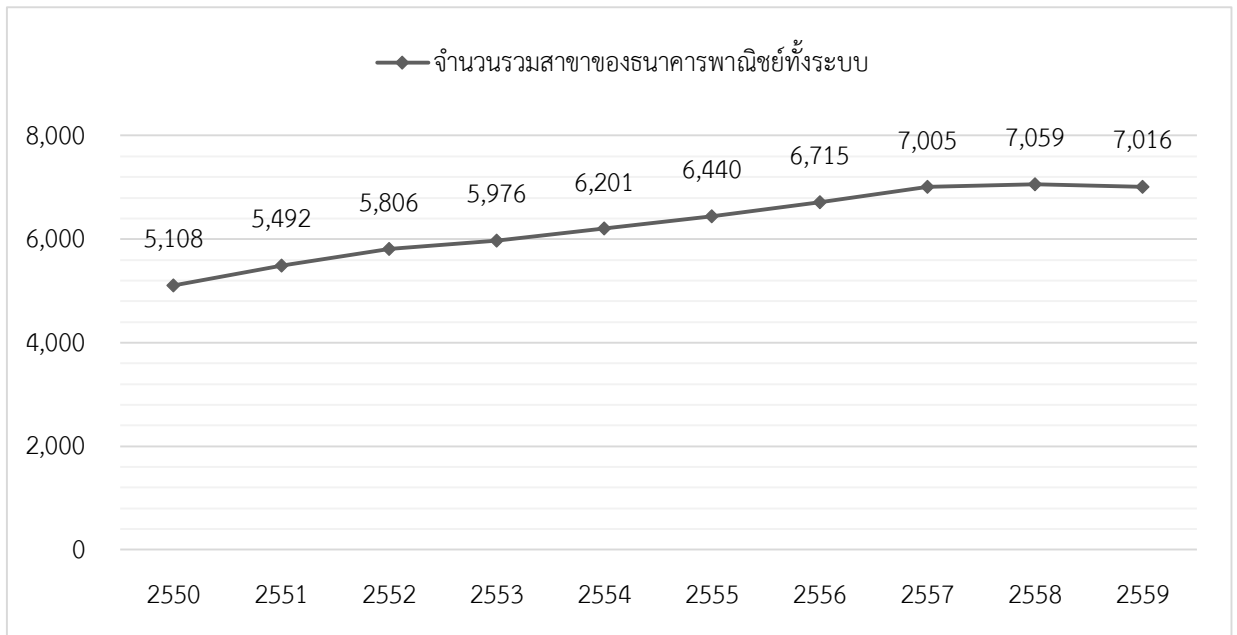

ภาพที่ 3.23 การจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวและสัดส่วนการจ้างงาน
ในภาคการท่องเที่ยวต่อการจ้างงานทั้งหมด ปี พ.ศ. 2556-2558
ที่มา:สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและท่องเที่ยว (2559)

3.10 เป้าประสงค์ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงการธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน

ตัวชี้วัด 8.10.1 จำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน

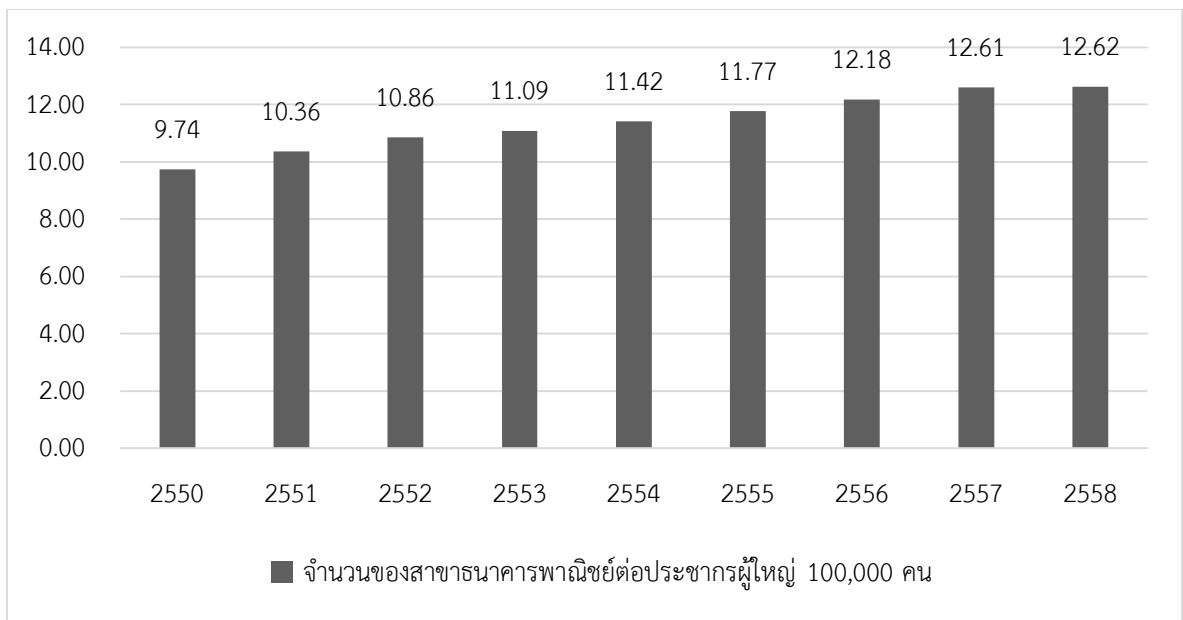
จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า ในปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยมีจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ รวมทั้งสิ้น 7,016 แห่งโดยเพิ่มขึ้นจาก 5,108 แห่งในปี พ.ศ. 2550

ภาพที่ 3.24 จำนวนรวมสาขาของธนากรพาณิชย์ทั้งระบบ

ที่มา : ธนากรแห่งประเทศไทย (2560)

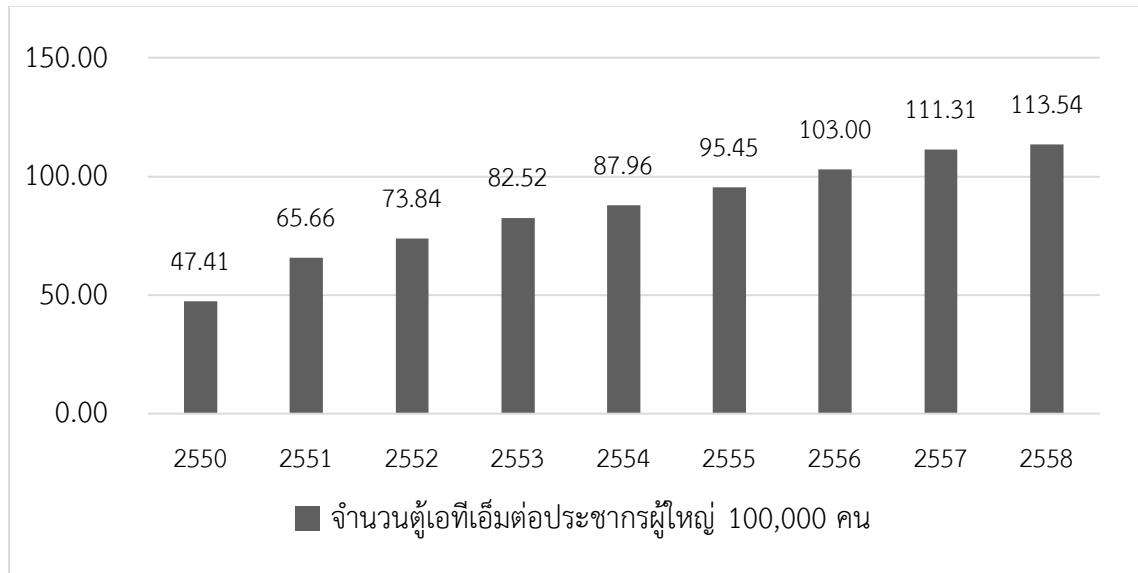
หากพิจารณาจำนวนของสาขานาการพาณิชย์ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2559 จำนวนของสาขานาการพาณิชย์ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเพิ่มขึ้นจาก 9.74 แห่งต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน ในปีพ.ศ. 2550 เป็น 12.62 แห่งต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน ในปีพ.ศ. 2559

ภาพที่ 3.25 จำนวนของสาขานาการพาณิชย์ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน

ที่มา: World development indicator (2559)

พิจารณาจำนวนตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2558 จำนวนของตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 47.41 ตู้ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2550 เป็น 113.54 ตู้ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2559

ภาพที่ 3.26 จำนวนตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน
ที่มา: World development indicator (2559)

ตัวชี้วัด 8.10.2 ร้อยละของผู้ใหญ่(อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่

จากการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าถึงทางการเงินนั้นพบว่า มีแหล่งข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ สหประชาชาติ (UN) และธนาคารแห่งประเทศไทย โดยข้อมูลของ สหประชาชาติ มีแค่ปี พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2557 ส่วนข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยมีถึงปี พ.ศ. 2556

จากข้อมูลของ สหประชาชาติ พบว่า ในปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยมีสัดส่วนของผู้ใหญ่ (อายุ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่าน โทรศัพท์เคลื่อนที่ เท่ากับร้อยละ 82.33 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 ที่มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 78.47

ตารางที่ 3.17 ร้อยละของผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่

ปี	ร้อยละ
2557	82.3
2554	78.5

ที่มา : สหประชาชาติ (2555)

ธนาคารแห่งประเทศไทยสำรวจการเข้าถึงบริการทางการเงินภาคครัวเรือน ปี พ.ศ. 2556 สอบถามหัวหน้าหรือตัวแทนครัวเรือนทั้งสิ้นจำนวน 10,613 ราย ถึงความต้องการและการใช้บริการทางการเงินในภาพรวมทั้ง 9 บริการทางการเงิน⁸ พบว่า ร้อยละ 87.99 มีการใช้บริการทางการเงิน ในขณะที่ร้อยละ 12.01 ไม่มีการใช้บริการ ซึ่งในสัดส่วนนี้พบว่าครัวเรือนร้อยละ 4.23 ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน (มีความต้องการแต่ไม่สามารถใช้บริการได้) ส่วนที่เหลือจำนวนร้อยละ 7.78 นั้น เป็นกลุ่มที่เลือกไม่ใช้บริการทางการเงิน (ไม่ต้องการใช้หรือไม่มีการใช้บริการทางการเงิน) ซึ่งมีสัดส่วนลดลงค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับผลสำรวจปี พ.ศ. 2553 (ร้อยละ 11.92) จึงแสดงให้เห็นว่าครัวเรือนมีความต้องการใช้บริการทางการเงินเพิ่มขึ้นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

ผลการสำรวจการเข้าถึงบริการทางการเงินโดยเฉพาะบริการทางการเงินพื้นฐาน 3 บริการ ซึ่งได้แก่ บริการเงินฝาก บริการสินเชื่อ และบริการโอนและชำระเงิน ซึ่งเป็นบริการทางการเงินที่ครัวเรือนนิยมใช้มากที่สุด (สัดส่วนการใช้บริการของครัวเรือนเท่ากับร้อยละ 80.7 39.5 และ 56.8 ตามลำดับ) พบว่า ในปี พ.ศ. 2556 ครัวเรือนมีการใช้บริการพื้นฐานร้อยละ 86.40 ของครัวเรือนทั้งสิ้น และไม่มีการใช้บริการร้อยละ 13.60 ซึ่งแบ่งได้เป็น ครัวเรือนที่เลือกไม่ใช้บริการทางการเงิน (ไม่ต้องการใช้หรือไม่มีการใช้บริการทางการเงิน) ร้อยละ 8.94 และครัวเรือนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน (มีความต้องการแต่ไม่สามารถใช้บริการได้) ร้อยละ 4.66 เมื่อเทียบกับผลสำรวจในปี พ.ศ. 2553 พบว่า ครัวเรือนมีสัดส่วนการใช้บริการพื้นฐานเพิ่มขึ้น

สรุป

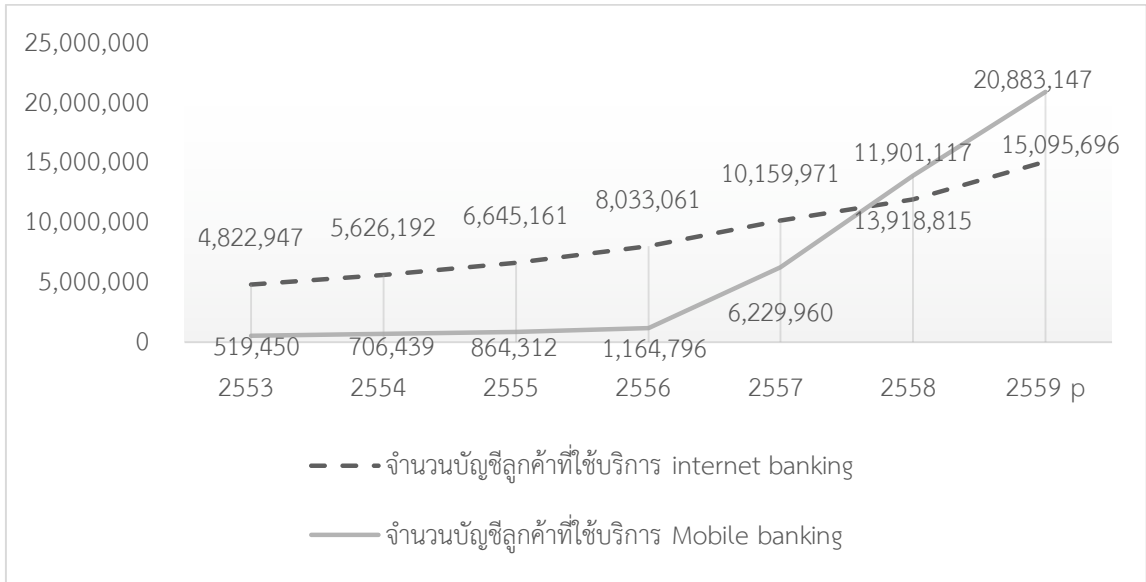
จากข้อมูลจำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน จำนวนตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน และร้อยละของผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสะท้อนถึงความสามารถในการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนในประเทศที่มีมากขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตามก็ยังมีคนบางกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้

นอกจากนี้เป้าประสงค์นี้พิจารณาการขยายการเข้าถึงบริการทางการเงิน ประกันภัยและการธนาคารทั้งหมด แต่ในตัวชี้วัดนั้นพิจารณาเฉพาะด้านการธนาคารซึ่งอาจไม่ครอบคลุมหรือตอบสนองเป้าประสงค์ได้อย่างเต็มที่จึงควรมีการพิจารณาตัวชี้วัด ด้านประกันภัย รวมถึงการใช้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ และระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2556-2559) โดยจากภาพที่ 3.27 แสดงจำนวนบัญชีลูกค้าที่ใช้บริการ internet banking⁹ และ mobile

⁸ นับครัวเรือนที่มีการใช้บริการอย่างน้อย 1 บริการจาก 9 บริการดังต่อไปนี้ (1) เงินฝาก/เงินออม (2) สินเชื่อต่าง ๆ (ไม่รวมบัตรเครดิต) (3) บัตรเครดิต (4) โอนเงินและชำระเงิน (5) ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (6) ประกันชีวิตแบบอื่น (7) ตราสารการลงทุนภาครัฐ (8) ตราสารการลงทุนภาคเอกชน (9) การเล่นแชร์

⁹ ธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ หรือ อิเล็กทรอนิกส์แบงกิง (Electronic Banking; Online banking; Internet banking) หมายถึง การประกอบธุรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เกี่ยวกับการให้บริการทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ผ่านอุปกรณ์หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ หรือ อินเทอร์เน็ต มีการให้บริการเช่น การฝากเงิน ถอนเงิน โอนเงิน หรือ สอบถามยอดเงิน เป็นต้น

banking¹⁰ ตั้งแต่พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2559 พบว่าจำนวนบัญชีลูกค้าที่ใช้บริการ mobile banking เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วงหลังปี พ.ศ. 2556 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอัตราการใช้งานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดด จากข้อมูลนี้สรุปได้ว่ามีผู้ให้ความสนใจในการใช้งานธุรกรรมทางการเงิน Internet Banking ทั้งในรูปแบบการใช้งานผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์หรือผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มการใช้งานจะเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 3.27 แสดงจำนวนบัญชีลูกค้าที่ใช้บริการ internet banking และ mobile banking ตั้งแต่พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2559

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (2560)

3.11 เป้าประสงค์ 8.a เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา, โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งผ่านกรอบการทำงานที่บูรณาการยกระดับการช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) ที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

ตัวชี้วัด 8.a.1 ความช่วยเหลือสำหรับข้อตกลงทางการค้า และการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือ

ประเทศไทยเริ่มให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่ประเทศอื่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 โดยการให้ความช่วยเหลือมีหลากหลายสาขา เช่น การส่งเสริมการเกษตรสาธารณสุข และการศึกษาที่ดีขึ้น ลดการค้ามนุษย์และยาเสพติด การสร้างถนน เขื่อน และโครงสร้างพื้นฐาน อื่น ๆ ซึ่งหน่วยงานหลักของรัฐบาลที่ดำเนินการด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา คือ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา

¹⁰ Mobile banking (M-banking) หมายถึง การทำ “ธุรกรรมของธนาคาร” ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งผู้ใช้บริการต้องลงทะเบียนกับธนาคารเพื่อใช้บริการทางการเงินได้หลายประเภท เช่น การโอนเงินระหว่างบัญชีธนาคาร การตรวจสอบยอดบัญชี การซื้อขายตราสาร/กองทุน และการตั้งระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติ รวมถึงการทำธุรกรรมชำระเงินและชำระใบแจ้งหนี้ด้วย ทั้งนี้ M-banking ถือเป็นส่วนหนึ่งของธนาคารทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic banking)

ระหว่างประเทศ (สพร.) สังกัดกระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ. หรือ NEDA) ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน (กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศ, 2556)

การให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของประเทศไทยจะดำเนินงานตามแนวทางของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (official Development Assistance - ODA) ซึ่งหมายถึงความช่วยเหลือที่ให้แก่ประเทศต่าง ๆ ที่ปรากฏในรายชื่อประเทศกำลังพัฒนาผู้รับความช่วยเหลือของ DAC (Development Assistance Committee) และองค์กรพหุภาคีที่ดำเนินงานด้านการพัฒนาให้แก่ประเทศผู้รับ โดยต้องเป็นความช่วยเหลือที่ให้โดยหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น หรือ โดยหน่วยงานบริหารของรัฐ และมีการดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสวัสดิการของประเทศกำลังพัฒนา

ODA ประกอบด้วยเงินกู้ผ่อนปรน (Concession loan) และเงินส่วนของการให้เปล่า (Grant) ซึ่งการให้เปล่านี้อาจรวมถึงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) และการให้เงินทุน ทั้งในลักษณะทวิภาคี ไตรภาคี และพหุภาคี โดยมีกลุ่มประเทศเป้าหมายหลัก คือ ประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ ลาว กัมพูชา พม่า และเวียดนาม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายด้านการต่างประเทศที่มุ่งให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านด้านการพัฒนา ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ผ่านกรอบความร่วมมือ South-South Cooperation และ North-South Cooperation เพื่อบรรลุถึง Millennium Development Goals (MDGs) และ Sustainable Development Goals (SDGs)

จากตารางที่ 3.18 แสดงจำนวนเงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ(ODA) ของประเทศไทยให้กับประเทศต่าง ๆ พบว่าในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้ให้เงินช่วยเหลือแก่ประเทศต่าง ๆ มีมูลค่า 2,665 ล้านบาท โดยให้เงินช่วยเหลือกับประเทศลาวมากที่สุด รองลงมาคือ พม่า และหากพิจารณาเป็นประเภทของเงินกู้ที่ให้นั้นส่วนใหญ่เป็นเงินส่วนของการให้เปล่า (Grant) ซึ่งรวมถึงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) จำนวน 1,429 ล้านบาท

ตารางที่ 3.18 แสดงเงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ(ODA) ของประเทศไทยที่ให้กับประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2558

	2553	2554	2555	2556	2557	2558
กัมพูชา	49,016,971.51	24,831,123.33	82,789,388.36	72,386,258.31	142,092,659.23	124,131,646.79
ลาว	694,492,228.04	523,297,848.75	429,411,535.70	1,065,850,237.18	1,798,837,148.49	1,407,019,051.64
พม่า	56,738,968.74	56,288,800.00	41,442,394.36	497,578,485.42	393,289,571.95	632,291,473.66
เวียดนาม	23,002,673.75	22,987,244.94	28,949,835.46	42,765,680.52	43,472,201.50	36,483,651.24
จีน	11,729,076.16	10,693,023.91	6,417,238.05	5,862,199.36	4,703,738.61	4,709,285.05
อื่น ๆ	652,591,580.42	720,388,559.89	560,550,655.51	763,883,684.46	441,685,571.93	460,843,229.82
รวม	1,487,571,498.62	1,358,486,600.82	1,149,561,047.44	2,448,326,545.25	2,824,080,891.71	2,665,478,338.20

ที่มา : กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศ (2556)

3.12 เป้าประสงค์ 8.b พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศภายในปี พ.ศ. 2563

ตัวชี้วัด 8.b.1 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลในโครงการคุ้มครองทางสังคม และการจ้างงาน คิดเป็นร้อยละของงบประมาณประเทศ และ GDP และอัตราข้อตกลงแรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลของประเทศไทยยังไม่พบตัวเลขที่แสดงถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลในโครงการคุ้มครองทางสังคม และการจ้างงาน แต่มีรายละเอียดเกี่ยวกับ โครงการคุ้มครองทางสังคม และการจ้างงานของประเทศไทย ซึ่งอยู่ในรูปของรายงานการประเมินการคุ้มครองทางสังคมจากการปรึกษาหารือระดับชาติ เพื่อก้าวสู่ฐานการคุ้มครองทางสังคมภายใต้บริบทของประเทศไทย จัดทำโดยองค์กรแรงงานระหว่างประเทศและคณะทำงานร่วมขององค์การสหประชาชาติในประเทศไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2556 การคุ้มครองทางสังคมของรัฐบาลเน้นที่ข้าราชการและบุคคลในครอบครัวข้าราชการ และแรงงานภาคเอกชนในระบบ ข้าราชการและบุคคลในครอบครัวมีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 7.1 ของจำนวนประชากรในปี พ.ศ. 2553 และได้รับประโยชน์จากการคุ้มครองอย่างครอบคลุมรอบด้านผ่านโครงการที่ได้รับงบประมาณจากเงินภาษีอากรพนักงาน/ลูกจ้างในระบบดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 15.6 ของจำนวนประชากร หรือคิดเป็นร้อยละ 27.0 ของประชากรวัยแรงงาน ในปี พ.ศ. 2553 และได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการเจ็บป่วย การลาคลอด ทูพพลภาพ การเสียชีวิต การว่างงาน และสิทธิประโยชน์ในวัยสูงอายุ (บำเหน็จ บำนาญ) ตลอดจนเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร หรือเงินสงเคราะห์บุตรผ่านกองทุนประกันสังคมและได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการเจ็บป่วย ทูพพลภาพ การตาย และสิทธิประโยชน์สำหรับผู้รอดชีวิตผ่านกองทุนเงินทดแทน

อย่างไรก็ตามประเทศไทยได้ทำการออกโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Coverage Scheme-UCS) นำมาใช้เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2544 เพื่อให้บริการดูแลสุขภาพถ้วนหน้าแก่

ประชาชนทั้งหมดของประเทศที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองจากโครงการบริการด้านสุขภาพ โครงการนี้ครอบคลุมรอบด้านและรวมถึงการดูแลทางการแพทย์ทั่วไป และบริการการฟื้นฟูสุขภาพการรักษาทางการแพทย์ที่มีต้นทุนสูง และการดูแลรักษาในกรณีฉุกเฉิน และมีการดำเนินการโครงการเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยไม่ต้องจ่ายเงินสมทบ (รู้จักกันในนามโครงการเบี้ยยังชีพถ้วนหน้า 500 บาท (18 เหรียญสหรัฐ) ขึ้นมาในปี พ.ศ. 2551 เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปีที่ไม่ได้รับเงินบำนาญอื่นใดจากราชการ ได้มีความมั่นคงด้านรายได้ในปี พ.ศ. 2554 รัฐบาลได้เห็นชอบอนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุรายเดือนภายใต้โครงการนี้นับจากปีงบประมาณ 2555 ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60 และ 69 ปีจะได้รับเงินช่วยเหลือเดือนละ 600 บาท และผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 70-79 ปีจะได้รับเงินจำนวน 700 บาท ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 80-89 ปีจะได้รับเงินจำนวน 800 บาท และผู้สูงอายุที่มีอายุ 90 ปีและมากกว่าจะได้รับเงินจำนวน 1,000 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 3.19 แสดงโครงการคุ้มครองทางสังคมและแรงงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

กลุ่มเป้าหมาย	ประเภทของสิทธิประโยชน์	สถาบัน	องค์กรรับผิดชอบ
เจ้าหน้าที่รัฐ	บำนาญหรือบำนาญ (เงินก้อน)	ระบบบำนาญบำนาญข้าราชการของรัฐบาล	กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
เจ้าหน้าที่รัฐ	บำนาญ (เงินก้อน)	กองทุนบำนาญบำนาญข้าราชการ (กบข.)	คณะกรรมการบริหารกองทุน บำนาญบำนาญข้าราชการ
เจ้าหน้าที่รัฐและบุคคลในผู้ ที่อุปการะ	การดูแลทางการแพทย์	ระบบสวัสดิการรักษายาบาลของข้าราชการแบบไม่ต้องจ่ายเงินสมทบ (CSMBS)	กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ที่มา: องค์กรแรงงานระหว่างประเทศและคณะทำงานร่วมขององค์การสหประชาชาติในประเทศไทย (2556)

ตารางที่ 3.20 แสดงโครงการคุ้มครองทางสังคมและแรงงานของพนักงานและลูกจ้างภาคเอกชน

กลุ่มเป้าหมาย	ประเภทของสิทธิประโยชน์	สถาบัน	องค์กรรับผิดชอบ
พนักงานและลูกจ้างภาคเอกชน	การบาดเจ็บจากการทำงานหรือการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน	กองทุนเงินทดแทน (สำนักงานประกันสังคม) โครงการบังคับ	สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน
พนักงานและลูกจ้างภาคเอกชน (มาตรา 33 ของพระราชบัญญัติประกันสังคม)	สิทธิประโยชน์กรณีการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยอันไม่ได้เกิดจากอาชีพ คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต ว่างาน	กองทุนประกันสังคม (สำนักงานประกันสังคม) โครงการบังคับ	สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

กลุ่มเป้าหมาย	ประเภทของสิทธิประโยชน์	สถาบัน	องค์กรรับผิดชอบ
	ชราภาพ เงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดู บุตร (เงินสงเคราะห์บุตร)		
เคยประกันตนภายใต้มาตรา 33และเต็มใจจะประกันตนต่อ (ตามมาตรา 39 ของพระราชบัญญัติประกันสังคม)	สิทธิประโยชน์กรณีการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยอันไม่ได้เกิดจากอาชีพ คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต ชราภาพ เงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูบุตร (เงิน สงเคราะห์บุตร)	กองทุนประกันสังคม (สำนักงานประกันสังคม) โครงการบังคับ	สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน
พนักงานและลูกจ้างขององค์กร ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และ บริษัท เอกชน	บำเหน็จ (เงินก้อน) เมื่อเกษียณ หรือสิ้นสุดการจ้าง	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โครงการสมัครใจ	คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
ครูโรงเรียนเอกชน			
ครูโรงเรียนเอกชน และครูใหญ่	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สิทธิประโยชน์สวัสดิการและความช่วยเหลือทางการเงิน	กองทุนสวัสดิการครู โรงเรียนเอกชน (Private-School Teachers' Welfare Fund: PSTWF)	กระทรวงศึกษาธิการ
แรงงานในภาคเศรษฐกิจนอกระบบ			
แรงงานในภาคเศรษฐกิจ นอกระบบ (มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกัน สังคม)	สิทธิประโยชน์ชุดที่ 1 – กรณีเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต สิทธิประโยชน์ชุดที่ 2 - กรณีเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต กรณีชราภาพ (บำเหน็จ/เงินก้อน) ¹	กองทุนประกันสังคม (สำนักงานประกันสังคม) โครงการบังคับ	สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน
แรงงานในภาคเศรษฐกิจ นอกระบบ (ผู้ที่ไม่ได้ประกัน ตน ทุกคน)	การดูแลด้านการแพทย์	หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UCS)	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
คนพิการในภาคเศรษฐกิจ นอกระบบ	เบี้ยความพิการ	เงินช่วยเหลือที่ไม่ต้องจ่ายเงิน สมทบโดยถ้วนหน้าสำหรับผู้ ทุพพลภาพ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต.)ภายใต้ความรับผิดชอบ ของกระทรวงมหาดไทย

กลุ่มเป้าหมาย	ประเภทของสิทธิประโยชน์	สถาบัน	องค์กรรับผิดชอบ
ผู้ได้รับเชื้อเอชไอวี/ เอดส์	เงินช่วยเหลือกรณีผู้ได้รับเชื้อ เอชไอ วี/เอดส์	เงินช่วยเหลือที่ไม่ต้อง จ่ายเงิน สมทบโดยถ้วน หน้าสำหรับผู้ ติดเชื้อเอช ไอวี/เอดส์	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต.)ภายใต้ความ รับผิดชอบ ของ กระทรวงมหาดไทย
ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับ บำเหน็จ บำนาญชรา ภาพ	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	เงินช่วยเหลือที่ไม่ต้อง จ่ายเงิน สมทบโดยถ้วน หน้าสำหรับผู้ สูงอายุ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต.)ภายใต้ความ รับผิดชอบ ของ กระทรวงมหาดไทย

ที่มา :องค์การแรงงานระหว่างประเทศและคณะทำงานร่วมขององค์การสหประชาชาติในประเทศไทย (2556)

หมายเหตุ 1 การรักษาพยาบาลของผู้ประกันตนมาตรา 40 จะใช้สิทธิประโยชน์จากระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
ต่างจากผู้ประกันตนมาตรา 33 และ 39 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม

บทที่ 4

การดำเนินของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 8 ในบริบทประเทศไทย

ในบทนี้จะนำเสนอการสำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ด้านการดำเนินงานในปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงกิจกรรม โครงการ แผนงาน กฎหมาย ฯลฯ ที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและองค์กรระหว่างประเทศได้ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย

จากการสำรวจแผนงาน นโยบาย โครงการต่างๆ ของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและองค์กรระหว่างประเทศได้ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย และมีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 8 นั้น พบว่าหน่วยงานของภาครัฐหลักที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายนี้ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กระทรวงแรงงาน (รง.) กระทรวงการคลัง (กค.) และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช)

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ช่วยขับเคลื่อนให้บางเป้าประสงค์บรรลุได้ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(พม.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงศึกษาธิการและการท่องเที่ยว (กก.) กระทรวงต่างประเทศ (กต.) และ ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (MTEC) โดยสามารถสรุปความเกี่ยวข้องได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงความเกี่ยวข้องของหน่วยงานของรัฐกับเป้าประสงค์ต่างๆ

Target	ธปท	สศช	สสช	พม.			สธ.	รง.	กค.	กค.	กต.	MTEC
				สป.พม	ดย.	พก.	สป.ส	สป.รง		สศค.		
8.1		8.1.1										
8.2		8.2.1	8.2.1					8.2.1				
8.3		8.3.1	8.3.1					8.3.1				
8.4		8.4.1										8.4.1
		8.4.2										8.4.2
8.5			8.5.1			8.5.1		8.5.1				
			8.5.2			8.5.2		8.5.2				
8.6			8.6.1		8.6.1			8.6.1				
8.7				8.7.1				8.7.1				
8.8			8.8.1	8.8.1			8.8.1	8.8.1				
								8.8.2				
8.9		8.9.1							8.9.1			
		8.9.2							8.9.2			
8.10	8.10.1									8.10.1		
	8.10.2									8.10.2		
8.a											8.a.1	
8.b				8.b.1								

หมายเหตุ:	สป.รง	คือ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
	ดย.	คือ กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	พก.	คือ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
	สป.พม.	คือ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
	สป.ส	คือ สำนักงานประกันสังคม
	สศค.	คือ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

นอกจากหน่วยงานของภาครัฐแล้วก็ยังมีองค์กรธุรกิจที่มีการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยจากผลสำรวจ SDGs Paving the Way Towards Market Leadership ของบริษัท PwC Consulting (ประเทศไทย) ทำการสำรวจความคิดเห็นของพลเมืองและภาคธุรกิจจำนวนกว่า 300 รายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 6 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย (50%) ไทย (25%) สิงคโปร์ (13%) ฟิลิปปินส์ (7%) อินโดนีเซีย (3%) และเวียดนาม (2%)

ผลสำรวจพบว่าพลเมืองและภาคธุรกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เริ่มต้นตัวกับการมีส่วนร่วมในการบรรลุเป้าหมาย SDGs โดยภาคธุรกิจในภูมิภาคอาเซียนถึงร้อยละ 97 มีแผนจะรับแนวคิดนี้มาปรับใช้ในองค์กรของตนในช่วงระยะ 5 ปีข้างหน้า ขณะที่ร้อยละ 87 ของประชากรในภูมิภาคอาเซียนก็เชื่อว่า ภาคธุรกิจจำเป็นต้องดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึง SDGs เป็นหลัก นอกจากนี้ร้อยละ 80 ของประชากรยังมีแนวโน้มที่จะบริโภคหรือจ่ายสินค้าและบริการจากบริษัทที่มีการดำเนินธุรกิจตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนดังกล่าวอีกด้วย

นอกจากนี้ ผลจากการศึกษายังพบว่า ภาคธุรกิจมองว่าเป้าหมาย SDGs ข้อที่ 8 ในเรื่องของเศรษฐกิจและการจ้างงาน เป็นเป้าหมายที่จะส่งผลกระทบต่อสำคัญซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินธุรกิจของตนมากที่สุด ในขณะที่ด้านพลเมืองส่วนใหญ่มองว่าเป้าหมายที่ 4 หรือ การสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม เป็นเรื่องสำคัญที่สุด

ตัวอย่างของแผนงานของภาคธุรกิจที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 8 เช่น โครงการพัฒนาผู้นำ โครงการเตรียมความพร้อมผู้สืบทอดการทำงาน V-ChEPC โครงการครุจิตอาสา โครงการทายาทน้อยธุรกิจ SME ของบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) และ Global compact Network Thailand ซึ่งมีคณะผู้ร่วมจัดตั้ง 15 องค์กร จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งด้านการวางยุทธศาสตร์และการปฏิบัติการที่สอดคล้องกับหลักสากล 10 ประการของ UN Global Compact ซึ่งครอบคลุม 4 เรื่องสำคัญ ได้แก่ สิทธิมนุษยชนมาตรฐานแรงงาน การปกป้องสิ่งแวดล้อม และการต่อต้านการทุจริต โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 8 คือ ส่งเสริม สนับสนุน และหาแนวทาง เพื่อต่อต้านการเลือกปฏิบัติในเรื่องการจ้างแรงงานและการประกอบอาชีพ ต่อต้านการใช้แรงงานเด็กอย่างจริงจัง และต่อต้านการใช้แรงงานเกณฑ์ และแรงงานที่ใช้การบังคับในทุกรูปแบบ

อย่างไรก็ตามเนื่องจากว่าเพิ่งเริ่มมีการตั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านไปเพียง 1 ปี ซึ่งอาจทำให้ผลการดำเนินงานยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร จึงได้ทำการสำรวจเฉพาะยุทธศาสตร์ แผนงานและแผนพัฒนา

ของหน่วยงานของรัฐที่สอดคล้องกับแต่ละเป้าประสงค์ โดยรายละเอียดแผนงานของภาครัฐที่ช่วยส่งเสริมให้เป้าหมายที่ 8 นั้นบรรลุได้จะพิจารณาแยกเป็นแต่ละเป้าประสงค์ดังนี้

4.1 เป้าประสงค์ 8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี

สำหรับแผนงานในการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์นั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ .ศ.2560-2564) และกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไว้ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีตัวชี้วัดคือต้องเร่งรัดให้เศรษฐกิจสามารถขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0 ต่อปี เพื่อให้ก้าวสู่การเป็นประเทศรายได้สูงได้ในปีพ.ศ. 2569 ณ สิ้นแผนพัฒนาฉบับที่ 13 ซึ่งยุทธศาสตร์นี้จะเน้นการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน และส่งเสริมให้เกิดการยกระดับอุตสาหกรรมไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง รวมถึงเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ

นอกจากนี้การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 จะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ 5 ปีที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี หรือ “เป้าหมายอนาคตประเทศไทยปีพ.ศ. 2579”

4.2 เป้าประสงค์ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลายการยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเป้าประสงค์นี้คือ กระทรวงแรงงาน และ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกระทรวงแรงงานได้จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ .ศ. 2560-2564)

ยุทธศาสตร์ดังกล่าวประกอบด้วย กรอบการดำเนินงานย่อยทั้งหมด 4 ช่วง (ช่วงละ 5 ปี) คือ

- ช่วงที่ 1 (พ.ศ.2561-2565) มีเป้าหมายที่จะสร้างกำลังคนของประเทศให้เป็น “Productive Manpower” คือ เป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพผ่านการสร้างระบบและรากฐานการดำเนินงานด้านแรงงานที่มีความยั่งยืนและเป็นมาตรฐานสากล และมุ่งเน้นที่จะขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ด้านแรงงานให้หมดสิ้นไป ไม่ว่าจะเป็นสิทธิความไม่เท่าเทียม สภาพการทำงาน และกรอบกฎหมายที่ล้าสมัย รวมถึงเตรียมความพร้อม

ให้แก่แรงงานทั้งด้านความรู้ ทักษะฝีมือ และทัศนคติ เพื่อให้แรงงานมีความพร้อมต่อความท้าทายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การจ้างงานแบบไร้พรมแดน สังคมพหุวัฒนธรรม การทำงานในยุคดิจิทัล และพร้อมที่จะรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะต่อไป

- ช่วงที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) มีเป้าหมายที่จะสร้างกำลังแรงงานที่มีนวัตกรรม หรือ “Innovative Workforce” เพื่อให้แรงงานมีผลิตภาพที่สูงขึ้นและเป็นพลเมืองของโลก (Global citizen) สอดคล้องกับรูปแบบของอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมที่เป็น New Engine of Growth เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างประเทศไทย 4.0 นอกจากนี้ การเตรียมความพร้อมด้านแรงงานเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุจะต้องเป็นรูปธรรมและครบวงจร ครอบคลุมทั้งเรื่องตำแหน่งงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน และสวัสดิการ
- ช่วงที่ 3 (พ.ศ. 2571-2575) กำลังแรงงานจะต้องเป็นกำลังแรงงานที่มีความคิดสร้างสรรค์หรือ “Creative Workforce” มีทักษะ R&D ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่การทำงาน และแรงงานไทยทุกคนจะต้องมีงานทำที่มีคุณค่าสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเรื่องงานที่มีคุณค่า (Decent work for all) ของสหประชาชาติ
- ช่วงที่ 4 (พ.ศ. 2576-2580) กำลังแรงงานของไทยจะต้องเรียกได้ว่าเป็น “Brainpower” เพื่อสร้างสังคมการทำงานแห่งปัญญา คือ ใช้ความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาในการทำงานที่มีมูลค่าสูง

4.3 เป้าประสงค์ 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการทางการเงิน

สำหรับแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าประสงค์ ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560-2564 ของกระทรวงแรงงาน นอกจากนี้สำนักงานประกันสังคมได้ขยายประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบโดยผลักดันร่าง พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ฉบับแก้ไข เพื่อรัฐร่วมจ่ายในมาตรา และแก้ไขพระราชกฤษฎีกา เพื่อพัฒนาสิทธิประโยชน์ของ 40 ใจ โดยเป็นระบบสมัครใจ ซึ่งผู้ประกันตนมาตรา 40 หมายถึง บุคคลทั่วไปที่มีอายุมาตรา 40 ให้เป็นที่สูงไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ และไม่เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 และมาตรา 39

4.4 เป้าประสงค์ 8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม

ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560 - 2564ซึ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนการพัฒนาประเทศอย่างมีดุลยภาพทั้งเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และกำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ได้แก่ การผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน

4.5 เป้าประสงค์ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย, รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ยุทธศาสตร์กระทรวง พ.ศ. 2564-2560และยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวง พ.ศ. 2564-2560ซึ่งเน้นการพัฒนาสังคมให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ให้ประชาชนมีหลักประกันและมั่นคงของชีวิต

กระทรวงแรงงานจัดทำแผนระยะสั้นในการแก้ปัญหาการว่างงาน ได้แก่ แผนพัฒนาฝีมือแรงงาน ประจำปีงบประมาณ 2560 และ แผนแม่บทด้านแรงงาน (พ.ศ. 2560-2564) สำหรับแผนระยะยาว ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

สำหรับการจ้างงานคนพิการนั้น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2560 - 2564) ขึ้นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์และบริการจากรัฐ การมีงานทำสำหรับคนพิการ การสร้างคนพิการที่มีศักยภาพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีที่เอื้อต่อคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ

4.6 เป้าประสงค์ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี พ.ศ. 2563

สำหรับแผนงานที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์นี้คือ แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกันเด็กและเยาวชน โดยมีเป้าประสงค์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เต็มศักยภาพและตามความสามารถเพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ มาตรการที่ใช้จะส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยเพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการ

ดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM Education) ในสถานศึกษา

4.7 เป้าประสงค์ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุดรูปแบบแรงงานทาส และการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้ง และการจำกัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 จัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ

ประเทศไทยได้มีปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 หมวด 4 เกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 โดยมีสาระสำคัญ คือ การเพิ่มอัตราโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก 3 กรณี โดยกรณีแรกได้แก่ การจ้างแรงงานเด็กเข้าทำงานทั่วไป งานเกษตรกรรม ซึ่งเป็นแรงงานเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี กรณีที่สอง ได้แก่ การจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปีทำงานในงานประมงทะเล และกรณีที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในงานอันตราย เช่น งานปิ้งโลหะ งานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ และทำงานในสถานที่ต้องห้าม เช่น ทำงานโรงฆ่าสัตว์ สถานที่เล่นพนัน สถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปสัตว์น้ำในเรือประมง

นอกจากนี้ยังมีแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) เป็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและพัฒนาเด็กที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ และเด็กพิเศษ โดยมีมาตรการที่เกี่ยวข้องได้แก่ มาตรการที่ 2 การปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ และมาตรการที่ 4 มาตรการระดมสรรพกำลังเพื่อช่วยเหลือเด็กที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ กลุ่มเด็กที่กระทบจากปัจจัยด้านครอบครัวเป็นหลัก ได้แก่ เด็กกำพร้า เด็กที่เป็นบุตรบุญธรรม เด็กถูกทอดทิ้ง ถูกปล่อยปละละเลย เด็กเร่ร่อน เด็กถูกทำร้ายทารุณ เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ และเด็กที่ถูกกระทบจากปัจจัยด้านรัฐเป็นหลัก ได้แก่ เด็กพลัดถิ่น เด็กที่เป็นลูกแรงงานต่างชาติ เด็กชาวเขา เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กไม่มีสัญชาติ และเด็กไม่มีหลักฐานการเกิด นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเด็กที่ถูกกระทบจากปัจจัยด้านครอบครัว สังคม และรัฐร่วมกัน ได้แก่ เด็กที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ามนุษย์ แรงงานเด็ก เด็กในกระบวนการค้ามนุษย์ เด็กในกระบวนการยุติธรรม เด็กในชุมชนแออัด เด็กยากจน เด็กถูกรุกรมกรก่อสร้าง เด็กกับสารเสพติด สุราหรือบุหรี่ และเด็กที่ใช้ความรุนแรง

4.8 เป้าประสงค์ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน, รวมถึงแรงงานข้ามชาติ, โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ที่อยู่ในการทำงานไม่มั่นคง

ประเทศไทยได้มีการประกาศพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 เนื่องจากในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์สารเคมี และสารเคมีอันตรายมาใช้ในกระบวนการผลิต การก่อสร้าง และการบริการ แต่ยังคงขาดการ

พัฒนาความรู้ความเข้าใจควบคู่กันไป ทำให้ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานในด้านความปลอดภัย ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายจากการทำงานจนอาจทำให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิต ประกอบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มีหลักการส่วนใหญ่เป็นการคุ้มครองแรงงานแบบทั่วไป ทำให้ไม่สามารถกำหนดกลไกและมาตรการบริหารงานความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการประกาศพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น โดยครอบคลุม 8 หมวด เช่น สภาพแวดล้อมในการทำงาน การควบคุมกำกัภัยแล พนักงานตรวจความปลอดภัย กองทุนความปลอดภัย บทลงโทษ เป็นต้น เพื่อให้สามารถควบคุมดูแลแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.9 เป้าประสงค์ 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573

กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 โดยมุ่งเป้าไปสู่การพัฒนามีความมั่นคง (Stability) ความมั่งคั่ง (Prosperity) และความยั่งยืน (Sustainability) พิจารณาการเติบโตของนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว และเพิ่มอัตราการท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว (Low season) ควบคู่ไปกับการดูแลสิ่งแวดล้อมการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับในแหล่งท่องเที่ยวที่เปราะบาง

4.10 เป้าประสงค์ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน

ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3(พ.ศ. 2559-2563) โดยมีแผนการส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ (Digitization & Efficiency) และส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน (Access) เพื่อให้ประชาชนรายย่อย กลุ่มธุรกิจขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ เข้าถึงบริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ทัวถึง และสอดคล้องกับความต้องการ เพื่อเอื้อต่อการเติบโตของเศรษฐกิจระยะยาว

นอกจากนี้กระทรวงการคลังได้จัดทำแผนพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน พ.ศ. 2560 – 2564 ขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างรายได้และพัฒนาศักยภาพการด้านการเงิน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาผู้ให้บริการทางการเงินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาศักยภาพด้านการเงิน และยุทธศาสตร์ที่ 3 คือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน (Financial Infrastructure) แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ให้เหมาะสมต่อการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างยั่งยืน

4.11 เป้าประสงค์ 8.a เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา, โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งผ่านกรอบการทำงานที่บูรณาการยกระดับการช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) ที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

ภารกิจให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ต่างประเทศ เป็นภารกิจสำคัญภารกิจหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของไทยในด้านต่าง ๆ ที่หลายประเทศให้การยอมรับ ประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือในหลากหลายรูปแบบและสาขา ในอนุภูมิภาคและภูมิภาคต่าง ๆ เช่น กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก กลุ่มประเทศในเอเชียใต้ กรอบความร่วมมือ เช่น ACMECS (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy) GMS (Greater Mekong Sub - region) ประเทศในกลุ่ม CIS และยุโรปตะวันออก ละตินอเมริกา และแคริบเบียน รวมถึงแอฟริกา โดยผู้ที่รับผิดชอบคือ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศ

ตัวอย่างของการช่วยเหลือ คือ ACMECS (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy) เป็นกรอบความร่วมมือที่ริเริ่มจากรัฐบาลไทยที่ต้องการผลักดันให้การพัฒนาเศรษฐกิจที่ก้าวตามกันของประเทศใน ACMECS คือ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ เวียดนามและไทย ที่ยังมีความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจกับประเทศไทยที่ต้องอาศัยการพัฒนา ทั้งในด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเสริมสร้างสมรรถนะและองค์ความรู้ในด้านต่างๆ อีกมาก สำหรับสาขาความร่วมมือประกอบด้วย Trade and Investment Facilitation, Agricultural and Industrial Cooperation, Transport Linkages, Tourism และ Human Resource Development ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านความรู้และวิชาการในที่จะทำให้การพัฒนาในแต่ละสาขาความร่วมมือดำเนินไปได้อย่างราบรื่น โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การจัดการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านวิชาการและอาชีพ และการส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างกันในปี พ.ศ. 2554

GMS (Greater Mekong Sub - region) เป็นกรอบความร่วมมือที่ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ริเริ่มขึ้นเพื่อต้องการผลักดันการพัฒนาในอนุภูมิภาคนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1882 เป็นต้นมา คือ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม และ จีนตอนใต้ (ยูนนาน) และ ไทยโดยกำหนดเป็นกรอบยุทธศาสตร์ไว้ 4 ด้าน คือ Infrastructure Linkage, Facilitate Across Border, Trade and Investment , HRD และ Environmental Protection and Sustainable Use of Share Resources ความร่วมมือของไทยต่อ GMS ในฐานะของความเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนากับ ADB ที่ผ่านมาประเทศไทยได้ช่วยในการประสานการดำเนินงานด้านการพัฒนามนุษย์ เพื่อการเสริมสร้างขีดสมรรถนะการดำเนินงานด้านการพัฒนามนุษย์ เพื่อการเสริมสร้างขีดสมรรถนะของบุคลากรในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาในสาขาอื่น ๆ ต่อไปในปี ค.ศ. 2010 และ ค.ศ. 2011 ไทยได้ให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบ GMS มูลค่า 22.15 และ 1.10 ล้านบาทตามลำดับ

4.12 เป้าประสงค์ 8.b พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงาน เยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2563

ประเทศไทยได้ทำการออกโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Coverage Scheme-UCS) นำมาใช้เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2544 เพื่อให้บริการดูแลสุขภาพถ้วนหน้าแก่ประชาชนที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองจากโครงการบริการด้านสุขภาพ โครงการนี้ครอบคลุมรอบด้านและรวมถึงการดูแลทางการแพทย์ทั่วไปและบริการการฟื้นฟูสุขภาพการรักษาทางการแพทย์ที่มีต้นทุนสูง และการดูแลรักษาในกรณีฉุกเฉิน และมีการดำเนินการโครงการเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยไม่ต้องจ่ายเงินสมทบ (โครงการเบี้ยยังชีพถ้วนหน้า 500 บาท (18 เหรียญสหรัฐ)) ในปี พ.ศ. 2551 เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปีที่ไม่ได้รับเงินบำนาญอื่นใดจากราชการ ได้มีความมั่นคงด้านรายได้

ในปี พ.ศ. 2554 รัฐบาลได้เห็นชอบอนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุรายเดือนภายใต้โครงการนี้ นับจากปีงบประมาณ 2555 ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60 - 69 ปีจะได้รับเงินช่วยเหลือเดือนละ 600 บาท และผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 70 - 79 ปีจะได้รับเงินจำนวน 700 บาท ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 80 - 89 ปีจะได้รับเงินจำนวน 800 บาท และผู้สูงอายุที่มีอายุ 90 ปีหรือมากกว่าจะได้รับเงินจำนวน 1,000 บาทต่อเดือน

บทที่ 5

ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 8

ในบทนี้จะนำเสนอถึงการประเมินความพร้อมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 8 ซึ่งความพร้อมนั้นจะทำการประเมิน

- ด้านข้อมูลสถิติ พิจารณาว่าตัวชี้วัดที่ UN กำหนดมีข้อมูลสถิติเก็บบันทึกไว้โดย สสช. หรือไม่
- ด้านกฎหมาย เป็นการพิจารณาว่ามีกฎหมายที่เอื้อหรือขัดกับการบรรลุเป้าประสงค์หรือไม่ และโครงสร้างบริหารงานของภาครัฐ และอำนาจเอื้อหรือขัดต่อการบรรลุเป้าประสงค์นี้หรือไม่
- ด้านทรัพยากร เป็นการพิจารณาความพร้อมในเชิงทรัพยากร ธรรมชาติ และโครงสร้างพื้นฐาน หน่วยงานภาครัฐมีโครงการ นโยบาย หรือ แผนเพื่อบรรลุเป้าหมายเหล่านี้แล้วหรือไม่

5.1 เป้าประสงค์ 8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี

- **ความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ**

ตัวชี้วัดในเป้าประสงค์นี้คือ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร ซึ่งมีหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- **ความพร้อมด้านทรัพยากร**

ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่อให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืนนั้น ประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

5.2 เป้าประสงค์ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น

- **ความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ**

ตัวชี้วัดในเป้าประสงค์นี้คือ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทำหน้าที่จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลประชากรผู้มีงานทำ

- **ความพร้อมด้านทรัพยากร**

กระทรวงแรงงานได้มีการจัดทำ ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) โดยมุ่งสร้างสังคมการทำงานแห่งปัญญา คือ ใช้ความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาในการทำงานที่มูลค่าสูง โดยตัวอย่างแผนงานที่จะช่วยสนับสนุนให้แรงงานมีผลิตภาพ เช่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จะจัดฝึกอบรมพัฒนากำลังแรงงานของสถานประกอบกิจการ SME และเพิ่มเติมทักษะที่หลากหลาย (Multi Skills) และ STEM¹¹ Workforce จำนวน 10,000 คน ซึ่งจะทำให้สามารถเพิ่มผลิตภาพแรงงาน และลดการสูญเสียในวงจรการผลิตหรือบริการ เพิ่มขีดความสามารถของกำลังแรงงาน

5.3 เป้าประสงค์ 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการทางการเงิน

- **ความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ**

ตัวชี้วัดในเป้าประสงค์นี้คือ สัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบในการจ้างงานนอกภาคการเกษตร แยกตามเพศ โดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ ทำหน้าที่จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลแรงงานนอกระบบ

- **ความพร้อมด้านกฎหมาย**

เนื่องจาก เป้าประสงค์นี้พิจารณา แรงงานนอกระบบ ซึ่งแรงงานนอกระบบ คือ ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครองหรือไม่มีหลักประกันจากการทำงาน และในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายรับรองสิทธิให้กับแรงงานนอกระบบ ประกอบกับแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีสภาพการจ้างงานที่ไม่แน่นอน สภาพแวดล้อมการทำงานไม่เอื้ออำนวยต่อการติดต่อกับหน่วยราชการหรือ นายจ้าง และไม่มีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน ทำให้ขาดอำนาจต่อรองในการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมายแรงงาน

อย่างไรก็ตาม ได้มีการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 รัฐต้องดูแลประชาชนวัยทำงานให้มีประกันสังคมรองรับและจัดระบบประกันสังคมโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และรัฐต้องส่งเสริมให้มีงานทำ คุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี ซึ่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้มีการจัดทำ “แนวทางปฏิบัติด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานสำหรับแรงงานนอกระบบ” เพื่อ

¹¹ คำว่า STEM “สะเต็ม” เป็นคำย่อจากภาษาอังกฤษของศาสตร์ 4 สาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) หมายถึงองค์ความรู้ วิชาการของศาสตร์ทั้งสี่ที่มีความเชื่อมโยงกันในโลกของความเป็นจริงที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกันในการดำเนินชีวิตและการทำงาน

คุ้มครองแรงงานนอกระบบให้มีสภาพการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของแรงงานนอกระบบมิให้ได้รับอันตรายต่อชีวิตร่างกาย จิตใจ และสุขภาพอนามัย นอกจากนี้ นอกจากนี้สำนักงานประกันสังคมได้ขยายประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบโดยผลักดันร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ฉบับแก้ไขเพื่อรัฐร่วมจ่ายในมาตรา 40 และแก้ไขพระราชกฤษฎีกา เพื่อพัฒนาสิทธิประโยชน์ของมาตรา 40 ให้เป็นที่จูงใจ โดยเป็นระบบสมัครใจ ซึ่งผู้ประกันตนมาตรา 40 หมายถึง บุคคลทั่วไปที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ และไม่เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33, มาตรา 39

■ ความพร้อมด้านทรัพยากร

กระทรวงแรงงานมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560-2564 ขึ้น สนับสนุนเทคนิควิชาการด้านการคุ้มครองแรงงานแก่แรงงานนอกระบบ รวมถึงให้ความคุ้มครองแก่แรงงานนอกระบบตาม พรบ.ประกันสังคม มาตรา 40

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับแรงงานนอกระบบไว้ใน “ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2556-2566” เกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญต่อความมั่นคงของมนุษย์สำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบโดยมุ่งเน้นที่กลุ่มผู้รับงานไปทำที่บ้าน ซึ่งจากผลสำรวจแรงงานนอกระบบในปี พ.ศ. 2550 พบว่ามีจำนวนราว 4.4 แสนคน ในจำนวนนี้เป็นแรงงานเพศหญิงถึงราวสามในสี่ (ร้อยละ 76.7) และกลุ่มแรงงานสตรีนี้เองที่อาจกล่าวได้ว่าเป็น “กลุ่มอ่อนไหว” ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็น “แรงงานชายขอบของสังคมไทย” เนื่องจากมักจะได้รับรายได้ที่ต่ำกว่า (รายได้ของแรงงานหญิงน้อยกว่าแรงงานชายถึงกว่าสองเท่าและน้อยกว่าแรงงานนอกระบบกลุ่มอื่น ๆ ถึงกว่าสองเท่า) มีระดับการศึกษาที่ไม่สูงมากนัก (ร้อยละ 80 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า) มีอำนาจต่อรองกับผู้จ้างที่ค่อนข้างน้อยเนื่องจากขาดการรวมกลุ่มระหว่างกัน อีกทั้งยังต้องรับภาระความรับผิดชอบในระดับที่สูง เนื่องจากต้องทำหน้าที่ในหลายบทบาททั้งการดูแลบ้าน ครอบครัวยุติธรรม รวมทั้งแสวงหารายได้จากแหล่งอื่น ๆ ดังนั้นจึงเป็นที่มาของ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. 2553 รวมทั้งมีการตั้งกองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน

5.4 เป้าประสงค์ 8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573

เนื่องจาก ตัวชี้วัดในเป้าประสงค์นี้ คือ ร่องรอยการใช้วัตถุดิบ และการบริโภควัตถุดิบในประเทศ ซึ่งยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดอย่างเป็นทางการ ทำให้ยังไม่มีความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ แต่มีความพร้อมด้านทรัพยากร เนื่องจาก มีแผนงานที่เกี่ยวข้อง คือแผนงานของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมจัด ที่มีการจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560 – 2564 ซึ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพทั้งเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และกำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ได้แก่ การผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน และ ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ที่จะเป็นผู้จัดทำตัวชี้วัดดังกล่าวร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

5.5 เป้าประสงค์ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย, รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573

■ ความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ

ตัวชี้วัดในเป้าประสงค์นี้คือ รายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำชายและหญิงแบ่งเป็นอาชีพ (ค่าจ้าง/ความต่างของค่าจ้างตามเพศ) และ อัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และความพิการ โดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ ทำหน้าที่จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลรายได้ต่อเดือน และอัตราการว่างงาน สำหรับข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยจัดเก็บข้อมูลโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

■ ความพร้อมด้านกฎหมาย

พรบ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ได้กำหนดเรื่อง แรงงานหญิง ไว้ในหมวด 3 ระบุถึงงานที่ห้ามให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงทำงาน เวลาทำงานของแรงงานหญิง รวมถึงการคุ้มครองแรงงานหญิงมีครรภ์

นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำในแต่ละจังหวัด และระบุในประกาศของคณะกรรมการค่าจ้างเรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 8) ข้อ 7 ว่าห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างเป็นเงินแก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

■ ความพร้อมด้านทรัพยากร

หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องคือ กระทรวงแรงงาน และ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงแรงงานจัดทำแผนระยะสั้นในการแก้ปัญหาการว่างงาน ได้แก่ แผนพัฒนาฝีมือแรงงาน ประจำปีงบประมาณ 2560 และ แผนแม่บทด้านแรงงาน (พ.ศ. 2560-2564) สำหรับแผนระยะยาว ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

นอกจากนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 20 ปี ยุทธศาสตร์กระทรวง พ.ศ. 2560-2564 และ

ยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวง พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งเน้นการพัฒนาสังคมให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ให้ประชาชนมีหลักประกันและมั่นคงของชีวิต

สำหรับการจ้างงานคนพิการนั้น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2560-2564) ขึ้นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์และบริการจากรัฐ การมีงานทำสำหรับคนพิการ การสร้างคนพิการที่มีศักยภาพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีที่เอื้อต่อคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ

5.6 เป้าประสงค์ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี พ.ศ. 2563

■ ความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ

ตัวชี้วัดสำหรับเป้าประสงค์นี้คือ สัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม โดยหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลคือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

■ ความพร้อมด้านกฎหมาย

ในการสนับสนุนให้เยาวชนได้มีโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันนั้น ประเทศไทยได้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้รัฐต้องจัดให้บุคคลได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนั้น โดย “การศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี” หมายความว่าการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) (ถ้ามี) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 3) หรือเทียบเท่า และให้หมายความรวมถึงการศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์ด้วย “การศึกษาพิเศษ” หมายความว่า การจัดการศึกษาให้แก่บุคคลซึ่งมีความผิดปกติอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้เป็นรูปแบบโดยเฉพาะ และอาศัยเทคนิคต่าง ๆ ในการสอนตามลักษณะความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล “การศึกษาสงเคราะห์” หมายความว่า การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ตกอยู่ในภาวะยากลำบากหรืออยู่ในสถานภาพที่ด้อยกว่าเด็กทั่วไป หรือที่มีลักษณะเป็นการกุศล เพื่อให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัย

■ ความพร้อมด้านทรัพยากร

กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) จัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน โดยกำหนด ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกันเด็กและเยาวชน โดยมีเป้าประสงค์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เต็มศักยภาพ และตามความสามารถเพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ มาตรการที่ใช้จะส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยเพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษ

ที่ 21 และการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ (STEM Education) ในสถานศึกษา

5.7 เป้าประสงค์ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุด รูปแบบแรงงานทาส และการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้ง และการจำกัดการใช้ แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ

■ **ความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ**

ตัวชี้วัดสำหรับเป้าประสงค์นี้ คือ ร้อยละและจำนวนของเด็กอายุ 5-17 ปี ที่เป็นแรงงานเด็ก จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (แยกตามรูปแบบที่แย่มากที่สุดของแรงงานเด็ก) หน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูล คือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยข้อมูลของแรงงานเด็กนั้นเพิ่งเริ่มมีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นแรงงานเด็กตาม บริบทของประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2558

■ **ความพร้อมด้านกฎหมาย**

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานเด็ก คือ พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2560 ซึ่งระบุโทษของการ ใช้แรงงานเด็ก และประเภทของงานที่ไม่สามารถให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ทำได้ เพื่อเป็นการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน นอกจากนี้ประเทศไทยได้ลงนามอนุสัญญาฉบับที่ 182 ว่าด้วยการ ห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก

● **ความพร้อมด้านทรัพยากร**

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้จัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 นอกจากนี้ได้มีการร่วมมือกับ ILO ในการศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแรงงานเด็กของประเทศไทย มีการตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก แรงงานบังคับในกิจการสินค้ากึ่ง ประมง อุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงและเกษตรกรรม

5.8 เป้าประสงค์ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและ มั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน, รวมถึงแรงงานข้ามชาติ, โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง

■ **ความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ**

ตัวชี้วัด ของเป้าประสงค์นี้คือ อัตราความถี่ของการบาดเจ็บร้ายแรง และไม่ร้ายแรงจากการ ทำงานทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง และเวลาที่สูญเสียจากการบาดเจ็บ จำแนกตามเพศและสถานภาพ สมรส

ข้อมูลการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน จะประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่ 1. ข้อมูลการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ และ 2. ข้อมูลโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม

- **ความพร้อมด้านกฎหมาย**

กฎหมายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน คือ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

- **ความพร้อมด้านทรัพยากร**

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัยและอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน(องค์การมหาชน) เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาการ ประสานงานหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้มีทักษะความชำนาญในด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

5.9 เป้าประสงค์ 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573

- **ความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ**

หน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูล คือ กระทรวงกีฬาและท่องเที่ยว

- **ความพร้อมด้านทรัพยากร**

กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560 และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 โดยมุ่งเป้าไปสู่การพัฒนามีความมั่นคง (Stability) ความมั่งคั่ง (Prosperity) และความยั่งยืน (Sustainability) พิจารณาการเติบโตของนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว และเพิ่มอัตราการท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูฤดูกาล (Low season) ควบคู่ไปกับการดูแลสิ่งแวดล้อมการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับในแหล่งท่องเที่ยวที่เปราะบาง

5.10 เป้าประสงค์ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน

- **ความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ**

หน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูล คือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย

- **ความพร้อมด้านกฎหมาย**

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง (2554) ชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดหรือกฎระเบียบของระบบสถาบันการเงินที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน เช่น การกำหนดเพดาน หรืออัตราดอกเบี้ยตามกฎหมาย ทำให้สถาบันการเงินเชิงพาณิชย์ไม่สามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สูงเพียงพอที่จะระดมเงินทุนไปปล่อยกู้ให้กับผู้ขอสินเชื่อในพื้นที่ชนบทได้หรือต้นทุนการจดทะเบียนเป็นสถาบันการเงินในพื้นที่ชนบทสูงจนทำให้สถาบันการเงินเชิงพาณิชย์ไม่สามารถจัดตั้งสาขาได้

■ **ความพร้อมด้านทรัพยากร**

ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 3 (พ.ศ. 2559-2563) ขึ้นโดยเน้นการมีประสิทธิภาพของสถาบันการเงิน ความสามารถในการแข่งขัน การมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค การเชื่อมโยงการค้าการลงทุนระหว่างภูมิภาคและการสร้างความมั่นคง เข้มแข็งและมีเสถียรภาพของสถาบันการเงิน นอกจากนี้กระทรวงการคลังได้จัดทำแผนพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน พ.ศ. 2560 – 2564 ขึ้นซึ่งประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างรายได้และพัฒนาศักยภาพด้านการเงินของประชาชนระดับ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาผู้ให้บริการทางการเงินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน (Financial Infrastructure) ให้เหมาะสมต่อการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างยั่งยืน

บทที่ 6

การจัดลำดับความสำคัญ

ในเป้าหมายที่ 8 มีเป้าประสงค์ที่พิจารณาจำนวน 12 เป้าประสงค์ 17 ตัวชี้วัด ดังนั้นในการดำเนินนโยบาย หรือกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการจัดลำดับความสำคัญของแต่ละเป้าประสงค์รวมถึงตัวชี้วัด เพื่อให้การดำเนินนโยบายต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาได้ ดังนั้นในบทนี้ จะนำเสนอถึงการจัดลำดับความสำคัญของแต่ละตัวชี้วัด เพื่อเป็นการพิจารณาเป้าประสงค์และตัวชี้วัดที่ควรเร่งดำเนินการก่อนหรือหลัง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.1 กระบวนการพิจารณาการจัดลำดับความสำคัญ

ในการพิจารณาการจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดแต่ละตัวนั้น คณะวิจัยได้ใช้เครื่องมือได้แก่แบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ต่าง ๆ ร่วมกันพิจารณาให้ความเห็น จากนั้นคณะวิจัยจะได้พิจารณาลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดใน 2 มิติ ได้แก่

1. มิติด้านความเร่งด่วน (Urgency) ของเป้าประสงค์ – หมายถึง เป้าประสงค์ใดที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อแก้ปัญหา ก่อนเพื่อป้องกันมิให้มีผลเสียเกิดขึ้นมาก หากปล่อยไว้เนิ่นช้าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมมาก

2. มิติด้านผลกระทบ (Impact) ของเป้าประสงค์ – หมายถึง เป้าประสงค์ใดที่หากบรรลุแล้วจะเป็นพื้นฐานให้การบรรลุเป้าประสงค์อื่น ๆ ภายในเป้าหมายที่พิจารณาหรือเป้าหมายอื่น ๆ เป็นไปได้ง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือมีผลก่อให้เกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ไปยังเป้าประสงค์/เป้าหมายอื่น ๆ

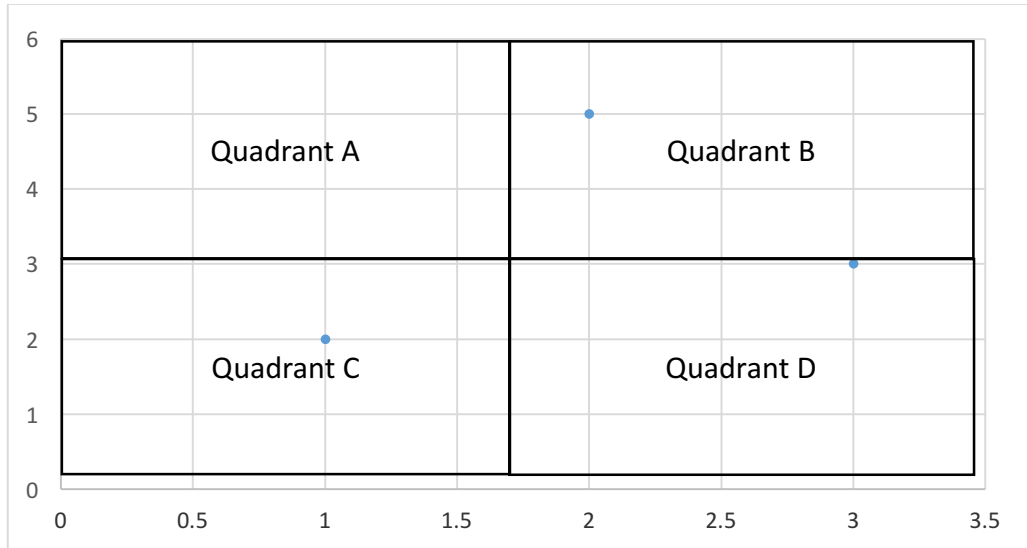
ซึ่งในการพิจารณาถึงมิติทั้ง 2 ด้านนั้น สามารถทำได้โดยการพิจารณาในรูปกราฟสองแกนสองมิติ ซึ่งทำให้สามารถอธิบายความหมายของตัวชี้วัดได้เป็น 4 ลักษณะ ได้แก่

(1) Quadrant A เป็น Quadrant ที่มีลักษณะของผลกระทบในระดับต่ำ แต่มีค่าความเร่งด่วนอยู่ในระดับสูง เป็นตัวชี้วัดที่ต้องให้ความสนใจ กล่าวคือ หากไม่เร่งทำ จ

(2) Quadrant B เป็น Quadrant ที่มีลักษณะของผลกระทบในระดับสูง และมีความเร่งด่วนมาก ถือได้ว่าเป็นตัวชี้วัดกลุ่มที่ต้องพิจารณาดำเนินการเป็นกลุ่มแรก เนื่องจากหากดำเนินการล่าช้า อาจทำให้เกิดผลเสียในวงกว้าง

(3) Quadrant C เป็น Quadrant ที่มีลักษณะของผลกระทบในระดับต่ำ และมีความเร่งด่วนอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน ตัวชี้วัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่อาจยังไม่จำเป็นต้องดำเนินการก่อนสามารถรอได้ เนื่องจากยังมีผลกระทบที่ไม่มาก และไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายหากดำเนินการล่าช้า

(4) Quadrant D เป็น Quadrant ที่มีลักษณะของผลกระทบในระดับสูง แต่ยังไม่
 เร่งด่วน ถือเป็นตัวชี้วัดที่อาจถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ไม่จำเป็นต้องทำทันที แต่ยังมีความสำคัญ เนื่องจากเป็น
 ตัวชี้วัดที่มีผลกระทบค่อนข้างสูง ที่สามารถก่อเป็นปฏิริยาลูกโซ่ต่อตัวชี้วัดอื่น ๆ ได้

ภาพที่ 6.1 การพิจารณาลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์

6.2 การจัดลำดับความสำคัญ

ในการพิจารณาลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์และตัวชี้วัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาได้แก่ ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือมีความสนใจในการพัฒนาเป้าประสงค์และตัวชี้วัดในเป้าหมายการพัฒนาที่ 8 โดยลักษณะของกลุ่มตัวอย่างสามารถจำแนกได้ตามตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
องค์กร	
1. ภาครัฐ	33.33
2. ภาคเอกชน	33.33
3. ภาคการศึกษา	33.33
บทบาทของท่านกับเป้าหมายการพัฒนาที่ 8	
1. หน่วยงานรับผิดชอบในเป้าหมายโดยตรง	33.33
2. มีความสนใจในเป้าหมายการพัฒนาที่ 8	50
3. อื่น ๆ	16.67

จากตารางที่ 6.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนที่เท่ากัน ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษา โดยคิดเป็นร้อยละที่เท่ากันที่ร้อยละ 33.33 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มกลุ่มตัวอย่างจากภาครัฐจำนวน 2 ราย ได้แก่ ผู้แทนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ และผู้แทนจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำหรับภาคเอกชนจำนวน 2 ราย ได้แก่ ผู้แทนจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และผู้แทนที่ทำอาชีพธุรกิจส่วนตัว ส่วนใจภาคการศึกษา ได้แก่ตัวแทนจากคณะเศรษฐศาสตร์ และผู้แทนจากศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับบทบาทขององค์กรของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 50 ไม่ได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบเป้าหมายโดยตรง แต่เป็นหน่วยงานที่มีความสนใจในเป้าหมายการพัฒนาที่ 8 และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงคิดเป็นร้อยละ 33.33 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน สำนักงานประกันสังคม เป็นต้น ส่วนบทบาทอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 16.67 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เช่น สำนักสถิติแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ไม่ได้มีหน้าที่รับผิดชอบเป้าหมายการพัฒนาที่ 8 โดยตรง แต่มีความเกี่ยวข้องคือ การดำรงตำแหน่งเลขานุการความร่วมมือในคณะกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้คณะกรรมการการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) และเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลบางส่วนเพื่อช่วยสนับสนุนการประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

สำหรับการประเมินความสำคัญของเป้าประสงค์และตัวชี้วัด ซึ่งพิจารณาใน 2 มิติดังนี้ สามารถพิจารณาได้ดังตารางที่ 6.2

ตารางที่ 6.2

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย (SD)	
		ความเร่งด่วน	ผลกระทบ
8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับสถานการณ์ของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี	8.1.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร (Annual growth rate of real GDP per capita)	3.33 (0.82)	4.17 (0.98)
8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น	8.2.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ	3.83 (0.75)	4.33 (0.82)

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย (SD)	
		ความเร่งด่วน	ผลกระทบ
8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการทางการเงิน	8.3.1 สัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบในการจ้างงานนอภาค การเกษตร แยกตามเพศ	3.20 (0.44)	3.60 (0.55)
8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573	8.4.1 ร่องรอยการใช้วัตถุดิบ, ร่องรอยการใช้วัตถุดิบต่อหัว ประชากรและร่องรอยการใช้วัตถุดิบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Material footprint (MF) and MF per capita, per GDP)	3.67 (0.82)	3.83 (0.98)
	8.4.2 การบริโภควัตถุดิบในประเทศ และการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวประชากร และการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Domestic material consumption (DMC) and DMC per capita, per GDP)	3.83 (0.75)	3.83 (0.98)
8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่มีผลผลิตภาพ และมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย, รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573	8.5.1 รายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำชายและหญิงแบ่งเป็นอาชีพ ความต่างของค่าจ้างตามเพศ	3.00 (0.89)	3.17 (0.75)
	8.5.2 อัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และความพิการ	2.80 (0.83)	3.00 (0.70)
8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี พ.ศ. 2563	8.6.1 ร้อยละของเยาวชน (15-24ปี) ไม่ได้อยู่ในการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม (NEET: คนวัยหนุ่มสาวที่อยู่เฉย ไม่กระตือรือร้นที่จะรับการศึกษาหรือทำงาน)	3.40 (0.55)	3.80 (0.84)
8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุตรูปแบบแรงงานทาส และ	8.7.1 ร้อยละและจำนวนของเด็กอายุ 5-17 ปี ที่เป็นแรงงานเด็ก จำแนก	3.20 (0.84)	3.40 (1.50)

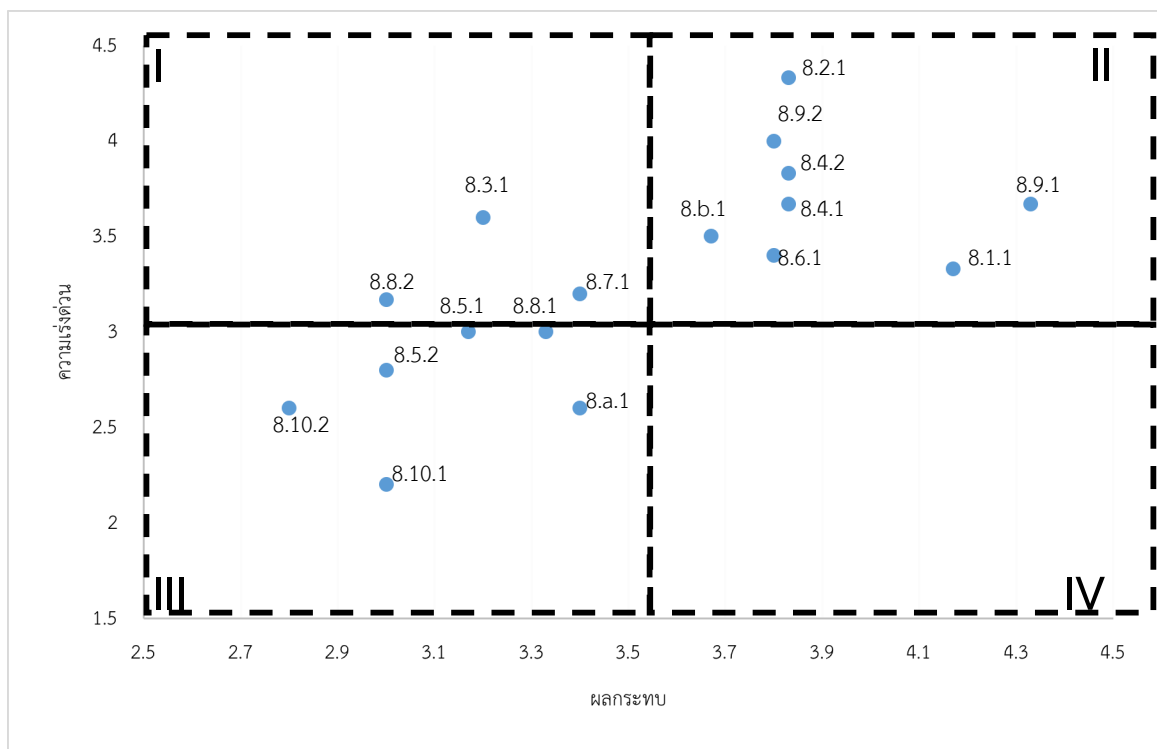
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย (SD)	
		ความเร่งด่วน	ผลกระทบ
การค้ำหนุน และทำให้มั่นใจในการยับยั้งและการจำกัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ	ตามเพศและกลุ่มอายุ (แยกตามรูปแบบที่แย่งที่สุดของแรงงานเด็ก)		
8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน, รวมถึงแรงงานข้ามชาติ, โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง	8.8.1 อัตราความถี่ของการบาดเจ็บ ร้ายแรง และไม่ร้ายแรงจากการทำงานทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง และเวลาที่สูญเสียจากการบาดเจ็บ จำแนกตามเพศและสถานภาพสมรส	3.33 (1.02)	3.00 (1.40)
	8.8.2 เพิ่มการปฏิบัติตามสิทธิแรงงานในประเทศ (เสรีภาพของสหภาพ และการเจรจาต่อรองโดยรวม) โดยยึดหลักธรรมนูญของ ILO และกฎหมายภายในประเทศ จำแนกตามเพศ และสถานะแรงงานต่างด้าว	3.17 (1.16)	3.00 (1.26)
8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นภายในปี พ.ศ. 2573	8.9.1 ผลผลิตสัมพัทธ์รวมทางตรงทางการท่องเที่ยว (Tourism Direct GDP : TDGDP) (คิดเป็นร้อยละของ GDP และในอัตราการเติบโตทั้งหมด)	3.67 (1.03)	4.33 (0.81)
	8.9.2 จำนวนงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละของงานและอัตราการเติบโตทั้งหมดของงานแยกตามเพศ)	3.80 (1.09)	4.00 (1.00)
8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงการธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน	8.10.1 จำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์และผู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน	2.20 (1.64)	3.00 (1.41)
	8.10.2 ร้อยละของผู้ใหญ่(อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่	2.60 (1.51)	2.80 (1.30)
8.a เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา, โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน	8.a.1 ความช่วยเหลือสำหรับข้อตกลงทางการค้า และการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือ	2.60 (0.89)	3.40 (1.67)

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย (SD)	
		ความเร่งด่วน	ผลกระทบ
ประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งผ่าน กรอบการทำงานที่บูรณาการยกระดับการ ช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) ที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด			
8.b พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงาน ของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงาน เยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่อง งานของโลกขององค์กรแรงงานระหว่าง ประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2563	8.b.1 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลใน โครงการคุ้มครองทางสังคม และการ จ้างงาน คิดเป็นร้อยละของ งบประมาณประเทศ และ GDP และ อัตราข้อตกลงแรงงาน	3.50 (0.83)	3.67 (0.81)

จากตารางที่ 6.2 พบว่า ในมิติของความเร่งด่วน ตัวชี้วัดที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าเร่งด่วนมากที่สุด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 8.4.2 การบริโภควัตถุดิบในประเทศและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวประชากร และการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Domestic material consumption (DMC) and DMC per capita, per GDP) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 คะแนน รองลงมา ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 8.9.2 จำนวนงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละของงาน และอัตราการเติบโตทั้งหมดของงาน แยกตามเพศ) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 คะแนน ตัวชี้วัดที่ 8.4.1 ร่องรอยการใช้วัตถุดิบ, ร่องรอยการใช้วัตถุดิบต่อหัวประชากรและร่องรอยการใช้วัตถุดิบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Material footprint (MF) and MF per capita, per GDP) และตัวชี้วัดที่ 8.9.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมทางตรงทางการท่องเที่ยว (Tourism Direct GDP : TDGDP) (คิดเป็นร้อยละของ GDP และในอัตราการเติบโตทั้งหมด) ซึ่งได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.67 คะแนน นอกจากนี้จะพบว่า ตัวชี้วัดที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำได้แก่ตัวชี้วัดที่อยู่ในเป้าประสงค์ที่ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงการธนาคาร ประกันภัยและการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ทุกคน โดยผู้แทนจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นว่า เนื่องจากปัจจุบันการเข้าถึงบริการทางการเงินสามารถทำได้ง่ายขึ้นทั้งจากอินเทอร์เน็ตและ Mobile Banking ดังนั้นจำนวนสาขาธนาคาร หรือจำนวนตู้ ATM รวมไปถึงจำนวนบัญชีเงินฝากของประชาชน อาจไม่ใช่ประเด็นด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการ

ในมิติของผลกระทบ พบว่า ตัวชี้วัดที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าผลกระทบอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 8.2.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 คะแนน รองลงมาได้แก่ตัวชี้วัดที่ 8.1.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร (Annual growth rate of real GDP per

capita) และตัวชี้วัดที่ 8.9.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมทางตรงทางการท่องเที่ยว (Tourism Direct GDP : TDGDP) (คิดเป็นร้อยละของ GDP และในอัตราการเติบโตทั้งหมด) โดยได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 คะแนนเท่ากัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการวัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน และมีผลกระทบรุนแรงต่อตัวชี้วัดด้านอื่น ๆ โดยหากมีการดำเนินการในตัวชี้วัดต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว จะเป็นผลให้ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ภาพที่ 6.2 การจัดลำดับความสำคัญของตัวชี้วัด โดยใช้มิติของความเร่งด่วนและผลกระทบ

จากภาพที่ 6.2 เป็นการจัดลำดับความสำคัญของตัวชี้วัด โดยใช้กราฟ 2 มิติ ได้แก่ มิติของความเร่งด่วนและมิติของผลกระทบ ซึ่งจากภาพที่ 2 สามารถอธิบายตัวชี้วัดได้ใน 4 ลักษณะ ได้แก่

(1) Quadrant ที่ 2: ตัวชี้วัดที่อยู่ใน Quadrant ดังกล่าว เป็นตัวชี้วัดที่มีความเร่งด่วนอยู่ในระดับสูง และมีผลกระทบอยู่ในระดับสูงด้วยเช่นกัน จึงถือได้ว่า ตัวชี้วัดต่าง ๆ ในแต่ละเป้าประสงค์ใน Quadrant นี้ควรดำเนินการก่อนเป็นตัวชี้วัดเป็นอันดับแรก ซึ่งประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 8.1.1 ตัวชี้วัดที่ 8.2.1 ตัวชี้วัดที่ 8.4.1 ตัวชี้วัดที่ 8.4.2 ตัวชี้วัดที่ 8.6.1 ตัวชี้วัด 8.9.1 และตัวชี้วัดที่ 8.b.1 จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 1/2559

วันที่ 16 ธันวาคม 2559 ซึ่งกล่าวถึงเป้าประสงค์ 30 เป้าประสงค์แรกที่มีความเร่งด่วนและควรดำเนินการก่อน ซึ่งในเป้าหมายที่ 8 ได้แก่ เป้าประสงค์ที่ 8.1 และเป้าประสงค์ที่ 8.4

ซึ่งจากการศึกษาในบทที่ผ่านมา ได้แสดงถึงสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ที่ 8.1 ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย โดยมีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจเพียงร้อยละ 2.63 จากเป้าหมายที่ร้อยละ 5 ซึ่งเมื่อพิจารณาแผนงานพบว่า เป้าประสงค์ที่ 8.1 เป็นเป้าประสงค์ที่มีแผนงานรองรับที่ชัดเจน กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนและพร้อมดำเนินการ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงถือได้ว่าเป็นเป้าประสงค์ที่มีความพร้อมทั้งทางด้านข้อมูลสถิติและทรัพยากร

ส่วนในเป้าประสงค์ที่ 8.4 พบว่า ถึงแม้จะยังไม่มีความพร้อมด้านข้อมูล กล่าวคือ เพิ่งมีการเริ่มจัดเก็บข้อมูลเป็นปีแรกในปี พ.ศ. 2558 แต่พบว่ามีความพร้อมด้านทรัพยากร กล่าวคือ มีความพร้อมในการดำเนินนโยบายโดยแผนงานของสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2560 – 2564) และมีการกำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน โดยมีศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติเป็นผู้จัดทำชี้วัดดังกล่าวต่อไป

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า ตัวชี้วัดที่อยู่ในสถานะดังกล่าวเกือบทั้งหมด เป็นตัวชี้วัดเศรษฐกิจด้วยมูลค่าผลผลิตรวม ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมทางการท่องเที่ยว เป็นต้น เนื่องจากตัวชี้วัดดังกล่าวเป็นการพิจารณาเศรษฐกิจในภาพรวม ดังนั้น การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าวจะสามารถสะท้อนถึงการดำเนินการทางเศรษฐกิจ รวมไปถึงการนำไปสู่การพัฒนาตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

(2) Quadrant ที่ 1: ตัวชี้วัดที่อยู่ใน Quadrant ดังกล่าว เป็นตัวชี้วัดที่มีความเร่งด่วนอยู่ในระดับสูง แต่มีผลกระทบอยู่ในระดับต่ำ นั่นคือ เป็นตัวชี้วัดที่ส่งผลถึงตัวชี้วัดอื่น ๆ ไม่มาก ไม่ส่งผลถึงตัวชี้วัดอื่น จึงถือได้ว่า ตัวชี้วัดที่อยู่ใน Quadrant นี้เป็นตัวชี้วัดที่ควรให้ความสนใจรองลงมา เนื่องจากหากดำเนินการล่าช้าอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 8.3.1 ตัวชี้วัดที่ 8.7.1 และตัวชี้วัดที่ 8.8.2

(3) Quadrant ที่ 3: ตัวชี้วัดที่อยู่ใน Quadrant ดังกล่าว เป็นตัวชี้วัดที่มีความเร่งด่วนอยู่ในระดับต่ำ และมีผลกระทบอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน จึงถือเป็นเป้าประสงค์ที่อาจถูกจัดลำดับความสำคัญรองลงมาจากตัวชี้วัดในข้อ (1) และข้อ (2) โดยตัวชี้วัดใน Quadrant นี้มีทั้งหมด 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 8.5.1 ตัวชี้วัดที่ 8.5.2 ตัวชี้วัดที่ 8.8.1 ตัวชี้วัดที่ 8.10.1 ตัวชี้วัดที่ 8.10.2 และตัวชี้วัดที่ 8.a.1

(4) Quadrant ที่ 4: ตัวชี้วัดที่อยู่ใน Quadrant ดังกล่าว เป็นตัวชี้วัดที่มีความเร่งด่วนอยู่ในระดับต่ำ แต่มีผลกระทบอยู่ในระดับสูง ถือเป็นตัวชี้วัดที่ควรให้ความสำคัญรองลงมาจากตัวชี้วัดใน Quadrant ที่ 1 และ 2 แต่ในการศึกษาคั้งนี้ ไม่พบตัวชี้วัดที่ตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว

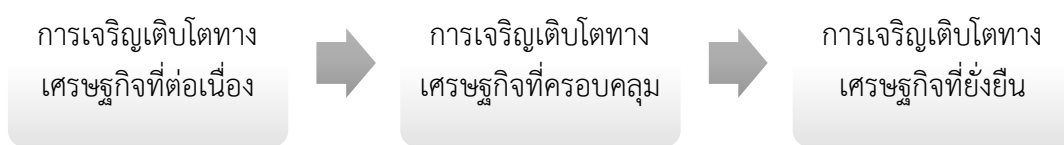
สรุป

ในผลการศึกษาบทที่ 6 เป็นการจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ผ่านทางการจัดลำดับตัวชี้วัด ซึ่งทำให้สามารถพิจารณาสถานการณ์ของตัวชี้วัดออกมาได้เป็น 4 ลักษณะ ซึ่งพบว่าเป้าประสงค์ที่ 8.1 และเป้าประสงค์ที่ 8.4 ยังคงเป็นเป้าประสงค์ที่ควรดำเนินการก่อนให้บรรลุผลเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นเป้าประสงค์ที่จะเชื่อมโยงผลไปสู่เป้าประสงค์ รวมถึงเป้าหมายอื่น ๆ ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

บทที่ 7

การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 8

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all) เป็นเป้าหมายที่เชื่อมโยงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ดังแสดงในภาพที่ 7

ภาพที่ 7.1 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องสามารถวัดได้จากการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อประชากร หรือ เป้าประสงค์ 8.1 โดยจากข้อมูลทางสถิติของประเทศไทยพบว่าประเทศไทยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง แต่อัตราการเติบโตนั้นอยู่ในระดับต่ำทำให้ประเทศไทยไม่สามารถหลุดพ้นจากการเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงได้ ซึ่งส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถมีอัตราการเติบโตที่สูงมาจากประสิทธิภาพการผลิตที่เติบโตในอัตราที่ต่ำ มีผลผลิตภาพแรงงานที่ไม่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ดังนั้นการที่ประเทศไทยจะสามารถมีอัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องต้องมาจากการพัฒนาผลผลิตภาพของแรงงาน หรือ การเพิ่มขึ้นของตัวชี้วัดในเป้าประสงค์ 8.2 โดยการเพิ่มขึ้นของผลผลิตภาพแรงงานนั้น เช่น การปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานโดยให้แรงงานทำงานกับเครื่องจักรมากขึ้น การฝึกอบรมแรงงานทั้งก่อนหรือขณะปฏิบัติงาน เพื่อให้มีความเข้าใจและมีทักษะที่ถูกต้อง การส่งเสริมให้แรงงานมีการศึกษาสูงขึ้นการปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการ ธุรกิจและอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ สถานที่ทำงานมีความปลอดภัย เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องอาจจะยังไม่สะท้อนถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม (Inclusive growth) เนื่องจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นอาจมาพร้อม

กับความเลื่อมล้ำที่สูงขึ้น ดังนั้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะลดความเลื่อมล้ำ ซึ่ง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม หมายถึง การเติบโตที่ก่อให้เกิดการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน และสร้างโอกาสอย่างเสมอภาคกันระหว่างคนทุกกลุ่มในสังคมที่ดีขึ้น โดย งานวิจัยเรื่อง “การเติบโตอย่างมี ส่วนร่วมของไทย” โครงการ “โมเดลใหม่ ในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย (New Development Model)” ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งให้เห็นถึง 3 ปัจจัยที่ช่วยทำให้ สร้างการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นได้ คือ 1) นโยบายสินเชื่อก่อนจนเข้าถึง 2) การนำแรงงานเข้ามาในระบบ 3) การปรับความสมดุลของการพัฒนาเมืองและชนบท อย่างไรก็ตามงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า นโยบายที่มุ่งยกระดับคนจนโดยตรง เช่น นโยบายประชานิยม แม้จะช่วยลดความยากจน แต่ไม่สามารถก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม

นอกจากนี้ Khan(2007) เสนอแนวคิดธรรมาภิบาลเพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ หรือ growth enhancing governance (GEG) ซึ่งพัฒนาต่อเนืองจากแนวคิด market-enhancing governance (MEG) หรือ Washington Consensus โดย GEG คือการมีธรรมาภิบาลในการบริหารนโยบายที่เน้นสร้างการเจริญเติบโตไม่ใช่เพียงให้ตลาดทำงานมีประสิทธิภาพขึ้น ซึ่งแนวคิดนี้ดีกว่า MEG เพราะในบางครั้งกลไกตลาดไม่สามารถทำงานได้หรือเกิดความล้มเหลวของกลไกตลาด (Market Failure) GEG สามารถแก้ปัญหาตลาดล้มเหลวในการจัดสรรทรัพยากรไปสู่กิจกรรมที่ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวในระยะยาว เช่น การลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการจัดการศึกษาเชิงรุก แม้ระบบตลาดจะมีประสิทธิภาพก็ตาม

แนวคิด GEG เป็นแนวคิดที่เน้นการร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนที่จะช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจโดยเฉพาะประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้สูง ตัวอย่างการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางด้วย GEG เช่น เกาหลีใต้ ช่วงปี 1960s ถึงต้น 1980s ซึ่งมาตรการที่ใช้คือการสนับสนุนการเงินแก่กลุ่มบริษัทใหญ่ Chaebol โดยมีเงื่อนไขว่า Chaebol ต้องพัฒนาตัวเองให้ไล่ตามบริษัทชั้นนำของโลกได้ และมาเลเซียช่วง 1980s ถึง 1990s รัฐบาลตั้งเป้าหมายระดับเทคโนโลยีผ่านรัฐวิสาหกิจ และหวังการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากบริษัทข้ามชาติ จากมาตรการดังกล่าวสะท้อนว่า รัฐบาลทั้งสองประเทศคือ เกาหลีใต้และมาเลเซีย มีการสร้างค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Economic rent) ผ่านการออกนโยบายสนับสนุนและปกป้องอุตสาหกรรม โดยนโยบายของเกาหลีใต้นั้นทำให้ปิดช่องทางการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจผ่านการให้สินบทหรือระบบพรรคพวกเพราะหากบริษัทเหล่านั้นไม่มีศักยภาพพอรัฐบาลก็จะเลิกสนับสนุนทันที ส่วนนโยบายของมาเลเซียสามารถป้องกันผู้แสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจที่ไม่มีผลิตภาพได้ระดับหนึ่งเช่นกัน (สมชัย จิตสุชน, 2559)

ดังนั้นธรรมาภิบาลเพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจหรือ GEG เป็นกรอบแนวคิดที่สามารถช่วยให้ประเทศไทยหลุดพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลางได้และก่อให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องครอบคลุมได้

นอกจากเป้าหมายของการเจริญเติบโตที่ครอบคลุมแล้วเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนก็เป็นเป้าหมายที่สำคัญ ซึ่งการที่ประเทศจะมีการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นจะต้องพิจารณาสามด้านคือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม โดยเป้าประสงค์ที่สำคัญของเป้าหมายที่ 8 ในการแสดงถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ เป้าประสงค์ 8.4 ซึ่งแสดงถึงว่าหากประเทศมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีร่องรอยการใช้วัสดุ (Material Footprint) ที่ต่ำและมีการบริโภควัสดุภายในประเทศที่ต่ำ ซึ่งมาตรการที่สามารถช่วยก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรก็คือ การระบุงบธรรมเนียมที่ชัดเจน กระจายสิทธิและรับรองสิทธิในการใช้ทรัพยากรให้แก่กลุ่มคนในสังคมอย่างเสมอภาค และส่งเสริมและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อระดมสรรพกำลังในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในระดับพื้นที่แบบสันติวิธี รวมทั้ง การกำหนดทิศทางในการพัฒนา สงวน อนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

อีกประเด็นที่สำคัญในเป้าหมายที่ 8 คือ งานที่มีคุณค่า (Decent work) ซึ่งการที่ประเทศนั้นจะสามารถที่จะมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคนในสังคม ประเทศต้องบรรลุวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้คนทำงานได้ทำงานที่มีคุณค่าไว้ 4 ประการคือ 1 หลักการและสิทธิพื้นฐานของแรงงานและการยอมรับความตกลงร่วมกันในด้านมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย เสรีภาพในการสมาคม และการร่วมเจรจาต่อรอง การบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ เลิกการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน และการจัดการใช้แรงงานเด็ก 2.เพิ่มโอกาสในการจ้างงานและการเพิ่มรายได้ 3.การสร้างภูมิคุ้มกัน 4. การส่งเสริมการเจรจาและไตรภาคี

จากข้อมูลในบทที่ 3 จะเห็นว่าประเทศไทยที่ผ่านมามีการพัฒนาแรงงานที่ดีขึ้น การแข่งขันและกลไกตลาด การเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน และการเพิ่มรายได้ ช่วยพัฒนาให้แรงงานไทยจำนวนหนึ่งได้อยู่ในข่ายของการทำงานที่มีคุณค่า แต่ก็มีแรงงานอีกจำนวนหนึ่งที่ยังหาคุณค่าของตนในงานที่ทำไม่ได้ วรวรรณ ชาญด้วยวิทย์ (2551)¹² ชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องในตลาดแรงงานที่เป็นอุปสรรคต่อการได้ทำงานที่มีคุณค่า คือ การไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ หรือการที่ประเทศไทยยังไม่ได้ลงนามสัตยาบันในอนุสัญญาหลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญาฉบับที่ 87 และ 98 (Freedom of Association and Collective Bargaining) ซึ่งการไม่ยอมรับในเรื่องสิทธิในการสมาคมและการไม่เลือกปฏิบัติเป็นอุปสรรคต่อแรงงานในการได้ทำงานที่มีคุณค่า รวมถึงการใช้แรงงานเด็ก และการเลือกปฏิบัติกับแรงงานต่างด้าว ซึ่งมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมายที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ 8 คือ การให้สัตยาบันในอนุสัญญาฉบับที่ 87 และ 98 ซึ่งจะเป็พื้นฐานที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของสหภาพแรงงาน ทำให้มีอำนาจต่อรองเรื่องค่าจ้างและสวัสดิการของลูกจ้าง ซึ่งจะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีขึ้นของแรงงาน

¹² https://bordeure.files.wordpress.com/2008/08/g3_6_wc.pdf

บทที่ 8

สรุป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานะการพัฒนายั่งยืน เป้าหมายที่ 8 ในบริบทของประเทศไทย รวมไปถึงการพิจารณาการใช้มาตรการต่าง ๆ ทางเศรษฐศาสตร์ สังคม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยมากที่สุด

เป้าหมายที่ 8 ได้แก่ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all) มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมหลายประเด็น เช่น การส่งเสริมเศรษฐกิจในภาพรวม ได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรอย่างยั่งยืน (8.1), การเพิ่มผลิตภาพผ่านการเพิ่มความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม (8.2), การส่งเสริมผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (8.3), และการบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่า และมีผลตอบแทนที่ยุติธรรมสำหรับทุกคน (8.5)

นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับประเด็นด้านแรงงาน รวมถึงประเด็นเรื่องการลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีการศึกษา ไม่มีทักษะ (8.6), ยุติแรงงานทาสและแรงงานเด็ก (8.7), ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกกลุ่ม (8.8)

ประเด็นอื่น ๆ ได้แก่ การพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่นำไปสู่ความเสื่อมโทรมทางด้านสิ่งแวดล้อม (8.4), การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (8.9), และการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถาบันการเงิน (8.10)

ในเชิงนโยบาย เป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา (8.a) และการผลักดันการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization หรือ ILO) (8.b)

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่ 8 และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทย

คณะวิจัยได้มีศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนิยามและความหมายของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดแต่ละข้อให้ชัดเจน โดยเป็นนิยามและความหมายจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ได้มีการระบุการคำนวณตัวชี้วัดที่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขได้ ซึ่งได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 8.1.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร (Annual growth rate of real GDP per capita)

$$\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร} = \frac{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง}}{\text{จำนวนประชากร}}$$

ตัวชี้วัด 8.2.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ (Annual growth rate of real GDP per employed person)

$$\frac{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง}}{\text{ต่อประชากรผู้มีงานทำ}} = \frac{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง}}{\text{จำนวนผู้มีงานทำ}}$$

ตัวชี้วัด 8.5.1 รายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำชายและหญิงแบ่งเป็นอาชีพ (ค่าจ้าง/ความต่างของค่าจ้างตามเพศ)

$$\text{อัตราช่องว่างค่าจ้างชาย-หญิง} = \frac{\text{ค่าจ้างแรงงานชาย} - \text{ค่าจ้างแรงงานหญิง}}{\text{ค่าจ้างแรงงาน}} \times 100$$

ตัวชี้วัด 8.5.2 อัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และความพิการ

$$\text{อัตราการว่างงาน} = \frac{\text{ผู้ว่างงาน}}{\text{กำลังแรงงานรวม}} \times 100$$

ตัวชี้วัด 8.9.2 จำนวนงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละของงาน และอัตราการเติบโตทั้งหมดของงาน แยกตามเพศ)

$$\text{ร้อยละของงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว} = \frac{\text{งานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว}}{\text{จำนวนงานทั้งหมด}} \times 100$$

ตัวชี้วัด 8.10.1 จำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน

$$\text{จำนวนตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน} = \frac{\text{จำนวนตู้เอทีเอ็ม}}{\text{จำนวนประชากรผู้ใหญ่}} \times 100$$

$$\frac{\text{จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์}}{\text{ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน}} = \frac{\text{จำนวนสถาบัน} + \text{จำนวนสาขา}}{\text{จำนวนประชากรผู้ใหญ่}} \times 100$$

8.1.2 สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 8 ในบริบทประเทศไทย

จากการทบทวนสถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 8 ซึ่งประกอบด้วย 12 เป้าประสงค์ (Targets) 17 ตัวชี้วัด (Indicators) พบว่ามีข้อมูลทางสถิติที่ครบถ้วน (มีการเก็บข้อมูลเกินสามปีขึ้นไป) 7 เป้าประสงค์ ได้แก่ เป้าประสงค์ 8.1, 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 8.8, 8.9, 8.10 และ 8.a โดยเป้าหมาย 8.4 นั้นยังไม่มีมีการเก็บข้อมูลหรือเผยแพร่อย่างเป็นทางการ สำหรับเป้าหมาย 8.7 เพิ่งเริ่มมีการเก็บข้อมูลเมื่อปี พ.ศ. 2558 ส่วนเป้าหมาย 8.b มีเพียงข้อมูลที่เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทางสังคม แต่ไม่มีข้อมูลสถิติที่ชัดเจน โดยจากการศึกษาแยกรายเป้าหมายต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ 8.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวประชากร พบว่า ช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2550 – 2559) เศรษฐกิจไทยได้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยมีอัตราการขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1-7 ต่อปี

เป้าหมายที่ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น ผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น พบว่า ยังมีการเติบโตที่ผันผวน นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย พบว่า ผลิตภาพแรงงานของไทยยังต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซีย เป็นต้น

เป้าหมายที่ 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึง การเข้าถึงบริการทางการเงิน ตัวชี้วัดในเป้าหมายนี้คือสัดส่วนการจ้างงานนอกระบบนอกภาคการเกษตร อย่างไรก็ตามในบริบทของประเทศไทยนั้น แรงงานนอกระบบไม่สามารถแยกภาคการผลิตได้อย่างชัดเจน เช่น ชาวนา พอถึงฤดูทำนาก็จะประกอบอาชีพเกษตรกร แต่พอหมดฤดูทำนาก็จะไปเป็นช่างไม้ซึ่งจะถูกนับรวมในภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นตัวชี้วัดในเป้าหมายนี้จึงไม่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย อย่างไรก็ตามจากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าการจ้างงานนอกระบบนอกภาคการเกษตรมีน้อยกว่า การจ้างงานนอกระบบในภาคการเกษตร

เป้าหมายที่ 8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก ทั้งในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบร่องรอยการใช้วัตถุดิบกับประเทศในกลุ่ม Asia-Pacific พบว่ามีร่องรอยการใช้วัตถุดิบและการบริโภควัตถุดิบอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า โดยประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของร่องรอยการใช้วัตถุดิบต่อหัวและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด หลังจากปี ค.ศ.1998 (พ.ศ. 2541)

เป้าหมายที่ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย, รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงาน

ที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี พ.ศ. 2573 พบว่า ช่องว่างของความแตกต่างด้านค่าจ้างแรงงาน ระหว่างเพศมีความเท่าเทียมมากขึ้น รวมไปถึงอัตราการว่างงานก็มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

เป้าประสงค์ที่ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี 2563 บริบทของประเทศไทย พบว่า มีเยาวชนกว่าร้อยละ 13.7 ที่อยู่ในภาวะดังกล่าว และพบว่าเป็นจำนวนที่มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงถึงผลผลิตภาพของแรงงานที่ลดลง

เป้าประสงค์ที่ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุดรูปแบบแรงงานทาส และการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้ง และการจำกัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงานและใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี พ.ศ. 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ พบว่า สถานการณ์ยังไม่น่ากังวล เนื่องจากเด็กที่ทำงานกว่าร้อยละ 87.6 ยังไม่ได้ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่เป็นแรงงานเด็ก

เป้าประสงค์ที่ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน รวมถึงแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหญิง และผู้ที่อยู่ในการจ้างงานไม่มั่นคง พบว่า อัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้างต่างชาติ 1,000 ราย (รวมทุกกรณีความรุนแรง) มีอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย เท่ากับ 16.88 รายต่อพันราย สำหรับอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้างต่างชาติ 1,000 ราย (กรณีร้ายแรง) ในปี พ.ศ. 2558 มีอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย เท่ากับ 4.95 รายต่อพันราย

เป้าประสงค์ที่ 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573 พบว่ามีการดำเนินการที่ดี กล่าวคือ มีมูลค่าการเติบโตของ TDGDP ต่อ GDP มีค่าร้อยละ 5.79 และพบว่ามีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เป้าประสงค์ที่ 8.10 กล่าวถึงการสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ ซึ่งพบว่า ถึงแม้ตัวชี้วัดด้านการเข้าถึงบริการทางการเงินด้านธนาคารจะแสดงให้เห็นถึงการเข้าถึงที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ตัวชี้วัดดังกล่าวอาจยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากไม่ได้พิจารณาถึงบริการด้านการเงินอื่น ๆ เช่น ประกันภัย การบริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในช่วงระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา เป็นต้น

เป้าประสงค์ที่ 8.a เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา, โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งผ่านกรอบการทำงานที่บูรณาการยกระดับการช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance) ที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยพบว่า พบว่าในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้ให้เงินช่วยเหลือแก่ประเทศต่าง ๆ มีมูลค่า 2,665 ล้านล้านบาท โดยให้เงินช่วยเหลือกับประเทศลาวมากที่สุด รองลงมาคือ พม่า

เป้าประสงค์ 8.b พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งในบริบทประเทศไทยยังไม่พบตัวเลขที่แสดงถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลในโครงการคุ้มครอง

ทางสังคม และการจ้างงาน แต่มีรายละเอียดเกี่ยวกับ โครงการคุ้มครองทางสังคม และการจ้างงานของ ประเทศไทย ซึ่งอยู่ในรูปของรายงานการประเมินการคุ้มครองทางสังคมจากการศึกษาหารีระดับชาติ เพื่อก้าวสู่ฐานการคุ้มครองทางสังคมภายใต้บริบทของประเทศไทย จัดทำโดยองค์การแรงงานระหว่าง ประเทศและคณะทำงานร่วมขององค์การสหประชาชาติในประเทศไทย

8.1.3 การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 8 ในบริบท ประเทศไทย

โดยได้มีการสำรวจกิจกรรม โครงการ แผนงาน กฎหมาย ที่หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและองค์กรระหว่างประเทศที่ได้ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย โดยหน่วยงานรัฐหลักที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 8 นี้ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กระทรวงแรงงาน (รง.) กระทรวงการคลัง (กค.) และสำนักงานสถิติ แห่งชาติ (สสช.) รวมไปถึงหน่วยงานที่จะช่วยขับเคลื่อนให้เป้าประสงค์เฉพาะสามารถบรรลุได้ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(พม.) กระทรวง สาธารณสุข (สธ.) กระทรวงกีฬาและการท่องเที่ยว (กก.) กระทรวงต่างประเทศ (กต.) และ ศูนย์ เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (MTEC)

ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการกำหนดแผนงานเพื่อรองรับการพัฒนาในแต่ละเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง กับหน่วยงาน เช่น ในเป้าประสงค์ที่ 8.1 มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 8.2 มีกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะคนของประเทศไทยในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เป้าประสงค์ที่ 8.3 มีแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560 – 2564 ของกระทรวงแรงงาน เป้าประสงค์ที่ 8.4 มีแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560 – 2564 ที่เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณค่าและยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 8.5 มียุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แผนพัฒนาฝีมือ แรงงาน และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนระยะ 20 ปี เป้าประสงค์ที่ 8.6 มีแผนพัฒนาเด็กและ เยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 ที่มุ่งส่งเสริมและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชน เป้าประสงค์ ที่ 8.7 มีพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก เป้าประสงค์ที่ 8.8 มีพระราชบัญญัติความปลอดภัย ชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 โดย ครอบคลุมการทำงาน 8 หมวด เพื่อเป็นการคุ้มครองแรงงานให้มีความปลอดภัย เป้าประสงค์ที่ 8.9 เป็น ด้านการท่องเที่ยว มีแผนงานรองรับได้แก่ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยว แห่งชาติ เป้าประสงค์ที่ 8.10 ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน มีแผนพัฒนาระบบการเงิน ภาคประชาชน ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาศักยภาพของการเข้าถึงบริการทางการเงินและโครงสร้างพื้นฐาน

ทางการเงิน เป้าประสงค์ที่ 8.a กรอบความร่วมมือ ACMECS และกรอบความร่วมมือ GMS และสำหรับ เป้าประสงค์ที่ 8.b มีอนุสัญญาด้านแรงงานกับองค์กรแรงงานระหว่างประเทศจำนวน 16 ฉบับ

8.1.4 ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 8

ในการพิจารณาความพร้อมของแต่ละเป้าประสงค์นั้นจะพิจารณาถึงความพร้อมทางด้านข้อมูล สถิติ กฎหมายและทรัพยากร รวมถึงแผนงานของภาครัฐที่จะมีส่วนช่วยให้เกิดการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งผล การศึกษา พบว่าเป้าประสงค์ส่วนมากมีความพร้อมสามารถดำเนินการได้ ในขณะที่ เป้าประสงค์ที่ 8.4 พบว่ายังขาดการจัดเก็บข้อมูลทางสถิติ แต่ยังถือว่ามีความพร้อมในด้านทรัพยากร รวมไปถึงการมี แผนงานรองรับ โดยการพิจารณาความพร้อมของประเทศไทยสามารถพิจารณารายเป้าประสงค์ได้ดังนี้

เป้าประสงค์ที่ 8.1 และเป้าประสงค์ที่ 8.2 มีความพร้อมด้านข้อมูลสถิติและความพร้อมด้าน ทรัพยากร เนื่องจากเป็นเป้าประสงค์ที่การวัดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงมีแผนงานที่รองรับ การพัฒนาอย่างชัดเจน

เป้าประสงค์ที่ 8.3 มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสถิติ กฎหมายและทรัพยากร โดยสำนักงาน สถิติแห่งชาติได้มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง มีกฎหมาย ระเบียบในการรองรับการทำงานอย่าง ชัดเจน

เป้าประสงค์ที่ 8.4 พบว่ายังไม่มีความพร้อมด้านข้อมูลสถิติ เนื่องจากยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล เพื่อจัดทำเป็นดัชนีชี้วัดอย่างเป็นทางการ แต่มีความพร้อมด้านทรัพยากร เนื่องจาก มีแผนงานที่ เกี่ยวข้อง คือแผนงานของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์ที่ 8.5 มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสถิติ กฎหมายและทรัพยากร โดยสำนักงาน สถิติแห่งชาติ ทำหน้าที่จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลรายได้ต่อเดือน และอัตราการว่างงาน สำหรับข้อมูล สถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยจัดเก็บข้อมูลโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นอกจากนี้ยังมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน

เป้าประสงค์ที่ 8.6 มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสถิติ กฎหมายและทรัพยากร โดยสำนักงาน สถิติแห่งชาติ ทำหน้าที่จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูล นอกจากนี้ยังมีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของเยาวชน ระบุไว้อย่างชัดเจน รวมไปถึงแผนงานการดำเนินการในระยะต่าง ๆ

เป้าประสงค์ที่ 8.7 มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสถิติ กฎหมายและทรัพยากร ถึงแม้ว่าในด้าน ข้อมูลจะเพิ่งมีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นแรงงานเด็กตามบริบทของประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2560 ซึ่งระบุความคุ้มครองใน แรงงานเด็กอย่างชัดเจน

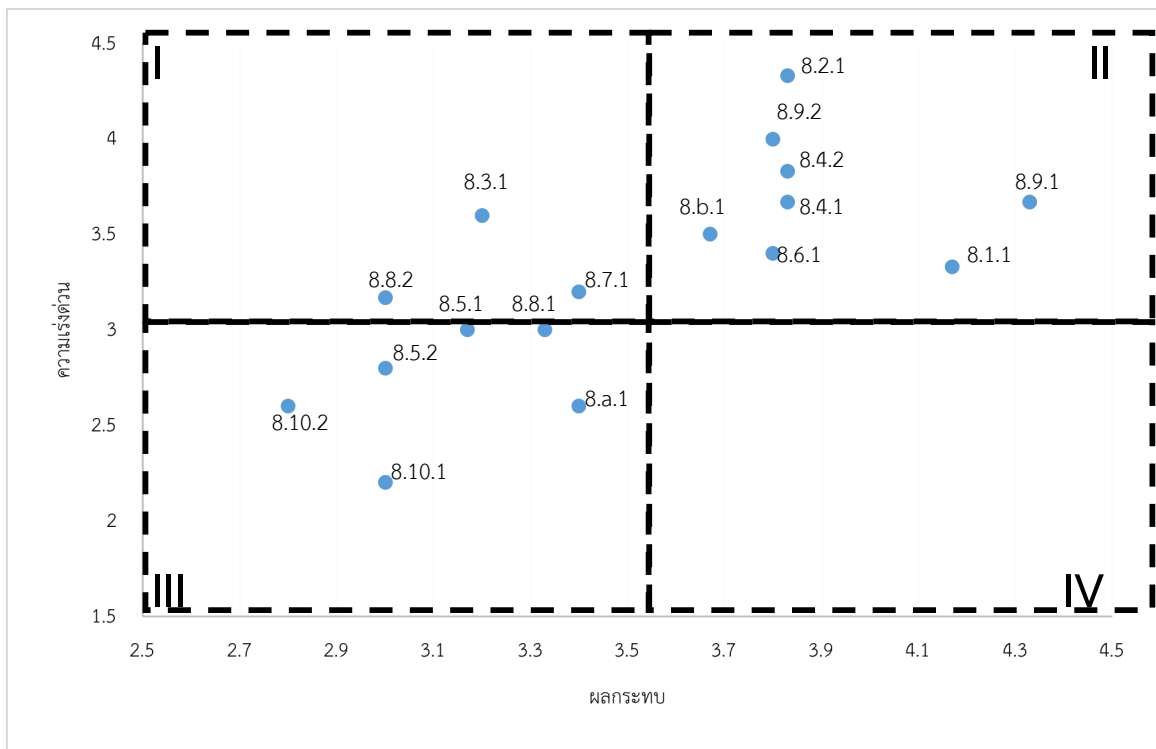
เป้าประสงค์ที่ 8.8 มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสถิติ กฎหมายและทรัพยากร โดยมีข้อมูลจาก 2 แหล่งได้แก่ 1.) ข้อมูลการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ และ 2.) ข้อมูล โรคและการบาดเจ็บจากการทำงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม

เป้าประสงค์ที่ 8.9 มีความพร้อมในด้านข้อมูลสถิติและด้านทรัพยากร โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่เป็นผู้เก็บและเผยแพร่ข้อมูล รวมไปถึงการมีแผนงานยุทธศาสตร์ในการดำเนินการ

เป้าประสงค์ที่ 8.10 มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสถิติ กฎหมายและทรัพยากร โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายระเบียบ แผนงานในการดำเนินการอย่างชัดเจน

8.1.5 การจัดลำดับความสำคัญ

จากการศึกษาทำการพิจารณาความสำคัญของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดใน 2 มิติ ได้แก่ มิติด้านความเร่งด่วน และมิติด้านผลกระทบ ซึ่งเมื่อพิจารณาผ่านกราฟสองมิติ พบว่า เป้าประสงค์ที่ 8.1 และเป้าประสงค์ที่ 8.4 ยังคงเป็นเป้าประสงค์ที่ควรดำเนินการก่อนให้บรรลุผลเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นเป้าประสงค์ที่มีความเร่งด่วนอยู่ในระดับสูง หากดำเนินการล่าช้าอาจก่อให้เกิดผลเสียอย่างร้ายแรง รวมไปถึงการมีผลกระทบอยู่ในระดับสูง เป็นเป้าประสงค์และตัวชี้วัดที่จะเชื่อมโยงผลไปสู่เป้าประสงค์อื่น ๆ รวมถึงเป้าหมายอื่น ๆ ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อีกด้วย

ภาพที่ 8.1 การจัดลำดับความสำคัญของตัวชี้วัดภายในเป้าหมายการพัฒนาที่ 8

8.1.6 การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 8

สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และธนาคารแห่งประเทศไทย มีการวางโครงการ “โมเดลใหม่” ในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย ซึ่งชี้ให้เห็นถึงถึง 3 ปัจจัยที่จะช่วยลดความยากจน ได้แก่ นโยบายสินเชื่อที่คนจนเข้าถึง การนำเข้าแรงงานเข้าในระบบ การปรับความสมดุลของการพัฒนาเมือง และชนบท เป็นต้น นอกจากนี้ได้มีการนำเสนอแนวคิดธรรมาภิบาลเพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งพัฒนาต่อเนืองมาจากแนวคิด Market-Enhancing Government (MEG) หรือ Washington Consensus (GEG) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนที่จะช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศที่รายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้สูง

สำหรับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 8 ที่เกี่ยวข้องกับงานที่มีคุณค่า พบว่า ประเทศไทยควรมีการให้สัตยาบันองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ 87 และ ฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการเจรจาต่อรองร่วม และสิทธิในการร่วมตัว เพื่อก่อให้เกิดอำนาจต่อรองและความคุ้มครองกับรายได้และสวัสดิการของลูกจ้าง เพื่อให้แรงงานได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

8.2 อภิปรายผลการศึกษา

หากพิจารณาสถานะปัจจุบันและปัญหาของเป้าหมายนี้ พบว่า ในปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและผลิตภาพแรงงานในระดับที่ต่ำ ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยส่วนหนึ่งมาจากการที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นแรงงานนอกระบบหรือผู้ที่มิงานทำแต่ไม่ได้มีหลักประกันหรือความคุ้มครองทางสังคม และอยู่ในภาคเกษตร รวมถึงมีระดับการศึกษาที่ไม่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานในระบบที่มีหลักประกันหรือความคุ้มครองทางสังคม รวมถึงแรงงานนอกระบบเหล่านี้ยังไม่ได้ค่าจ้างที่ต่ำกว่าแรงงานในระบบ ดังนั้นการพัฒนาทั้งคุณภาพและผลิตภาพของแรงงาน และขยายความคุ้มครองให้แรงงานทั้งในและนอกระบบเพื่อลดความไม่เท่าเทียมกันของสังคม จึงเป็นความท้าทายหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งหากสามารถทำได้ก็จะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ 8 ได้ โดยการดำเนินงานที่สำคัญคือ 1) เพิ่มศักยภาพและผลิตภาพแรงงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเกษตร และกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือด้วย โดยการส่งเสริมการศึกษาทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การฝึกอบรมทักษะในการประกอบอาชีพ รวมถึงปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT การพัฒนาการเรียนการสอน และสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นต้น 2) สร้างความมั่นคงด้านรายได้และประกันความเสี่ยงทางการเกษตร โดยไม่ก่อให้เกิดภาระทางการคลังมากเกินไป 3) การขยายขอบเขตการคุ้มครองไปสู่กลุ่มแรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้น้อย และมีสถานะทางเศรษฐกิจที่เปราะบาง ได้แก่แรงงานนอกระบบซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานภาคเกษตร แม้ว่าแรงงานกลุ่มนี้จะได้รับความคุ้มครองจากระบบ

ประกันสุขภาพถ้วนหน้า แต่แรงงานกลุ่มนี้ไม่ได้รับความคุ้มครองด้านอื่น ๆ จากกฎหมายแรงงานและระบบประกันสังคม

นอกจากนี้จากการสำรวจสถานะปัจจุบันของด้านเยาวชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ เป้าประสงค์ การลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ไม่มีการศึกษา และไม่มีทักษะ และเป้าประสงค์ 8.7 ยุติแรงงานทาสและแรงงานเด็ก พบว่า จากข้อมูลตั้งแต่ปีพ.ศ. 2557-2559 สัดส่วนของเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) ที่ไม่มีงานทำ ไม่มีการศึกษา และไม่ได้รับการฝึกอบรมมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นซึ่งแตกต่างจากเป้าหมายของ UN ที่อยากให้สัดส่วนดังกล่าวลดลง นอกจากนี้ จากการสำรวจแรงงานเด็กของประเทศไทยก็พบว่าประเทศไทยยังมีการใช้แรงงานเด็ก แต่ข้อมูลนั้นเพิ่งเริ่มมีการเก็บอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 เป็นปีแรก ทำให้ยังไม่สามารถเห็นแนวโน้มว่าการใช้แรงงานเด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

สำหรับประเด็นอื่น เช่น การปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกกลุ่ม (8.8) พบว่า จำนวนผู้ประสบภัยจากการทำงานเริ่มมีจำนวนลดลง สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (8.9) พบว่า ภาคท่องเที่ยวถือเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยซึ่งตัวชี้วัดของเป้าประสงค์นี้ชี้ให้เห็นว่า การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้และการจ้างงานให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ประเด็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถาบันการเงิน (8.10) วัตถุประสงค์ของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน จำนวนตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน และร้อยละของผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ พบว่ามีตัวเลขที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสะท้อนถึงความสามารถในการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนในประเทศที่มีมากขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดดังกล่าวอาจยังไม่ครอบคลุมหรือขัดแย้งกับแนวโน้มการบริการทางการเงินและนโยบายของรัฐบาลที่จะส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและระบบ e-payment มากขึ้น ซึ่งสวนทางกับเป้าหมายของ UN

นอกจากนี้เป้าหมายนี้ยังสนใจเกี่ยวกับการประสิทธิภาพของประชากร โดยเป้าประสงค์ที่ 8.4 เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่นำไปสู่ความเสื่อมโทรมทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจากการสำรวจสถานะของข้อมูลพบว่ายังไม่มีข้อมูลของตัวชี้วัดของเป้าประสงค์นี้ฐานข้อมูลของประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามเป้าประสงค์นี้ก็มีความสำคัญเนื่องจากการที่ประเทศนั้นมีการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้

8.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการที่นักวิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมายที่ 8 ไม่ว่าจะ เป็น นิยาม คำจำกัดความ สถานการณ์ปัจจุบัน ความพร้อมของแต่ละเป้าประสงค์ การจัดลำดับความสำคัญของตัวชี้วัด และการพิจารณามาตรการที่เหมาะสมที่จะช่วยให้เป้าประสงค์ต่าง ๆ สามารถบรรลุได้ ทำให้ทราบและเข้าใจในสถานการณ์ในปัจจุบันของเป้าหมายการ

พัฒนาที่ 8 ซึ่งถือได้ว่าเป็นเป้าหมายที่ค่อนข้างมีความพร้อมในด้านข้อมูล ถึงแม้ว่าจะมีบางประเด็น เป้าประสงค์ที่เป็นที่สนใจว่าเหมาะสมในบริบทของประเทศไทยหรือไม่ ดังนั้นในการศึกษาในอนาคตอาจ มีการใช้ผลจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนสำหรับประเทศไทย และเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การสหประชาชาติด้วย

บรรณานุกรม

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). การสำรวจภาวะการณ์ทำงานของประชากร (ชุดใหม่).
http://www2.bot.or.th/statistics/Metadata/EC_RL_014_TH.PDF
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). รายงานผลสำรวจการเข้าถึงบริการทางการเงินภาคครัวเรือน ปี 2556. https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/FSMP2/FinancialAccessSurveyOfThaiHouseholds_2013.pdf
- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร). (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร. (2554). การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันวิจัยและพัฒนา.
- รัศมี อุดเสนา. (2557). หน้าที่ของตลาดน้ำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม แขวงบางละมات เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาชนบทศึกษาและการพัฒนา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทยา จันทรแดง. (2555). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน. วิทยานิพนธ์ ropic. (รัฐประศาสนศาสตร์). ปทุมธานี: วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ. (2560). เป้าประสงค์ที่ 12.2 พ.ศ. 2573 บรรลุการจัดการอย่างยั่งยืนและใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ. <http://www.thaicidaatabase.net/index.php/menu-article/12/12-2>
- สิทธิชัย ตันศรีสกุล. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม (Factors Affecting Sustainable Community Development: A Case Study Of Local Administration Organization In Maha Sarakham Province). วารสารช่อพะยอม. ปีที่ 21. หน้า 51 – 68.
- สำนักงานประกันสังคม. (2558). สถิติการเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานของแรงงานต่างชาติ ปี 2558. <http://www.sso.go.th/wpr/uploads/uploadImages/file/Sta0859.pdf>

- สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน กระทรวงการคลัง. (2554). บทบาทของระบบการเงิน
ฐานรากในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน. [http://www.fpo.go.th/e_research/
ebook/pdf_file/1341904751.pdf](http://www.fpo.go.th/e_research/ebook/pdf_file/1341904751.pdf)
- เสาวณี จันทะพงษ์ และคณะ. (2558). กระบวนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันและ
ทิศทางการข้างหน้า: วิเคราะห์จากมุมมองตลาดแรงงาน*. [https://www.bot.or.th/Thai/
MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/Paper_Labour.pdf](https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/Paper_Labour.pdf)
- สมชาย จิตสุขน. (2559). ปัจจัยเชิงสถาบันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย.
<https://www.pier.or.th/?abridged=ปัจจัยเชิงสถาบันกับการ>
- อรอนุช โกลล และ โชคชัย สุทธาเวศ. (2557). การจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการ
เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ปีที่ 4. ฉบับที่ 1. กันยายน 2556 – กุมภาพันธ์ 2557.
- Ali, I. 2007. Pro-Poor to Inclusive Growth: Asian Prescriptions. ERD Policy Brief No. 48,
Economics and Research Department, Asian Development Bank, Manila.
- Asian Development Bank (ADB). (2014). Asian Development Outlook 2014: Fiscal Policy
for Inclusive Growth. Mandaluyong City, Philippines: Asian Development Bank,
2014.
- Bureau of Labor Statistics (BLS). (2010). BLS Handbook, of Methods: Chapter 11:
Industry Productivity Measures 13th December 2010.
- Habito, C. (2009). RP Growth-Proverty Link: An Asian Anomaly. In No Free Lunch (Column),
Philippines Daily Inquirer, 6 April 2009.
- Kakwani, N.C. and E.M. Pernia (2000). What is pro-poor growth? Asian Development
Review, vol. 18, pp. 1-16.
- Kakwani, N.C., S. Khandker and H.H. Son (2004). Pro-poor growth: concepts and
measurement with country case studies. Working Paper Number 2004-1,
International Poverty Center, Brasil.
- Khan, M. (2007): "Governance, Economic Growth and Development since the 1960s,"
United Nations Department of Economic and Social Affairs (DESA). Available at
[http://eprints.soas.ac.uk/9921/1/DESA_Governance_Economic_Growth_and_Devel
opment_since_1960s.pdf](http://eprints.soas.ac.uk/9921/1/DESA_Governance_Economic_Growth_and_Development_since_1960s.pdf).
- Lanchovichina, E., Lundstrom, S. (2009). Inclusive Growth Analytics Framework and
Application. Policy Research Working Paper. The World Bank.

- Rauniyar, Ganesh and Ravi Kanbur. 2010. Inclusive Development: Two Papers on Conceptualization, Application, and the ADB Perspective. January draft. Independent Evaluation Department, ADB.
- Ravallion, Martin and Chen, Shaohua (1997), 'What Can New Survey Data Tell Us about Recent Changes in Distribution and Poverty?', *World Bank Economic Review*, 11(2), 357-82.
- Ravallion, M. and S. Chen (2003) "Measuring pro-poor growth." *Economics Letters* 78, pp 93- 99.
- Son, Hyun H. and N. Kakwani, "Global Estimates of Pro-Poor Growth," *World Development*, 36(3), 1048-66, 2008.
- White, H. and Anderson, E. (2001), Growth versus Distribution: Does the Pattern of Growth Matter? *Development Policy Review* 19:3 267-289.
- World Bank. (2008). Access to Finance and Development: Theory and Measurement. http://siteresources.worldbank.org/INTFINFORALL/Resources/4099583-1194373512632/FFA_ch01.pdf
- World Economic Forum. (2016). The Global Gender Gap Report 2016. http://www3.weforum.org/docs/GGGR16/WEF_Global_Gender_Gap_Report_2016.pdf
- United Nations. (2010). Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework 2008. https://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesf/SeriesF_80rev1e.pdf

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์

ภาคผนวก ก
ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์

Output		หมายเหตุ : กรณีล่าช้า (ผลสำเร็จไม่ถึง 100%) ระบุสาเหตุ และการแก้ไขที่ท่านดำเนินการ
กิจกรรมตามวัตถุประสงค์โครงการ	ผลสำเร็จ (%)	
1) รวบรวมข้อมูลปัจจุบันของเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย	100	
2) วิเคราะห์ความสอดคล้องของเป้าหมาย เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด	100	
3) ประเมินความพร้อมในการบรรลุ เป้าหมาย	100	
4) วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทาง มาตรการ ในการบรรลุเป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน	100	

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างแบบประเมิน

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างแบบประเมิน

แบบประเมิน การจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์

“โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือก

มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย”

**เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มี
ผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน**

โครงการดังกล่าวอยู่ภายใต้โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) คณะ
เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบประเมินให้ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อหน่วยงานตำแหน่ง

ประเภทของหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาค

การศึกษา

บทบาทของท่านกับ SDGs หน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยตรง มีความสนใจในเป้าหมายการพัฒนา

ดังกล่าว

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 การประเมินเป้าประสงค์

ขอให้ท่านประเมินเป้าประสงค์ต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ 8 ว่ามีความพร้อมในการดำเนินการ
อย่างไร และเป้าประสงค์ดังกล่าวมีการสร้างผลกระทบต่อเป้าประสงค์อื่น ๆ อย่างไร โดยวงกลมล้อมรอบตัวเลขที่
ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ความเร่งด่วนของเป้าประสงค์ หมายถึง เป้าประสงค์ที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาทันทีเพื่อให้
เกิดผลเสียขึ้นมาก หากปล่อยไว้เนิ่นนานจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมมาก **โดยที่ 1**
คือเร่งด่วนน้อยที่สุด ไปถึง 5 คือเร่งด่วนมากที่สุด

ผลกระทบของเป้าประสงค์ หมายถึง เป้าประสงค์ที่หากบรรลุแล้วจะเป็นพื้นฐานให้การบรรลุเป้าประสงค์
อื่น ๆ ภายในเป้าหมายที่พิจารณาหรือเป้าหมายอื่น ๆ เป็นไปได้ง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือมีผลก่อให้เกิด
ปฏิกิริยาลูกโซ่ไปยังเป้าประสงค์อื่น ๆ **โดยที่ 1** คือสร้างผลกระทบต่อเนืองน้อยที่สุด ไปถึง 5 คือสร้างผลกระทบ
ต่อเนืองมากที่สุด

เป้าประสงค์	ความเกี่ยวข้อง กับ หน่วยงาน ของท่าน	ความเร่งด่วน					ผลกระทบ					
		เร่งด่วนน้อยที่สุด< --- >เร่งด่วนมาก ที่สุด					น้อยที่สุด< ----- >มากที่สุด					
8.1.1	อัตราการเจริญเติบโตของรายได้ที่แท้จริงต่อหัวประชากร (Annual growth rate of real GDP per capita)	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.2.1	อัตราการเจริญเติบโตรายปีของรายได้ที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ (Annual growth rate of real GDP per capita)	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.3.1	สัดส่วนการจ้างงานนอกระบบนอกภาคการเกษตร แยกตามเพศ	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.4.1	การบริโภคพื้นฐานต่อการใช้ทรัพยากร (MF) ต่อคน, ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.4.2	การบริโภควัตถุดิบในประเทศ (DMC), DMC ต่อคน, DMC ต่อ GDP	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.5.1	รายได้เฉลี่ยต่อชั่วโมงของลูกจ้างหญิงและชาย จำแนกตามอาชีพ อายุ และความพิการ	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.5.2	อัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ อายุ และ ความพิการ	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.6.1	สัดส่วนของเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) ที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา การจ้างงานหรือการฝึกอบรม	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.7.1	สัดส่วนและจำนวนเด็กอายุ 5-17 ปี ที่เป็นแรงงานเด็ก จำแนกตามเพศและอายุ	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

เป้าประสงค์	ความเกี่ยวข้อง กับ หน่วยงาน ของท่าน	ความเร่งด่วน					ผลกระทบ					
		เร่งด่วนน้อยที่สุด < --- > เร่งด่วนมากที่สุด					น้อยที่สุด < ----- > มากที่สุด					
8.8.1	อัตราความถี่ของการบาดเจ็บ ร้ายแรง และไม่ร้ายแรง จากการทำงาน จำแนกตามเพศ และ สถานะแรงงานต่างด้าว	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.8.2	เพิ่มการปฏิบัติตามสิทธิแรงงานในประเทศ (เสรีภาพของสหภาพ และการเจรจาต่อรองโดยรวม) โดยยึดหลักการมนุษยของ ILO และ กฎหมายภายในประเทศ จำแนกตามเพศ และสถานะแรงงานต่างด้าว	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.9.1	ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ ภาคการท่องเที่ยว (คิดเป็นร้อยละของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศทั้งหมด และในอัตราการเติบโต)	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.9.2	จำนวนงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คิดเป็นสัดส่วนของงานทั้งสิ้นและอัตราการเติบโตของงานทั้งหมด จำแนกตามเพศ	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.10.1	จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ และเครื่องเบิกเงินอัตโนมัติ (ATMs) ต่อผู้ใหญ่ 100,000 คน	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.10.2	สัดส่วนของผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่15ขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.a.1	ความช่วยเหลือสำหรับพันธมิตร/ข้อผูกมัดทางการค้า และการเบิกจ่าย	☐ เกี่ยวข้อง ☐ ไม่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.b.1	การใช้จ่ายรวมภาครัฐสำหรับการคุ้มครองทางสังคม และแผนการ	☐ เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

เป้าประสงค์	ความเกี่ยวข้อง กับ หน่วยงาน ของท่าน	ความเร่งด่วน					ผลกระทบ				
		เร่งด่วนน้อยที่สุด < --- > เร่งด่วนมากที่สุด					น้อยที่สุด < ---- > มากที่สุด				
จ้างงาน คิดเป็นร้อยละของ งบประมาณประเทศ และ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	☐ ไม่ เกี่ยวข้อง										

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาเป้าประสงค์ในเป้าหมายที่ 8 เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
รายงานการประชุม

ภาคผนวก ค

รายงานการประชุม

การประชุมเชิงปฏิบัติการและรับฟังความเห็น

โครงการ“สำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 8
วันที่ 29 พฤษภาคม 2560 ณ โรงแรมวิกทรี กรุงเทพมหานคร

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. คุณวรรณภา คล้ายสวน	สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. คุณโสรัจ ศิโรตมานนท์	สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3. คุณนงลักษณ์ โง้ววัฒนชัย	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
4. คุณอังคณา แยมอุบล	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
5. คุณสมศจี ศิกษมัต	ฝ่ายสถิติและจัดการข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย
6. คุณจาร์พรณ วานิชนันท์กุล	ทีมพัฒนาสถิติการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
7. อ.ชล บุญนาค	SDG Move
8. คุณธรรมพร สุขมี	SDG Move
9. คุณจาร์ณี บริบาลบุรีภัณฑ์	สำนักงานประกันสังคม

คณะทำงาน

1. อ.ดร. วร็ทยา ชินกรรม	หัวหน้าโครงการ
2. รศ.ดร. เรียงชัย ต้นสุชาติ	นักวิจัย
3. นางสาวพิมพ์พิกา ขวลิต	ผู้ช่วยนักวิจัย

เริ่มประชุมเวลา 09:00 น.

อ.ดร.วร็ทยา ชินกรรม เป้าหมายเรื่องเศรษฐกิจ เป็นส่วนหนึ่งของ SDGMOVE ซึ่งเป็นการสำรวจสถานะเป้าหมาย และปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย วัตถุประสงค์ของโครงการ และจัดลำดับความสำคัญ

จากการสำรวจสถานะปัจจุบัน เป็นอย่างไรบ้าง โดยภาพรวม สิ่งสำคัญ คือดูการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ดังนั้นมีอีกประเด็นคือการเจริญเติบโตที่ครอบคลุม Inclusive Growth ซึ่งจะต้องทำให้แรงงานเข้าสู่ระบบมากขึ้น มีความสมดุลของการพัฒนาเมือง

ชนบท คนต้องเข้าถึงบริการทางการเงิน ซึ่งเป้าหมายที่ 8 ค่อนข้างครอบคลุม ซึ่งในบริบท ต้องดู เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

ในตอนนี้เป้าประสงค์สำคัญที่ถูกจัดเป็น 1 ใน 30 เป้าประสงค์หลักที่ควรนำมาพิจารณาก่อน ได้แก่ การรักษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัว พิจารณาจาก ประสิทธิภาพของประชากร แต่ละประเทศควรมีการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังไม่มีความข้อมูลของประเทศไทยถึงแม้จะมีการทำตาราง input-output มาสะกัดข้อมูลการใช้ทรัพยากรโดย MTEC แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์

จากการศึกษาของคณะวิจัยพบว่า สถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์จะมีข้อมูลครบเพียง 8 เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ 1 รักษาการเจริญเติบโต ดูตัวชี้วัด อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงหารจำนวนประชากร พบว่า ข้อมูลที่มีพบว่าประเทศไทยมีการเติบโตสม่ำเสมอ แต่มีบางช่วงที่เติบโตต่ำซึ่งเป็นไปตามการเจริญเติบโตของโลก น่าจะบรรลุเป้าหมาย มีแผนงานรองรับ ได้แก่ แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

เป้าประสงค์ที่ 2 ผลผลิตภาพแรงงาน พิจารณาอัตราการเจริญเติบโตต่อปีของประชากรผู้มีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่า แรงงานได้แก่ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งพบว่าจากข้อมูลในอดีตมีการเพิ่มขึ้นตลอดเวลา แต่ในขณะนี้พบว่ากำลังแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่องเนื่องจากอยู่ในสังคมผู้สูงอายุ ทำให้ยังมีช่องว่างระหว่างกำลังแรงงานกับแรงงานเพิ่มขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของแรงงานไทยกับประเทศอื่น ๆ พบว่า ประเทศไทยยังต่ำกว่า สิงคโปร์และมาเลเซีย นอกจากนี้สถานการณ์พบว่า ยังมีแผนงานที่รองรับ แผนพัฒนาแรงงานรองรับ แต่ยังไม่ชัดเจนว่ามีความยั่งยืนหรือเปล่า

เป้าประสงค์ที่ 8.3 มุ่งเน้นกิจกรรมการพัฒนาที่ส่งเสริมการผลิต การสร้างงานที่มีคุณค่า การสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ โดยตัวชี้วัดที่ 8.3.1 สัดส่วนการจ้างงานนอกระบบในการจ้างงานนอกภาคการเกษตร แยกตามเพศ ซึ่งสำนักสถิติแห่งชาติได้ให้คำนิยามว่า แรงงานนอกระบบคือแรงงานที่มีงานทำแต่ไม่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งพบว่า แรงงานทั้งหมด 38 ล้านคน มีแรงงานนอกระบบ 21 ล้านคน นอกจากนี้ ในประเทศไทยมีแรงงานนอกระบบอยู่ในภาคการเกษตรมากกว่าอาชีพอื่น ดังนั้น อาจ

จำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้เข้ากับบริบทประเทศไทยโดยการพิจารณา
แรงงานในภาคการเกษตรด้วย และพบว่า สำนักงานประกันสังคมมี
แผนงานรองรับการคุ้มครองกับแรงงานนอกภาคการเกษตร รวมไปถึง
กระทรวงแรงงาน ที่มีแผนงานที่รองรับ

และอีกประเด็นที่สำคัญ คือจากนิยามของเป้าประสงค์ที่พิจารณาถึง
การส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมไปถึงการเข้าถึงบริการทาง
การเงิน แต่ในตัวชี้วัดไม่ได้มีการพิจารณา จึงอาจจะยังไม่สอดคล้องกันแต่
หากพิจารณาข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อมพบว่า นอกการเกษตรส่วนมากรายได้มาจากภาค SMEs ซึ่งอาจจะม
ีการพิจารณาสัดส่วนรายได้ของ SMEs เพื่อพิจารณาการเจริญเติบโตที่
ครอบคลุม รวมไปถึง GDP ของภาค SMEs โดยเฉลี่ยมีการเติบโตที่
มากกว่าอัตราการเติบโต GDP ของประเทศ ดังนั้น SMEs จึงเป็นหนึ่งในภาค
ส่วนที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี

เป้าประสงค์ 8.4 การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทั่วโลก
ทั้งในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัดที่ 8.4.1 ร่องรอยการ
ใช้วัตถุดิบ การใช้วัตถุดิบต่อหัวประชากร และร่องรอยการใช้วัตถุดิบต่อ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งจากการสำรวจพบว่ายังไม่มี
ฐานข้อมูลของประเทศไทย ซึ่งจากข้อมูลของ MDP พบว่าปัจจุบันไทยมี
การใช้ทรัพยากรอยู่ที่ 10 ตันต่อหัว ซึ่งถือว่าใช้ต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ โดย
เฉลี่ย

เป้าประสงค์ที่ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
และมืงานที่มีคุณค่าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย รวมถึงเยาวชนผู้มีทุพพล
ภาพ และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน
ภายในปี 2573 พบว่า ในประเทศไทยได้มีข้อมูลที่ระบุการจ้างงานที่แยก
ตามเพศ อายุ แต่ยังไม่มีการกล่าวถึงแรงงานผู้พิการ มีเพียงจำนวนผู้พิการ
ที่มีงานทำ ซึ่งข้อมูลยังไม่ครบถ้วน ซึ่งตัวชี้วัดที่ใช้พิจารณาได้แก่ ค่าจ้าง
เฉลี่ยรายชั่วโมง แต่ข้อมูลของประเทศไทย พบว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติ
มีการเก็บข้อมูลค่าจ้างเฉลี่ยเป็นรายเดือน ซึ่งเท่ากับ 13,894 บาทต่อเดือน
ในขณะที่มีความแตกต่างระหว่างค่าจ้างแรงงานหญิงและชาย แต่มีการ
ลดลงเรื่อยมา ซึ่งอาจจะสะท้อนให้เห็นถึงความเท่าเทียมกันมากขึ้น

อัตราการว่างงาน ของไทยประมาณ 0.9 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำ
ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เป้าประสงค์ดังกล่าวค่อนข้างมีความพร้อมของข้อมูล

รวมไปถึงมีแผนงานรองรับที่ชัดเจน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคน แผนแม่บทการจ้างงาน แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นต้น

เป้าประสงค์ที่ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี 2563 ซึ่งจากข้อมูลของ ILO มีข้อมูลถึงปี 2557 พบว่ามีเยาวชนอายุ 15 – 24 ปีที่ไม่ได้ทำงาน ไม่มีการศึกษา และไม่ได้รับการฝึกอบรมประมาณร้อยละ 13.81 ของประชาชนอายุ 15-24 ปี และเมื่อพิจารณาแผนงานรองรับพบว่ายังไม่มีแผนงานรองรับที่ชัดเจน

เป้าประสงค์ที่ 8.7 ใช้มาตรการเร่งด่วน และมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการบังคับใช้แรงงาน หยุตรูปแบบแรงงานทาส และการค้ามนุษย์ และทำให้มั่นใจในการยับยั้ง และกำจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ รวมทั้งการจ้างงาน และใช้เด็กในการทหาร และโดยในปี 2568 ขจัดการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบ ซึ่งจากข้อมูลพบที่มีการเก็บข้อมูลจริงจังเมื่อปี 2558 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งประเด็นสำคัญสำหรับเป้าประสงค์นี้ได้แก่ การนิยามคำว่าแรงงานเด็ก จากนิยามของ ILO ระบุว่า แรงงานเด็กอาจหมายถึง เด็กอายุ 5-12 ปีที่ทำงาน เด็กอายุ 13-14 ปีที่ทำงานหนัก (หรือทำงานมากกว่า 14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) หรือเด็กอายุ 15-17 ปีที่ทำงานอันตรายก็ถือว่าเป็นแรงงานเด็กเช่นกัน (หรือทำงานมากกว่า 48 ชั่วโมง) จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า มีแรงงานเด็กประมาณ 6.9 แสนคน แบ่งเป็นเด็กที่ทำงานและเรียน 4.2 แสนคน ทำงานอย่างเดียว 2.7 แสนคน ซึ่งหากพิจารณาพบว่าข้อมูลที่มีในปัจจุบันยังไม่ได้แสดงการปรับตัวของข้อมูลที่ชัดเจนมากพอ แต่ยังมีแผนการพัฒนาที่รองรับ

เป้าประสงค์ 8.8 ที่กล่าวถึงความปลอดภัย โดยพิจารณาถึงการบาดเจ็บจากการทำงาน โดยข้อมูลที่ใช้มาจาก 2 แหล่ง ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานประกันสังคม พบว่า แรงงานประมาณ 4-5 ล้านคนต่อปีได้รับการบาดเจ็บจากการทำงาน ซึ่งในจำนวนนี้ส่วนมากเป็นแรงงานนอกระบบที่ไม่มีการคุ้มครอง จึงเป็นประเด็นที่ควรพิจารณานอกจากนี้ในจำนวนผู้บาดเจ็บที่น้อยลงอย่างต่อเนื่องนั้น อาจเป็นเพราะจำนวนแรงงานที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจไม่ได้สะท้อนถึงความปลอดภัยในการทำงานว่าปลอดภัยเพิ่มขึ้นจริงหรือไม่ โดยตัวชี้วัดนี้ ถือว่าเป็นตัวที่มีความพร้อม มีแผนงานรองรับที่ชัดเจน และอาจจะบรรลุเป้าหมายได้

ตัวชี้วัดอีกตัวหนึ่งได้แก่ จำนวนข้อตกลงที่มีการยอมรับอย่างเป็นทางการ ซึ่งในประเทศไทยเพิ่งมีการพิจารณาอย่างจริงจัง เมื่อเดือนที่ผ่านมา เช่น การส่งเสริมสิทธิแรงงาน การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และแรงงานข้ามชาติ

เป้าประสงค์ที่ 8.9 วางแผนและดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่สร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ภายในปี 2573 เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แต่ตัวชี้วัดยังไม่สะท้อนถึงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งวัด 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมทางตรงทางการท่องเที่ยว และ จำนวนงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของการท่องเที่ยวมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง อยู่ที่ประมาณร้อยละ 5 – 6 ของ GDP ในขณะเดียวกัน มีการจ้างงานคิดเป็นร้อยละ 10 ของการจ้างงานทั้งหมด ประมาณ 4 ล้านคน จะเห็นได้ว่า การจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวมีการเพิ่มขึ้น แต่ต้องมาพิจารณาต่อไป เนื่องจากตัวชี้วัดดังกล่าวยังไม่ได้กล่าวถึงความยั่งยืนและไม่ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวของชุมชน ดังนั้น ถือเป็นเป้าประสงค์ที่มีความพร้อม มีแผนงาน และสามารถบรรลุเป้าหมายได้

เป้าประสงค์ที่ 8.10 เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงบริการทางการเงิน ประกันภัย และการธนาคารทั้งหมด ซึ่งเป้าประสงค์นี้ไม่ได้มองแค่การเงินจากธนาคารเท่านั้น ยังมองถึงการประกันภัย ซึ่งตัวชี้วัดที่ใช้ได้แก่ จำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็มต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน และร้อยละของผู้ใหญ่ (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่มีบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือกับผู้ให้บริการทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งตัวชี้วัดนี้มีข้อมูลจาก WDI พบว่า ในปี 2558 จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ และตู้ ATM มีจำนวนเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่สามารถบอกได้ว่า ในปี 2559 มีการเพิ่มขึ้นหรือลดลง เนื่องจากในปัจจุบัน อาจมีการพบว่าจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ลดลง เนื่องจากมีการหันมาใช้บริการทางการเงินผ่านอินเทอร์เน็ตมากขึ้น นอกจากนี้จำนวนผู้ใหญ่ที่มีบัญชีธนาคาร พบว่า ร้อยละผู้ใหญ่ที่มีบัญชีธนาคารมีการเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 82.3 และบริการที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ เงินฝาก (ร้อยละ 80.7) โอน ชำระเงิน สินเชื่อ โดยในเป้าประสงค์นี้มีความสอดคล้องในบริบทของประเทศไทย โดยมีแผนงานที่รองรับได้แก่ แผนงานจากธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ แผนพัฒนา

ระบบสถาบันการเงิน และแผนพัฒนาระบบการเงินของภาคประชาชน นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะว่า ตัวชี้วัดดังกล่าวควรมีการรวมผู้ใช้บริการการเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ (Mobile Banking and Internet Banking) ด้วย นอกจากนี้มีการพิจารณาเพิ่มเติมถึงสัดส่วนของเบี้ยประกันภัย พบว่ามีคนทำประกันภัยมากขึ้น จะเห็นได้ว่าสัดส่วนเบี้ยประกันภัยต่อ GDP มากขึ้น จากร้อยละ 2.7 ในปี 2553 เป็นร้อยละ 3.5 ในปี 2558

เป้าประสงค์ที่ 8.a เพิ่มการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางการค้าสำหรับประเทศกำลังพัฒนา, โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งผ่านกรอบการทำงานที่บูรณาการยกระดับการช่วยเหลือด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่อต่างประเทศพัฒนาน้อยที่สุด จากการศึกษายังไม่พบข้อมูลของประเทศไทย มีเพียงข้อมูลจาก OECD ที่กล่าวว่า ประเทศไทยเป็นทั้งผู้บริจาคและรับความช่วยเหลือ โดยการบริจาคส่วนใหญ่เป็นการบริจาคไปยังประเทศ ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม

เป้าประสงค์ 8.b ในปี 2563, การพัฒนาและการดำเนินกลยุทธ์ทั่วโลกสำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลก (Global Jobs Pact) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ตัวชี้วัดได้แก่ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลในโครงการคุ้มครองทางสังคม และการจ้างงาน คิดเป็นร้อยละของงบประมาณประเทศ และ GDP และอัตราข้อตกลงแรงงาน ซึ่งในบริบทของประเทศไทยยังไม่พบที่แน่ชัด มีเพียงเฉพาะการระบุนโยบายโครงการสำหรับบุคคลต่าง ๆ เช่นข้าราชการ มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาล หรือโครงการประกันสังคม แต่ยังไม่พบตัวเลขที่แน่ชัด

ประเด็นที่ 2 การรับฟังความเห็น

อ.ดร.วรัทยา

จากข้อมูลทั้งหมด จึงอยากขอความเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการจัดลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ และมีประเด็นใดที่ควรดำเนินการก่อนหลัง โดยพิจารณาจากความเร่งด่วน และผลกระทบของเป้าประสงค์

คุณสมศรี

ในภาพรวม ยังไม่สามารถบอกได้แน่ชัด ว่าที่ไม่พบข้อมูลหมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูล เนื่องจากบางตัวชี้วัดอาจมีการจัดเก็บแต่ยังไม่ได้เผยแพร่ และอีกประเด็นได้แก่ ประเด็นด้านตัวชี้วัด มีความเห็นว่าเป็นตัวชี้วัดที่มาจาก UN อยู่แล้ว ซึ่งเราคงต้องยอมรับ แต่เราต้องพิจารณาตาม Metadata ที่เรามีอยู่ เพื่อการตีความที่ถูกต้อง

คุณวรรณภา

ในประเด็นด้านความเร่งด่วนและผลกระทบ ทางสภาพัฒน์ ฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการพิจารณาเบื้องต้นมาแล้ว ซึ่งได้แก่ 8.1 และ 8.4 ซึ่งครอบคลุมทั้ง 2 มิติ ซึ่งทางสภาพัฒน์ ฯ เห็นด้วยกับเป้าประสงค์ที่ 8.1 ซึ่งครอบคลุมทั้งความเร่งด่วนและผลกระทบ ส่วนเป้าประสงค์ 8.4 ยังมองไม่เห็นว่ามีความเร่งด่วนอย่างไร แต่ในการให้นำหนักนี้ เพื่อให้เป็นไปตาม Road map การพัฒนา และทางสภาพัฒน์ ฯ จะมีการจัดประชุมเรื่องเป้าหมายที่ 8 อีกครั้ง ในวันที่ 6 กรกฎาคม โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาหาโครงการที่เกี่ยวข้องที่ช่วยเหลือขับเคลื่อนเป้าหมายที่ 8 แต่การดำเนินการยังคงดูเลื่อนลอย เช่น ในเป้าประสงค์ที่ 1 พบว่าในปัจจุบันการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยอยู่ที่ร้อยละ 3.2 ในขณะที่แผนกำหนดว่าเติบโตร้อยละ 5 ซึ่งยังไม่สามารถหาโครงการหรือแผนงานที่จะทำให้เป้าประสงค์ดังกล่าวเป็นบรรลุได้ นอกจากนี้ เนื่องจากคณะกรรมการชุดใหญ่ได้มีการประชุมและกำหนดเป้าประสงค์ที่สำคัญ 30 เป้าประสงค์มาเรียบร้อยแล้ว และทำการเสนอไปยังนายกรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น สิ่งที่คุณกว. ต้องการคืออะไร

รศ.ดร.เรียงชัย

คิดว่า คุณกว. คงต้องการให้วางตำแหน่งของเป้าประสงค์ตามแกน 2 แกน ซึ่งได้แก่ ความเร่งด่วนและวัตถุประสงค์

คุณวรรณภา

ดังนั้นคุณกว.น่าจะจะต้องมีการหา Gap ของแต่ละเป้าประสงค์ คือให้เป็นตัวเลขจริงเทียบกับ Based line ให้ชัดเจน จะได้ว่าเป้าประสงค์ใดที่ยังห่างไกลจากตัวเลขที่กำหนด

คุณสมศจี

ในบางเป้าประสงค์ที่เป็นการวัดการใช้จ่าย มีความเห็นว่าการใช้จ่ายไม่น่าจะเป็นเป้าประสงค์ แต่ควรเป็นนโยบายที่จะใส่เข้าไปเพื่อให้เกิดการเจริญเติบโต หรือ GDP มากกว่า

รศ.ดร.เรียงชัย

เราน่าจะต้องมีการประเมินในเบื้องต้นของ ทั้งความเร่งด่วนและผลกระทบ ว่า 5 ตัวชี้วัดแรกของแต่ละมิติมีอะไรบ้าง และพอจะสามารถจับคู่ได้หรือไม่ จะได้สามารถเรียงลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ได้

พิมพ์ิกา

จุดประสงค์ของคุณกว.วิจัยคือนอกจากความเห็นของคุณกว.เองแล้ว ยังต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นเพิ่มเติม เพื่อร่วมกันพิจารณาหาความสำคัญของแต่ละเป้าประสงค์ ว่าเป้าประสงค์ที่มีการกำหนดความสำคัญในเบื้องต้นมาแล้ว เป็นเป้าประสงค์ที่ควรทำก่อนจริงหรือไม่

รศ.ดร.เรียงชัย

ก่อนที่จะมาเป็น SDGs นี้ ได้มี MDGs มาก่อน ซึ่งมีรายงานทุก 5 ปี ถ้าหากพิจารณาด้านระยะเวลา ความเร่งด่วน เราอาจไปดึงมาจากของรัฐบาล

	เป็นพื้นฐานที่มีการตั้งเป้าไว้ และอาจคูมิตีอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น Down Trend หรือ Gap
คุณสมศรี	อาจมีการพิจารณาในเชิงว่า เป้าประสงค์นั้นจะเป็นตัวขับเคลื่อนได้ดีหรือไม่ และมีหรือไม่มีข้อมูล และต้องมีดูว่าข้อมูลเราพลาดจากเป้าหมายอย่างไรบ้าง และคุณภาพข้อมูลเราเป็นอย่างไรบ้าง
รศ.ดร.เรียงชัย	นั่นคือ เราจะพิจารณาเพิ่มเติมว่า ข้อมูลส่วนไหนที่น่าจะมีแต่ยังไม่ได้นำมารวบรวมน่าจะถูกนำมาพิจารณา รวมไปถึงข้อมูลที่มีแต่ยังไม่เป็นตัวเลขที่บรรลุเป้า
คุณวรรณภา	ในบางตัวชี้วัดที่ไม่สามารถหาได้ หรือไม่สามารถวัดได้ อยากให้มีการหาตัวชี้วัดที่เป็นตัวแทนได้ไว้ด้วย
อ.ชล	ในการจัดลำดับความสำคัญ ขึ้นอยู่กับแต่ละหน่วยงาน ดังนั้นเพื่อให้มีความชัดเจนเป็นหลักวิชาการ จึงอยากให้ทีมนักวิจัยได้มีการพิจารณาอีกครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันความสำคัญที่มีการวางไว้
อ.ดร.วรัทยา	เช่น ในกระเด็น 8.1 และ 8.2 ที่มีการพิจารณาคล้ายกัน ต่างกันในบริบทของตัวหาร ซึ่ง 8.1 เป็นการหา GDP ต่อจำนวนประชากร แต่ 8.2 เป็น GDP ต่อจำนวนแรงงาน ดังนั้นหากให้วัดประสิทธิภาพแล้ว การพิจารณาเป้าประสงค์ที่ 8.2 จะสามารถตอบโจทย์ได้มากกว่าหรือไม่
คุณวรรณภา	ส่วนในประเด็นเป้าประสงค์ 8.4 ที่ยังไม่พบข้อมูลในบริบทของประเทศไทย จึงไม่เข้าใจว่าเป็นเป้าประสงค์ที่ถูกจัดลำดับมาได้อย่างไร
อ.ชล	ในเป้าประสงค์ 8.4 มีการประชุมก่อนหน้านั้น และถูกจัดให้อยู่ในเป้าประสงค์ที่มีความเร่งด่วนแต่ไม่มีข้อมูล
คุณสมศรี	เห็นด้วยในเป้าประสงค์ที่ 8.4 เนื่องจากเรื่องนี้มีการพูดถึงกันในวงกว้างว่า จะสามารถใช้เป็นตัววัดประสิทธิภาพของประเทศได้ หรือพัฒนาเป็น Green GDP ในอนาคต
คุณวรรณภา	ถึงแม้ว่าจะมีการเริ่มเก็บข้อมูลตัวชี้วัดที่ 8.4 โดยใช้ข้อมูล IO Table แต่ข้อมูล IO ในปี 2015 จะสมบูรณ์ในปี 2019 ซึ่งถือว่าช้าเกินไป
คุณสมศรี	หากยังไม่พร้อม อาจมีการเสนอแนะเป้าประสงค์ดังกล่าว ในแผนดำเนินงาน ว่าจำเป็นต้องมีการดำเนินการ จากนั้นขอพิจารณาในประเด็นที่ 8.6 เนื่องจากเป็นประเด็นที่ระบุว่าไม่มีความพร้อม
รศ.ดร.เรียงชัย	ในประเด็นเป้าประสงค์ที่ 8.6 ร้อยละของเยาวชนที่ไม่ได้ทำอะไรเลย ในขณะที่ 8.7 ว่าเรื่องแรงงานทั่วไป ซึ่งคนละมิติกัน

- คุณนงลักษณ์ ทางสำนักงานสถิติมีการเก็บข้อมูลดังกล่าว แต่ยังมีขอบเขตที่จะดึงข้อมูลดังกล่าวมาใช้ แต่จากข้อมูลดิบเราสามารถดึงข้อมูลในจุดนี้ได้ ซึ่งจากอดีตพบว่า 3 ปีย้อนหลัง ในปี 2557 มีจำนวนเด็กที่ไม่ได้ทำอะไรเลยอยู่ร้อยละ 12.7 ของเด็กทั้งหมด ในปี 2558 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13.3 และในปี 2559 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13.7 ของจำนวนเด็กทั้งหมด แต่ถ้าจะพิจารณาว่ามีความพร้อม หรือมีแผนงานรองรับหรือไม่ อาจจะต้องศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงอีกครั้ง
- อ.ดร.วรัทยา ในประเด็นใดที่ข้อมูลไม่ชัดเจน อาจมีการระบุหมายเหตุไว้ว่าข้อมูลครอบคลุมส่วนใดบ้าง
- รศ.ดร.เริงชัย นอกจากนี้มีประเด็นว่า จำเป็นหรือไม่ว่าทุกตัวชี้วัดต้องมีข้อมูลเป็นข้อมูลตัวเลข เพราะอย่างเช่นเป้าหมายการพัฒนา MDGs ในอดีต พบว่าในบางตัวชี้วัด เป็นการวัดว่ามีแผนรองรับหรือไม่เท่านั้น ซึ่งหากมีแผนก็ถือว่าบรรลุแล้ว
- อ.ชล ในบริบทของประเทศไทย อาจมีบางตัวชี้วัดที่ไม่สามารถพบข้อมูลได้ ดังนั้น คณะวิจัยอาจมีการเสนอแนะข้อมูลตัวแทน ซึ่งเป็นข้อมูลคุณภาพที่จะใช้วัดการบรรลุเป้าหมายแทนได้
- คุณสมศวี ข้อมูลคิดว่ามีอยู่แล้ว เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ จำเป็นต้องมีเพื่อเป็นตัว monitor ภายใน และเป็นการประเมินผลการทำงานอยู่แล้ว แต่ต้องไปดูว่าข้อมูลเปิดเผยได้มากหรือน้อยอย่างไร
- คุณนงลักษณ์ ความจริง 8.2 เป็นประเด็นที่ควรพิจารณา เนื่องจาก Productivity จะเป็นตัวที่ใช้ตอบ Thailand 4.0 ได้ด้วย และหากพิจารณาสถานะในปัจจุบัน เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ พบว่า ผลิตภาพแรงงานของไทยยังอยู่ในระดับกลางค่อนข้างต่ำ ซึ่ง GDP ของเราอยู่ในระดับที่ดีอยู่แล้ว เพียงแต่ตัวหารยังมีปัญหา
- อ.ชล ตอนนี้อย่างไรที่ต้องการ คือ เราอยู่ตรงไหนของ SDGs และจะได้อะไรบ้างที่จะพัฒนาอย่างไรต่อไป รวมไปถึงการพัฒนาตัวชี้วัด และเพิ่มเติมตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับประเทศไทย ซึ่งต้องเป็นประเด็นที่พิจารณาต่อไปในอนาคต
- อ.ดร.วรัทยา สอบถามเพิ่มเติมในประเด็นข้อ 8.a เป็นประเด็นที่ไม่มีข้อมูลในไทย
- คุณนงลักษณ์ ในประเด็น 8.a น่าจะมีข้อมูลในกระทรวงพาณิชย์ เนื่องจากกระทรวงพาณิชย์ มี 2 กรม คือกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และกรมเจรจา
- อ.ดร.วรัทยา ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน

ปิดการประชุม 12:00 น.

ภาพการประชุม

ภาคผนวก ง
ข้อเสนอแนะรายงานฉบับสมบูรณ์

ภาคผนวก ง

ข้อเสนอแนะรายงานฉบับสมบูรณ์

ในรายงานฉบับนี้ได้รับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายงานให้มีความสมบูรณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมไปถึงภาคการศึกษา ซึ่งคณะวิจัยได้มีการนำ ข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงเพื่อให้รายงานฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังนี้

บทที่	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไข
1	อธิบายที่มาของตาราง 1.1 ไม่ชัดเจน	เพิ่มเติมการอธิบายตาราง 1.1 และใส่ ที่มาของตาราง
	ขาดความเชื่อมโยงระหว่าง Goal 8 และ Goal อื่นๆ	เพิ่มเติมตารางที่ 1.2 อธิบายถึงความ เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายที่ 8 กับแต่ ละเป้าหมาย
	ขาดความเชื่อมโยงระหว่างตารางที่ 1.1 และ ตารางที่ 1.3	ปรับตารางที่ 1.2 เพิ่มความเชื่อมโยง ของตารางที่ 1.1 และตารางที่ 1.3
	การแปลคำศัพท์เฉพาะบางคำมีความกำกวมและ คลาดเคลื่อน เช่นมีการแปลคำว่า Decent work ว่าทั้ง 1.งานที่เหมาะสม 2 งานที่มีคุณค่า ในขณะที่ การขับเคลื่อนประเด็น Decent work ในประเทศไทยใช้คำว่า "งานที่มีคุณค่า"	ปรับคำว่า งานที่เหมาะสม เป็น งานที่มีคุณค่า
	คำว่า precarious employment ซึ่งในรายงาน แปลว่างานที่ไม่ปลอดภัยแต่ ในความเป็นจริง แปลว่า งานที่ไม่มั่นคง	ปรับคำว่า งานที่ไม่ปลอดภัย เป็นงาน ที่ไม่มั่นคง
2	ตัวชี้วัดในเป้าประสงค์ที่ 8.1 ไม่สามารถอธิบาย เรื่องการกระจายรายได้ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ได้	อธิบายถึงข้อจำกัดของการใช้ GDP ใน การพิจารณาถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน และข้อดี ของการใช GDP เพื่อวัด ความสำเร็จของเป้าประสงค์ที่ 8.1
	เป้าประสงค์ที่ 8.3 ตัวชี้วัดที่ 8.3.1 ควรอธิบายถึง ความแตกต่างของนิยาม "แรงงานนอกระบบ" ของ แต่ละองค์กร	เพิ่มเติมคำอธิบายถึงความแตกต่าง ของนิยาม "แรงงานนอกระบบ" ของ แต่ละองค์กร
	ตัวชี้วัด 8.5.2 นิยามผู้ว่างงาน หากมีงานทำเพียง 1 ชั่วโมง ก็ถือว่าไม่ว่างงาน ซึ่งอาจไม่สะท้อนการ	เพิ่มเติมเรื่องของการทำงานต่ำกว่า ระดับ และเพิ่มตัวเลขทางสถิติ

	จ้างงานเต็มที่ ดังนั้นน่าจะดูคำว่า Under-employment ด้วยหรือไม่	เกี่ยวกับผู้ที่ทำงานต่ำกว่าระดับในบทที่ 3
	ตัวชี้วัดที่ 8.9.1 และ 8.9.2 อาจไม่สะท้อนถึงการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	เพิ่มเติมแนวคิด การท่องเที่ยวโดยชุมชน
	ตัวชี้วัด 8.10.1 เรื่องสาขานาการพาณิชย์และตู้เอทีเอ็มอาจไม่เพียงพอต่อการวัดการเข้าถึงบริการทางการเงินในยุคปัจจุบันได้ แต่อาจวัดได้ในเรื่องของ transaction	เพิ่มเติมข้อดีและข้อจำกัดของการใช้ตัวชี้วัดในเป้าประสงค์ 8.10
	ความหมายของตัวชี้วัด 8.8.2 มีการแปลจากภาษาอังกฤษผิด	เปลี่ยน ตัวชี้วัด 8.8.2 เป็น เพิ่มการปฏิบัติตามสิทธิแรงงานในประเทศ (เสรีภาพของสหภาพ และการเจรจาต่อรองโดยรวม) โดยยึดหลักกรรมสัญญาของ ILO และกฎหมายภายในประเทศ จำแนกตามเพศ และสถานะแรงงานต่างด้าว
3	ความพยายามที่จะแบ่งแรงงานนอกระบบออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ภาคเกษตรกรรม การค้าและบริการ และการผลิต ไม่สามารถแบ่งแยกกันได้อย่างเด็ดขาด ตายตัว เพราะแรงงานนอกระบบจะทำงานหลายอย่างในเวลา เดียวกัน ข้อสรุปที่ว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรม อาจจะไม่ใช่ การสรุปที่ว่า ตัวชี้วัด 8.3.1 สัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบในการจ้างงานนอกภาคเกษตร แยกตามเพศ จึงไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยอาจไม่ใช่	เพิ่มเติมในการอธิบายถึงตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย
	ตัวชี้วัด 8.8.2 สํารวจเฉพาะอนุสัญญาที่รัฐบาลไทยให้สัตยาบันเท่านั้นไม่เพียงพอ ต้อง list อนุสัญญาหลักฉบับที่ไทยยังไม่ยอมให้สัตยาบันด้วย	เพิ่มเติมรายละเอียดของตัวชี้วัด 8.8.2 เรื่องอนุสัญญา ของ ILO ให้ครอบคลุมทั้งอนุสัญญาที่ให้สัตยาบันแล้ว ที่กำลังดำเนินการและอนุสัญญาหลักที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งวิเคราะห์ว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่

	<p>ตารางที่ 3.19 แสดงโครงการคุ้มครองทางสังคม และแรงงานของพนักงานและลูกจ้างภาคเอกชน หน้า 84 แรงงานในภาค เศรษฐกิจ นอกระบบ (มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม) คอลัมน์ที่ 2 สิทธิ ประโยชน์ชุดที่ 1 และ 2 - กรณีเจ็บป่วย ควรระบุว่า การชดเชยการขาดรายได้อันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย กล่าวคือ การรักษาพยาบาลผู้ประกันตนจะใช้สิทธิประโยชน์จากระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งต่างจากผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และ 39 แห่งพระราชบัญญัติประกัน สังคม</p>	<p>เพิ่มเติมคำอธิบายดังกล่าวท้ายตารางที่ 3.19</p>
4	<p>ส่วนใหญ่จะพูดถึงแผนงานที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ มิได้พูดถึงการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเท่าที่ควร ทำให้ไม่ทราบสถานะที่แท้จริง โดยเฉพาะในเชิงคุณภาพ</p>	<p>มีการเพิ่มเติมข้อมูลการดำเนินการ โดยเป็นแผนงานที่มีการเริ่มดำเนินการในปัจจุบัน ซึ่งเป็นระยะเริ่มต้นของแผนงานโดยส่วนใหญ่ (พ.ศ. 2560 – 2564)</p>
	<p>นักวิจัย Review แผนงาน/แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐได้ครอบคลุมดี แต่ยังขาดตัวชี้วัดปัจจุบัน และข้อมูลเชิงคุณภาพในแต่ละด้าน หากเพิ่มจะทำให้เข้าใจภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนขึ้น</p>	<p>เนื่องจากเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นเพิ่งเริ่มดำเนินการได้เพียง 1-2 ปี ซึ่งทำให้ไม่สามารถชี้ถึงผลการดำเนินงานของแผนการพัฒนา และยุทธศาสตร์ของภาครัฐได้ชัดเจน จึงนำเสนอเฉพาะยุทธศาสตร์ แผนงาน และแผนพัฒนาของภาครัฐ</p>
5	<p>ควรเพิ่มคำจำกัดความของ scope ของการประเมินด้านทรัพยากรให้รวมถึงงบประมาณ/ทรัพยากรด้านการเงินด้วย เนื่องจากการมีแผนระยะยาวอาจไม่ได้บอกว่าภาครัฐที่รับผิดชอบมีความพร้อมหรือไม่ อาจอ้างอิงเองงบประมาณประกอบ</p>	<p>มีการระบุขอบเขตของการพิจารณาความพร้อมในด้านต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว</p>
	<p>ข้อมูลที่ให้ไม่เพียงพอที่จะบอกถึงความพร้อม โดยเฉพาะความพร้อมด้านทรัพยากร และบางที่</p>	<p>ได้มีการระบุถึงความไม่พร้อมในบางเป้าประสงค์ เช่น ความไม่พร้อม</p>

	อาจกล่าวถึงความไม่พร้อมด้วยจะเห็นภาพชัดเจนขึ้น	ทางด้านข้อมูลของเป้าประสงค์ 8.4 เป็นต้น
	การวิเคราะห์ความไม่พร้อมของประเทศจาก 3 ปัจจัย คือ ด้านข้อมูลสถิติ ด้านกฎหมาย ด้านทรัพยากร น่าจะยังไม่เพียงพอ อาจจะต้องเพิ่มการวิเคราะห์ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ทักษะคน ความรู้ ความเข้าใจของประชาชน บทบาทขององค์กรอื่น ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ	ได้มีการประชุมรับฟังความเห็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ต่าง ๆ ดังภาคผนวก ค
6	อธิบายว่าทำไมตัวชี้วัด 8.4.2 การบริโภควัตถุอันตรายในประเทศต่อหัวประชากรจึงถูกจัดอันดับว่าแรงดันมากที่สุด รองลงมาคือ การจ้างงานในภาคการท่องเที่ยว เป็นเพราะอะไร	มีการอธิบายเพิ่มเติมในหน้า 6-8 เรียบร้อยแล้ว
	อธิบายโดยให้เหตุผล/ข้อมูล ประกอบว่าเหตุใดเป้า 8.1 และ 8.4 ต้องดำเนินการก่อน	มีการอธิบายเพิ่มเติมในหน้า 6-8 เรียบร้อยแล้ว
	ควรมีการอธิบายจำนวนกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ควรจะอธิบายเกณฑ์ การให้คะแนนให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะในมิติด้านน้ำหนักระหว่าง 2 แกนตัวชี้วัด	ได้มีการเพิ่มเติมข้อมูลในหน้า 6-3 เรียบร้อยแล้ว
	น่าสนใจที่ใช้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่เห็นจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มคนที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง	ได้มีการเพิ่มเติมข้อมูลในหน้า 6-3 เรียบร้อยแล้ว
7	การจะเป็น Decent Work น่าจะเกิดขึ้นได้ยาก ถ้าไม่มีการพูดถึงการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับ เสรีภาพ การรวมตัวสมาคม และ ต่อรองร่วม (พบแรงงานสัมพันธ์ และ แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์) ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานแรงงานหลักของ ILO โดยเฉพาะ อนุสัญญา 87 และ 98 (Freedom of Association and Collective Bargaining) ซึ่ง เป็น ซึ่งเป็นมาตรฐานแรงงานหลักที่รัฐบาลไทยยังไม่รับรอง	เพิ่มเติม เรื่องงานที่มีคุณค่า และ ข้อบกพร่องของตลาดแรงงานที่ทำให้ เป็นอุปสรรคต่อการทำงานที่มีคุณค่า และเสนอแนะมาตรการทางเลือกด้าน เศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อ บรรลุเป้าหมายที่ 8